

Janna Kristhanna Schubarta

Kleefeld a

Padobms

Wisseem Arrajeem dohts

lam

Truskums pee lohpu-Ehdumeem

irraid

Ro

Patwiska Wallodâ tulkojis

un

Peelikkumu

peeratlijis irr

Fridris Jannis Klappmeyer,

Wahjitald pee tahs Warmes Draudses

Qabod 1789.

Uelgawâ rakkds eespeestd

un hahhujamd pee teem Keepajad Grammatu-

Preggineestem Kagarde un Fridrich.

Handwritten text in Gothic script, likely a title or address, possibly including the name 'Christoph'.

Handwritten text in Gothic script, possibly a name or title.

Handwritten text in Gothic script, possibly a name or title.

Handwritten text in Gothic script, possibly a name or title.

Handwritten text in Gothic script, possibly a name or title.

Handwritten text in Gothic script, possibly a name or title.

Handwritten text in Gothic script, possibly a name or title.

Dem

Durchlauchtigsten Herzoge

Peter

in Mecklenburg, zu Kurland und Semgallen

Herzog,

Fürsten zu Sagan,

Treuen Standesherrn zu Wartenberg,

Weslin und Goschütz

unterthänigst zugeeignet.

180

180

180

180

180

180

180

180

180

Durchlauchtigster Herzog,
Gnädigster Fürst und Herr.

Es wäre Mistkenntnis von den
Landesväterlichen Gesinnungen, von
denen Ew. Hochfürstlichen
Durchlaucht den Zeitgenossen und
der Nachwelt so redende Beweise
gegeben haben, wenn ich zu furcht-
sam bey der Freyheit wäre, welche
ich mir gegenwärtig nehme, eine
Veltische Uebersetzung der Schubart-
schen Schrift vom Kleebau, und ei-
ne eigene kleine Ausarbeitung in eben
der-

derselben Sprache und über denselben Gegenstand unter dem Schutze des Namens Ew. Hochfürstlichen Durchlaucht, dem kurländischen Landvolke in die Hände zu liefern. Da der Kleebau bey seinem unseugbaren Einflusse auf die Vermehrung des Menschenwohls nirgends den Beyfall menschenliebender Fürsten verfehlet hat, so darf ich mich mit Zuversicht schmeicheln, daß Ew. Hochfürstlichen Durchlaucht weder

weder jene genommene Freyheit, noch meinen geringen Versuch die Kenntniß des Kleebaues den Letten zu verschaffen, ungnädig bemerken werden.

Ungleich schnellere Fortschritte würde die Kenntniß und die Ausübung des nützlichen Kleebaues unter dem einheimischen Landvolke gewinnen, wenn Ew. Hochfürstlichen Durchlaucht in Gnaden geruhen möchten, nicht nur den Ver-

mern

mern unter Höchstdero Unterthanen den Ankauf dieses Buches zu erleichtern, sondern auch Beyspiele eines, wie ich hoffe, glücklichen Ackerbaues, auf einige Hochfürstliche Domänen aufstellen zu lassen. Dadurch würde Ueberzeugung und Nachahmung zugleich bewürket werden.

Und so hätte Kurland unter vielen andern Wohlthaten auch eine glückliche Umbildung seines sinkenden Ackerbaues, und der noch schwächern

ihren Wohlthat der Landesväterlichen Versorgung Ew. Hochfürstlichen Durchlaucht zu verdanken.

Erlauben Ew. Hochfürstlichen Durchlaucht in Gnaden, daß ich mich bey dem süßen Gedanken verweile, wie alsdann Elend und Mangel auch aus der niedrigen Güte weichen, wie Kurlands Fluren voll Segen und zahlreich seine Heerden, wie Handlung und Gewerbe bey vermehrter Produktion
der

der Früchte der Erde emporsteigen
werden; wie der Landmann froh
und seinen Fürsten segnend arbeiten
wird. Ich wage mich zur Vorstel-
lung der wonnevollen Empfindung,
die bey erhöhtem Glück des Vater-
landes den Vater desselben lohnt,
und überlasse mich ganz der Freude,
die der Gedanke an einen lebens-
würdigen Prinzen einflößt, der von
Seinem Durchlauchtigsten
Vater die Kunst erlernt, Menschen
glück-

stücklich zu machen, und durch das
Beispiel der menschenfreundschaf-
tlichen Fürstin zur großmüthigen
Liebe gegen ein Land gewöhnet wird,
welches die Vorsehung einst Seiner
Beherrschung und Pflege anver-
trauen will.

Wächte doch der Allgütige in der
Erhaltung der kostbaren Lebensstage
Ew. Hochfürstlichen Durch-
laucht, und in der Beglückung der
sämtlichen Hochfürstlichen Fa-
milie

milie, die Glückseligkeit unseres
Vaterlandes dauerhaft begründen.

In der submissen Verehrung
ersterbe ich

Durchlauchtigster Herzog,
Gnädigster Fürst und Herr,

Ew. Hochfürstl. Durchlaucht

unserthänigster Knecht

Klapmeyer.

Preeksch-simna.

Es Jungs, nicht Patweefchi no
Kurfemmes un Widsfemmes,
rohla bohnu tabdu arabmatinu, no
fa Jubs warreieet cemabytees wee-
nu jaunu Semmes, un Pohpu-
fehlschann, tas Waddfemmes un
haude attas femmes irv usnenta
tappuff. Jubs tanni Padohma-
arabmatina un mamma Peelittumä
atraddiseet simu un wijas waidstz
gag mabybas no Sehshanas to da-
schadu Abolnu-Sablu, fa pee tahm
ja shabda, un fa tee lohpi ar win-
nu sehtu un Deenu apfobhjami irv.
Wairaf es taggad ne fazzischi, ne
aribbedams schinni preeksch-simna
atnemt, tas pascha arahmata shahw.
Passat tiktal to, Jubs gan jaunas
lectas atraddiseet. Sirdigi es weh-
lehtu fa Deews dohtu zeentacem
Kungeem un Arajecem muhsu Teh-
wu-

wu = femmē un Widsemme zaur to
schinni grammatā eerahditu jaunu
femmes = un lohpu = kohpſchanu eefſch
tahs paſchas fwehtibas cetapt, ko
winna zittur jau padarrijust irr.

Zittai no ta Rakſtitaja tahs Pa-
dohma = Grammatinas, ko es eſnu
juhſu wallodā pahrakſtajas, wehl
ko Jums ſtahtſichu. Winſch nu
jau mirris irr bet ilgi paliks un dſi-
wohs mihtigā peeminneſchanā pee
wiſſeem Wahdſemneekem. Gan
Winnam ſawa laikā fibbeles irr pa-
darritas tappuſchas no daſcheem
tahdeem, ſas naidigi buhdami, tih-
ſchi tahm leetahm prettin turrachs,
zaur kahdahm zitteem Zilwekeem
warr labbumi atlehft. Bet Keel-Kun-
gi un augſti Muſchneeki winnu leelā
gohdā irr turreiſchi un us winnu
rakſteiſchi padohmu luhadami, ſa
pee fewim to jaunu ſtrahdſchanu
ar teem Abolineem eetaiſiht. Zitti
paſchi pee Winnu gahjuſchi wiſſu
apſkattihft, zitti Junkerus irr norai-
dejuſchi,

dejuſchi, ſa winſch tahs eefſch tahs
jainas femmes kohpſchanas izmah-
zitu. Dats winſch arwidſan us tahlit
no winna dſiworla atſchdamahm
femnehm irr neaizmahes tappis tur
to jaunu dſiworſchamū eegroſiht.
Zaur to winna winnam gan to dahr-
ba ſilla ir pee grammatā rakſtiſcha-
nahm, ir pee ſtahtſchanahm eefſch
twehtahm ſemnehm ſchurp un
turr. Bet ſhee dardi ir Winnam
arwidſan atwidſnati tappuſchi. To
tas leelā Wahdſemmes Keſſeris irr
winnu augſtu Muſchneeku, Baront
Kahretā ezehlis, un winnam pee ſa-
wu pirmaju wahrdu Schubart, pah-
r Muſchneeka wahrdu to wahrdu
Kleefeld, ſas Wahzu wallodā no-
ſchmo Abolinu lauru) peelizzis, win-
na raddu raddeem pah- peeminne-
ſchanu, ſa zaur winna mahzibahm
un uſtkubbinahſchanahm ta Abolinu
ſchſchana ir Wahdſemne usnemta
tappuſt. Zittē Salku Keelſtungs ir
winnu tanni Pultā ſawu augſtu Pa-
dohma

Preeksch = sinna.

Dohma = Deweju pee = aizinajis. No
ta wiffa, manni Draugi, Juhš
prattiffet, ka tas ne warreja neeku
kahrtā buht, ko mahzidams schis
Kungs fehi gohdā irr eezelts tappis,
Jo preeksch noekeem ne mehds pa-
faulē ne weens ta gohdinahts tapt.

Beidsot es luhdsu ka Juhš to
pazeeschat, ja buhtu Tahmischtiigi,
ka jau dshwodams tanni Tahmu
widdā, Juhšu wallodā rakstijis. Redf
wiffi to warr weegli eemahziht, ko
Latwisku Wallodu ta skaidri runz
naht un rakstih, ka tas zeenigais
wezais Mahzitais Stender, ko
Juhš no daschahm preeksch Jums
farakstihahm grahmatahm pasihstat,
un kas ne sen wehl jaukas Dseesmi-
nas Juhšu Wallodā tulkojis irraid.

Wames Basnijlunga Muischā rakstihes
us jauneem Jahneem tanni Gaddā 1789.

Janna Kriechjanna Schubarta

K l e e f e l d a

P a d o h m s

Wiffseem Arraseem eedohs

kam

Truhfumi pee lohpu Ehdumeem

irraid.

Widda Draugi.

Zau besmits un peezi gaddi ir pagahjufchi
fad es weanu pehy ohteru daschas Muisch-
neeku Muischas tanni Salku - Semne bija
faplyst.

To sennea - sehpschanu es, ka atraddijis,
patureju, ka to brijdi eeraddums bija, un ka
patlabban wehl gan drihs wifur ta ir; prohti
treijus laukus turrejoh. Juhs to wiffi sinna-
seet, manni Draugi, ka pee schahs apstrahde-
shanas tahs drumas weens lauks allaschin pa-
puhwé stahw, ohtrais at Rudseem un Puhreem
(1) un treschais ar waffarineem apfehrt tohp.

Wes

(1) Zanni widda, fur es dshwoju, tee laudis
tohs Waffara Puhrus Kweefchus, un Puh-
rus wiiani tohs fauz, kas ruddeni fehti tohp.
Ber es sunnu, ka zittde widdes abbi schee
wahrdi pubragchita Kabrta tohp bruhkeri.
Jo es un pee sawa widda walloon paliffchu,
fad prohti, kad es Puhrus rakstu, allaschin
tohs ruddeni fehtus. **R.**

Bes kahdu maggumu siftra un fshahja Plawuseena, man ne bija, fawus lohpus pahre to seemu ismittinaht, jits ne kas, ka balti Rahzini, Mohri, Rahpohsti un Kartuppeli. Jo ta fshdu = rufhuma labbad es ne warreju tif dauds semmes lift stipri eefuhdeht, ka fchee semmes augli buhtu warrejschi pulkâ auge. Schee Ehdumi kluve teem lohpeem eepuzzinati, kamehr tee tiffe, un kad beigis bija, manneem lohpineem bij' ja pahreel no Meeschu = Ausu = un Sirinu = salneem (2). Bet tadehl arridsan man ne bija dauds peena, fweesta un feeru un kas wehl man bija, ne bij' wiffai trefns. Lohsi es allaschin jitteem fainneekem lihdsigi efmu ilgojees, ka jel ta pawassarina atkal nahktu, fur warretu to fahli no teem puhreem ar iskapfcheem ka bahrdi nodsiht, un to teem lohpineem doht. Un kad us teem gannekleem ta fahlite tif ihkfschaplattunâ garra bij' ataugufi, tad islatdeju es fawus lohpus weenâ barrâ ar teem lohpeem mannu

(2) No tas zeenigais Sakfu = Muifchneeks gan buhtu fazzijis, dabujis redseht, ka meh's fawus lohpus bes rahzineem, meh'reem, karupeleem, gan drihs pee tihreem salneem pahre to seemu turran. R.

mannu Xereju un jittu Kairinu us fshahm gannibahm, fur tee lohpi tohs fshdus tiffai isfatafseja, un tã isfalkufchi, ka isdshiti atkal pahrgahje. Tee isfattetjahs ka tahs wahjas gohwas, to tas Epyptes Rehninfch Waraus fapni ire redseja. (pirnâ Mohsus gramatâ nobalkâ 41) To brihdi dimibesmits gohwas man knoppi til dauhs peena bewe, ka taggad isibetras dohb, kad tahs no labba Ehduma to wehberu pilnu dabbu.

Schl lautu un lohpu-lohpschana pã kahdeem gabdeem tã passkte; jo es to arridsan labbati ne prattu. Un laut gan ar teem fawejeem gaufigi dshwojis, nebs arridsan tahs rohkas flehpi lizjis, tomehr es ne warreju no tahs muifchas pahretift, un ifgaddus man waidseja naudas peelift, tã kã fchaufshalas man pahrgahje apdohmajohht, ka tas turplikam ees.

Bet es, jaunellis bijis, biju fweefchas semmes pahrestaigajis, un no tahm nu atzerrejahs, ka es tur pullu Sahlu-fshjumu preefsch lohpeem biju redsejis, un masu, un wetas ne kahdu semmi brihwiu fshwam us papuwi; bet ka es tur dishus un trefnus lohpus biju redsejis. Pee to

to flaktu es biju lassijis daschas jaunās gramatas, kur ta semmes-opkohpschana tohp mahjita, un winnu starpā arriḍsan tahdas, kas sinu dohd, ka kohci auglīgi jau tee laudis Pšaju-semmē, ka arriḍsan zittās semmes Sahsu preekšč fawcem lohpem fehj. Tad es nu rafsiju us teem, kas man tur wezzi Pasihstami bija, winneem mannas kluhtas kuhdsedams un padohmu kuhgdams, ko tee arriḍsan ustizīgi man dewufchi iraid. Un tad es muddigi esnu fahjis, daschadu sabli un wissuwairak tohs Abolius papuwes-laukā feht. Bet wissi gribeja man pee to aiskawest; Junkuri, Waggari, Darbeneeki, Meitas; manni pašchi Arreji, un pulks to jittu lauschu, kam tomehr bij pee firdi nemt kas ta nowadda labbums irr. Un wei Juhs sinnaic kadehl? Tadehl, ka tas winneem fnescha leeta bij ko winni neds bija redsejfeh, neds warreja šaprast. Gan ta dsihwofchana zaur winneem man tappa gruhta padarrita; bet es paliktu pastahwigs pee to, jo man, ka to ar sawam azzim fneschā semmē redsejuscham leela drohschiba pee to wissu bij.

Tā es nu esmu uswarrejis šcho wissu isdar-
riht.

riht. Un redseet, mihti Draugi, Deems pee fehščhanad to Abolini man ler fwehtijis. Es turēju pee teem wairak lohpus, un ne islaidu tohs ne mas no Aplohtu ahra, neds kad ta lab-biba bija nekohpta, es winnus esmu lizzis us ruggoseem ussiht. Un pahr ko wehl wairak juhs fewi brishoseet, neds awis, neds juhkas tappa wairs islaistas un gannitas. Zaur to tee lohpus-fuhbi leela Pulka fakrahejaha, un war-rejis tohs likt beest us to Druoi gahst, manni lauti pahr tahdeem ler tappufchi, kas pā fe-scheem un astoneem gabdeem brangus auglus uess, bes ka winni šcho gabdu starpā dabbutu kuhdus redseht.

Weens gohdigs un turrigs Arreis no Podes-bulles zeema, tuwu pee mannas muifchas Wirch-wih, Wihrs, kas guddrakt dohma un strahda, un wairak wehrtigs ir, ne ka dasch no teem, kas eeksch-sihschu un ar seltu israkstihahm drahnahm lepnojaha, (šcha Wihra waheds ir Kristapperis Schneider) tas gohdigi un mihtigi ar mannim dsihwoja, un pahr daschahm leetahm padohmu pee mannim melleja. Šcho pašchu wihru es arriḍsan tā cemihloju, ka pā brishcham es winnu
liktu

likku ahināht ar mannim waffarinu ehst. Tad mehs kohpā sehdejam, spreedami no semmes kohpshanas un es dauds no winna esmu mahzjis. Bet ne ilgi pehz tam, kad es to jaunu semmes apstrahdeschanu ar teem Abolineem bij eefahjis, un mans kaiminfch redseja ka Deews mannu darbu fwehtija, winfch atkal no mannim irr mahzjis; no mannim to nofkattidams winfch usnehme feht tohs Abolinus, turreja it masu semmi papuwē, peeaufsinaja fewim wairak lohpu, ir augligi no fawam druwim labbibu eefuhlejis, un nu zaur to tahdā turrigā Kahetā eetappis, ka winfch fawem brahleem un fawahm mahfahm (3) pahru tukstofchus dahlerus irr ismalfajis. Arridsan tas pats zaur fawu gudru strahdaschanu tahdā gohdā eetappis irr, ka tee zeenigi Runnas = Kungi winnam, nu paleef diwi gaddi, to no ta zeeniga leelfunga preefsch

(3) To fapraft waijag fimiāht, ka Salku-semme tee Areji, brihwi laudis buhdami, fawas mahjuweetas ar masam klauffibahm, bet us dishu naudas pagastu turr. Bet winneem tahs mahjas un ta semme tif pat labbi peederrigas irr, ka namneekam pilskarōs faws nams, warredami tahs isdoht un pahrmahohht, arridsan parahdēs eetappufchi, tahs palqist

preefsch gudri dshwobameem arrejeem noliftu gohda - algu to diwidefmits un diwi dahleru, pā diwahm lahgaahm nespreebufchi un derufchi, un pahre to wehl winnu apschlinsofufchi irr ar to bubbeltu gohda Dahleri, preefsch walfkofchanas eefsch Swahetu pumpju zauruma.

Arridsan tee jiti kaimneeki, kas tuhwmā dshwo, redsewami to Pultu ta Abolinu sehko, kas itbeendā pā wefumeem manna Muifchas midā tappa fawesta, un to jo leelafu pulku ta Abolinu Deena, to es, ne warredams to wiffu eefsch teem, kaut gan jau leeleom schkuhneem paglabbaht, likku us teem ihpafchi preefsch tahdu feemu uftaisiteem Behmineem usbahst; redsedami arridsan ka papilnam manni lohpi mahjās tappa pachdinati un ka preefsch winneem seemā, nedf wairs falnes kwe eepplugginahtas, nedf fal-

mi

teem no lahdeem winni nandu bij' tappinajufchi. Nomirst tahds kaimneeks tad paleef winna mahjās teem Behrneem, un kad tee ne irr, teem twaleem raddeem. Kad nu weens dehs usnemū to dshwofchanu us tehwa pehdahm, tad winnam pahre to mahjās weetu teem jitteem brahleem un mahfahm, ka teem libof manteneekem pee Tehwa leefahm, winnu dalku ar nandu ja ismalfā. R.

mi preefschâ dohti bet tihrs Abolinu-seens; scheinmanni kaimini wehl dabbujufchi redseht, ka mannas gohwas seemas widdu pahru pahru diwidefmits mahrzineem peenu dewe: fahze tad aridsan tohs Abolinus seht un wianu zeemu Teefneeki irr to wehl pagahjufchâ ruddeni preefsch ta zeeniga Leel-Kunga Kummiffarieem leezinajufchi, ka zaur man un mannam mahzifchanahm, wiinneem tas labbums effoht nahzis, ka dasch winnu starpâ tudalia pirmâ gaddâ tahs Abolinu plauschanas irr warrejis peejas gohwas wairaf ne kâ papreefschu turreht, un ka winni effoht zaur to tahdâ spehâ eetappufchi, ka nu jau warreju fchi wifus wezzus pagasta parahbus aismakfah.

Nedseet, Draugi! to padarrija tâ Abolinusehshana teem Arrejeem, kas to paschu skattidani us mannu Kaiminu Schneideru, bij usnehmufchi. Bet nu stahstifchu jums wehl jitus brinnumus kas aridsan no Abolinu sehshanahm gaddijahs.

Weena druwina us manneem lankeem, Wilku druwâ eesaukta, fur gan drihf peejus puhrus rudsu warr eeseht, irr pehz tam, kad es biju

winnu lizis labbi eesuhdeht eefsch schahm fahrtahm tohs semmes auglus neff usi.

Pirmâ gaddâ, Pubeus. Dhtrâ gaddâ Meeschus kas ar Abolinu sehflu tohpa bij eesehti. Trefschâ gaddâ brangi faangufchi Abolini pâ trim lahgham tappa neplaut. Te Abolinu ruggaji kwe rubbeni usplehli un tubalin tappa rudsi eesehti, un zettorâ gaddâ te statti rubsi auge, un peetrâ gaddâ es no scho paschu brunt wehl efmu dabbujis feschpa defmits un puss Schalku Kuhlifchus Ausu, un no illattra tappa fesch puhri iskulti. (No wiffa ta lauka-gabbala fimts bes weenu puhri.)

Ap to laifu, kad tohs Ausas pfahwe, manni apmelleja weens Mahzitaïs (Prasesseris) no tohs augstas teipzifes Skohlas, kas aridsan no semmes apfohpschanas labbas gramatas, un ne fenn wehl weenu mahzibas = gramata preefsch Awju = ganneem farakstijis irr. Tas pats ne warreja gan isbrihnootes pahru mannu ausu beesu un wihra garrumâ garru Augumu; prassidams manneem Plawejeem un jitteem

Sain-

Saimneekem, ka tad te tahs ausas tif brangi irr augufchas jo wiafch taf wiffur rettas un plahnas ausas effoht redsijis? Plaweji un tee zitti laudis apleezinaja fchim Kungam ka no weenas muttes, paschus effofchus alloschin scho lauka-gabbahu pahr to wahjaku eefsch wiffieem Muifchas lankeem turrejfschi, nedf lihds fchim no ta muhfscham to kuhlfifchu wairak ne ka tfschetri fchakki effoht feeri tappufchi. Jhfi fakköht, winni preefsch fehfschanahm to Abolinu ne effoht labbibu redsejfschi no tahda auguma, nedf buhtu muhfscham no scho druwi to tizzejfschi, ja tas ne buhtu, patclabban ar ozzim flattijams.

To padarr ta Abolinu-fehfschana. Ta ir rakftidams apleezinajis fchis Mahzitais, majas pahrtappis eefsch weenas no winna gramatahm.

Bet klaufait nu wehl, Draugi, fo es efmu wiffiwairak gribbejis jums bildinaht.

Eefsch ta zeeniga Pruhfschu-Kechnina leelaku pilsfatu, fo fang Berlin, tohp weens pulks to ismahzitu guddru Kungu jeb Prafefferu turrehts, fchee ne ween us Behrnu-Mahzifchanahm, bet wiffiwairak us to stahw, tahfaku eefsch wiffadas zilwezigas gudribas mekleht, un fo tee no
jauna

jama irr dohmajufchi un atraddufchi eefsch gramatahm farakftiht. Schim Pulkam to gudru jeb Prafefferu irr faws pars wahrds fas nofihme weenu Gudribas-Draudfibu, labbaki winnu warretu juhfu walloba weenu Gudribas-Ammatu eefault. Tahds Gudribas-Ammats nu mehds ilgaddus kahdas jautafchanas isfludbinaht, tanni prahta, lai arri zitti gudri, fas pee winnu Ammata ne peederr, galwas faleek un isdohma tafnu atbildinafchanu us winnu jautafchanahm; tam, fas to labbaku atbildinafchanu buhs trahpis, tas Guddribas-Ammats isfohla pa fimts un diwifimts Dahlerus pahr gohda-makfu.

Tas nu notikke ka tas Verlines-Gudribas-Ammats pehrn tanni Gadda 1783 (nu jau fefchi gaddi irr palikufchi) isfluddinaja treijas jautafchanas usajzinadams pee fohlfifchanas ta gohda-makfa to diwifimts Dahleru, wiffus gudrus Bahdsemme, un zittas semmes, ka tee atbildinafchanas-gramatas rakftitu, un us winnu noraiditu. — Tahs treijas jautafchanas bet fchahs bija.

Pirma Jautafchana: Kahdas fahles
starp

starp tahm preefsch lohp = ehdumu derrigahm, ir jeb ka sehka jeb ka seens pehz ikkurreu dru- ni tahs jo labbakas un jo augligas, pehz winnu sahli, jeb lappahm, jeb saknehm, jeb ja tahs buhtu tik sifhu sahlinu Kahrtä?

Dhtra Jautafchana: Kahdas starp schahm sahleh, us to redsejoh, ka derrigas tahs paschas us to lohpusturribu un weskelibu ir, warr jo weeglaki, jo leelakä pulkä pulkä un jo ahtraki pahre labbeem augleem jeb prafit preefsch wiffu mahjas = kohpschenu sehtas un audsinatas tapt.

Trefcha Jautafchana: Kad schas sahles sinnamas ir, ka winnas sehjamas, un ka pee tahm ir ja srahda?

Labs pulks to atbildinafchenu = gramatu us schahm jautafchanahm fanahje no dascheem gudreem ismahjiteem Muifchu = un semmeskohpejeem. Det mannu gramatu tas Berlin = Gudribas = Ammats nospreede, to labbaku effam; un no ta laika tee laudis ir Wahdsemme sahkuschi, pee sahlu un Abolinu sehfschanahm wairaf ne ka papreefschu darbotees.

Scho paschu atbildinafchanas gramatinu es
nu

nu esmu; mihti Drougi, gribbejis juns rohkä doht, ka ir juhs, sewin pahre lobbu mahjitehs kas tur eefshan sahwo, un mahjijufchi, pehz tam darriut. Es sewi esmu tai semmeskohpschana gluschi padewees, jo winna arriidfan to lohti waisfaji darbu kahrtä iraid. Jo bes ka ta semme kohp kohpta un apstahbeta, tee jilweft ne wairu pahritit. Un ka juhs pee schi darba sahwar, tad effer juhs teizami ut tohti waisfent lohjetli pee tahs jilwezigas draubibas, un kas pahre tahbeem juhs ne gibb is- surroht, pahre winnu ne apstahfitees, dohmadami, ka tas tillai mullis til masu wehl mahjijis, ka wiasch to ne sinu, no ka wiasch pahriteef.

Lizjeer mannim, ka es to pahrsinnu ka gruhti tas schös laikös weenam nabbagam Arre- jam kohp, tik pä pussgohdam pahritit un dsihwoht. Es pahreprohtu to smaggu dsihwofchenu un tohs truhkumus — — — Labpracht buhtu palihdijeis, kaut tillai warrejis. Laggad es waitaf ne spehju darriht, ne ka tillai to ap- gal dah, ka schi manna atbildinafchanas gramatina juns rohkä kohp, bes ka winna juns naudas maksä. Es biju kohlijis, ka juhs to
us

us pirmu lappu tahs grammatas lassifeet, to gohda maffu, ja es winnu panahstu, ne pats paturreht, bet zitteem pahre labbu to bruhfkehst. Un nu es paleeku pee fawas fohlfichanas. Za grammatina irr dauds tuhffstoschu reisi rakstos eespeesta tappusi, fo es aismakfajis esmu, un nu es winnu jums wolti dohtu. Arridsan eeksch laiku grammatahm es esmu isfohljijis diwdefmits un peezus Dukatus no fawa kabbata tam eedoht, kas zittu leetu, bes to fo es esmu eerahdijis, paradihs, zaur fo meh's warretum, fawu semmes un mahju fohpschanu, tik pat labbi, weegli un ahtri, labba kahrtâ eetaisigt. Bet wehl ne weens irr gaddijees, kas buhtu baubijis schohs Dukatus pelniht.

Pee to wissu zittu neneeku, ne ka Zuhfu un wissu kauschu labbumu melkejis, es to dohmaju arridsan no Jums, ka ifweens, kas scho grammatinu dabhuhs, ne fewim ween to pataupih's, bet ka winsch lassijis un ismahzjijis, kas tur eekschan stahw to paschu tad labpracht faweem faimineem, draugeem un Pasihstameem aistap-pinah's, peeminnedams to Deewawahrdu: Ko juhs gribbat ka teem Silwekeem jums buhs dar-
riht,

riht, to darrait winneem ta pat arridsan. Inf. nob. 6. vers. 31.

Kad juhs buhfeet Abolinus fehjuschi, bet ihstentâ darribami, ka es esmu mohzjijis, tad juhs Deewam ar preezigahm firdim pahre to baagatu fwehtibu pateilfeet, fo juhs us dru-wahm un pee lohpeem tad panahfkeet; Un tee arrei un faimneeti, kas plihetaji tikkai, un flukt ne irr, bet fubigt strahdabami gudri fawas teetad peefohj, tee ihst ar teem fawejeem tee-ficham baub' jo turigâ kahrtâ eetaps, ne ka winni papreekschu irr bijusch. Jo tohs Abolinus fehjdht, juhs wairak labbibas no faweem lau-keem dabbufeet, un warrefeet wairak dischus lohpus un arwis turreht, un tohs paschus droh-fchi un bes badduzeeschanu zaur to garu seema ismittinahr. Arridsan tee lohpi ni seemâ un wassarâ kuhstis, fehtas widdâ un laukalaideroh's turrehti, tik beesi ne eetaps eeksch fehrgahm, ne kâ tas noteek, kad winnus, fluktâ, aukstâ, flapjâ kaut labdâ gaisâ isdfenn, un us gannibahm, kas plikkas un breihscham ar daschu faitigu un neweffeligu rassi apmetas irr, fur tee lohpi tik-kai noskraidahs, to peenu aistrauj, wahji pa-
leek,

leef, baddu zeefch, un nihtin nihtst. — Kad tas wiff wairt ne buhs, bet tà, ka es papreekschu esnu bildinajis, tad arridsan Jums buhs wairak pee muttes, naudinas ffillings kabbarà ir iddeenat un gohdam walfojamas drachnas. Jums pakcheem labbafi pahrrikku scheem arridsan wairak buhs fo doht teem Nabageem.

Beidsobt es pah'r wiffu jums scho padohnu dohschu pah'r pastahwigu liffumu, peefohbdinadams, ka juhs jel no tà ne atfahptohs. — Me fehjeet tohs Abolinus tà, ka winnu labbad tee labbibas fehjumi mafaki paliftu; bet fehjeet tohs Abolinus papuwe, fur winni juns neneeka makfa, nedst tai labbibai to semmi atrauj. — Un tadeht ne turrait wairak papurwi, bet allafchia lai tas laufs, kam pehz wezzu nelabbu eerad-dumu, bi' papuwe palift, juns nu tohp pah'r to Abolinu laufu.

Ka nu tas wiff irr eegrohsejams, ka fehjoh't Abolinus ir wairak labbibas us druwes gaddifees, un wairak lohpi warr turreti tapf, kas par wiffu to gaddu ar gahrdu eh'dumu paehdina-ti, eeffch wiffadeem augteem dauds wairak tam

Saim:

Salmeekam eenessih's, to juhs warrat no fchihs gramatinas, un no jittahm mannahm gramatahm mahjtees.

Un tad Juhs nu pehz mannahm mahzibahm bariffchi, to labbatu pah'riffchanu un kas sinn weht labbu manna-padohninu buhfeet panahku-fchi, un tad deenas juhs, un juh'u Deh'ni tam nihtam Deewinam pah'r to pateiffteet, tad eegah'bojates to nabbagu, un luhdfeet Deewu arridsan par man un manneem Deh'neem. Lab-prah't es geibbetu pee Jums lohdu gohdu eepel-niht, so es Juhs nihtloju, un labbu prah'tu us Juns turredams no wiffas fids esnu

J u h f u

Raffibis manna Muifchà
 Märchwiz Seizes teefà eeffch
 Galkusemnes, Pirmà deenà
 manna pee'zdefmita Dfihwis
 bad-gabba, 24tâ deenà eeffch
 Dweifchu Mehnefcha ta Gad-
 ba 1784.

ustizzigs Drangs
 Schudart.

Grah:

Grahmata no Abolizeem.

Pas scho Gramatinu raksta, neneeku Jums (1) bildinachs, fo winsch pehz sawu sinu no dabbigahm buhschanahm to pasauligu leeru tiffai fewim buhtu eedohmajis, fa tas warroht notift, un las wehl buhtu pee paschas tahs semmes apstrahdeschanas isbaudijams, arrig tas ta ir; neds winsch albildinachschanu us Zuhfu jautaschanahm irr rakstijis wiffai kahrodams pehz to Gohda-makfu. Pascham winnam newaid waijadibas pehz ta; bet ja winsch to paschu panahks, winsch us zittu tauschu labbumu to turrehs.

Tauschu-Mihlotais buhdams, winsch pahz wiffahm leetahm wehlotohs, warreschoht to behdigu

(1) Tas zeenigais Schubarta Kungs nu raksta, fa runnadams ne wairak us teem arrajeem, bet us teem Prasseffereem ta Berlines Gudribas-Ammata. R.

behdigu dschwoschanu to nabbaqu Arrejn zaur to atwegtmacht, fo winsch pats to serume kophjohst pa dascheem gabbeem, ar daschu naudas tehreschanu, ar ruhreschanu un pulinu irr isbaudijis. Tahds buhdams winnam tas firdi atreeh, fa arreji sawus semmes gabbalus, laufus, druwas, tihrunus un plawas ne warr pilnigi fa sawu semmi turreht, fo tee buhtu warreschi apstrahboht, fa paschi gribbedami un prasdami. Jo to tas Saimneeks ne warr, kamehr winnam to irr jajeesh, fa zitti laudis winna druwas un plawas ar saweem lohpeem pahz deen un nakti apnanna. Schahs gramatinas rakstais no sawas paschas dschwoschanas to taisni atshstahs, fa semme, brihwa no gannu pulfeem buhdama, us puff jo augligi warr apkophyta tapt, ne fa no lohpeem apmihdera; un fa pee to nelabbu eeraddumu, papupes-lauku, un to paschu, fa arridsan tahs plawas, ar Gohwju-Strgu. un Awju barreem noganniht, tam Saimneekam waijag pohsta eer un nihft; wiffu-wairak schohs gaddohs, fur ta labbiba tif mafi geld. (2) Winsch tapehz pahz wiffahm zittahm leetahm

(2) Tas zeenigais Salfu Muischneeks Kursennee rakstidams buhtu fazzijis, fur ta labbiba tif mafi ataug. Jo pee muus winna dahrga tapehz fa winna knappi ataug. Un kad dascham Saimneekam labbibu ja pehrk, tas winnam to malku pareisi pohsch.

leetahm to papreefchu wehlu ka ikkurfch Arreis warretu wiffus fawus semmes gabbalus ta patti, ka jittas wianam ihsteni peederrigas leetas tur-reht.

Tas rakstitalis fchis gramatinas tad arri wiffu augligu semmes apkohpschenu us sahlu-feshjumeem preefch lohpeem dibbina. Bes tahm wiffa semmes kohpschana, ir tahda to pohr to labbaku isteiftu, irr un paleef wahja, un ta fakkohr, ka eefsch nekpehziabas tahs Behrnu jaunibas. Jo fur lohpu-ehdumi papilnam irraid, tur tas Saimneeks warr dauds lohpus, un tohs labbi, turreht. No pulka to labbi pahdinatu lohpu eekrahjahs tee fuhdi atkal leela pulka, un fur tee ne truhkst, tur arridsan to silitaku druwi dahrsa-semmei lihdsigi augligu warr istaisjht. Dhs gramatas rakstitalis irr pats to sahlu-feshchenu eefsch tahm Muischahm kas wianam peederr, uszehlis, pahr spihsti teem, kas wianu eefahkuma, to ne prasdami peefmeheje, un jebfchu gan wianu junkuri, waggarri un strahdneeki pret to ir runnaj'fchi un bijschi. Tas wianam til labbi un augligi irr isdeweess, ka nu pehz tam, kad winsch zaur to aboliu-feshchenu wairak fuhdus no teem lohpeem, un salmu wairak no teem laukeem irr dabbujis, wiffa wianu arruma semme, ir tee gabbali, kas papreefchu slikti un wahji bija, un kas no Muischas tahku atstahj, nu pehz fchahm kahrtahm tohs

tohs semmes auglus ness. 1. Papreefchu (prohti jaun-fuhdu-semme) Nahjini feshlu (fchi feshla jo no wianu eiji ishpreefch, irr Bahd-semme weena tohti augliga prezze, 2. tad Puhrus, 3. tad Meeschus, 4. tad Abolinus, 5. tad Kudsus, 6. tad Ausas. Zitti gabbali pehz tahm Ausahm par septitu auglu ness ohtra kahga Abolinus, 8. tad Kudsus, 9. tad Ausas. Zitti gabbali atkal pehz piemajeem Abolineem pahr to peektu semmes auglu ness atkal Puhrus tad 6. Meeschus, tad 7. Sirwinus, tad 8. Kudsus, tad 9. Ausas. Kad ta druwa to wiffu nessuff ir, tad atkal wianu ar fuhdeem atkaltoph apgahla. Preefch tahs Abolinu feshchanas us fcheem pahcheem laukeem pehz fcha widda eerada wiana til Kudsi un Ausas auge, un tad wianu tappa papuwé pamesti. Gan arridsan wianu kwe argahsti, bet wairak ar salmeem ne ka ar fuhdeem.

Wiffi manni Kaimini, no augstas ka no semmes kahetas mannim, fahkfuscham to semmi ta kohr, apleezinaja ta semme to ne panefshht. Zitti ka drohschi praweefchi papreefchu to isfluddinaja, ka es ta strahdedams to semmi pagallam kamaitafchu. Bet nu man preeks irr to rehseht, ka fchee Kaimini wiffi mannu semmes-fohpschenu irr usnehmufchi, ta ka labbu rindu ap mannahm Muischahm fchi semmes fohpschana fawus labbus auglus jau parahda, fur

fur arridfan tee laudis, pee mannim to eekfat-
tejuschi, fawus lohpus ne leef wairs gannih,
bet tohs paschus mahjäs paturr, ar Abolineem
wizrus paehdinadami.

Jau papreekschu es biju us manneem Drau-
geem grahmatas daschas no daschahm pee sem-
mes kohpschanas peederrigahm leetahm raksti-
jis. Tahs paschas, mannim negribbäht, eeksch
raksteem irr eespeestas tappuschas, zitti Grah-
matu-Rakstiraji irr tahs eeksch fawahm grah-
matahm ar gohdu peeminnej'schi un peekohdi-
naj'schi, lai jel tee laudis pehz mannu mahzibu
barra. Sweschäs semmes tas jau irr notizzis,
un patlabban wehl ta semmes kohpschana tohp
pehz mannu wihsi eegrohsita. Arridsan Prasef-
fari, jeb Mahzitaji us augstahm skohlahm, un
Kunna-Rungi no daschahm semmehm irr us
mannim grahmatas rakstijusch, padohmu praf-
fidami us Abolinu sehshchanu pehz mannu wihsi.
Augsti un gudri Rungi irr no tahsenes man
apmeklejusch un apraudsej'schi to semmes ap-
kohpschane eeksch mannahm Muischahm, un
stannu padewusch eeksch laifu un zittahm grah-
matahm, ka tee wissu pee mannim bija atrad-
dejuschi. To es nu peeminnu ne gribbedams ka
femi leelitees bet tiklai parahdischanas labbad,
ka to drohschi warr tizzeht ko es rakstischu.

Es nenecku bildinaschu no zittahm sahleh
to arridfan preeksch lohpeem sehj. Meds no to
lohti

lohti isteiftu, ko Ray-sahli jeb Ptawa-cufas
fauz; kaut no winna gan ahtri warr seenu tai-
sibt, bes ka tai no fawa til pahmehrena spehka
tas sauditohs. No es pehz isbaudischanas ar
scho sahli esmu atrabbis ka winna tad til, kad
atrabbijusi paktajju, bfillu un milku semmi, ka
magleniht jo pilnigi ataug. Meds es ko raksti-
schu no zittahm Wadsemme jau paschamahm
lohpu-ehduma sahleh, ko tee fehlu-Prezzi-
neeki muuna til tohti isteiz. Tahs wissas, ko
til warreja sababbuht, es esmu sehjis, bet
atrabbis ka winnas ne ka tohs isfluddinatus
plafchus amtus ne dohb. Wet es til rakstischu
no to sahli ko Abolinu fauz, no ka Zuh's arri-
dsan wisswairat effat jautojuschi un no ka es no
fawahm isbaudischanahm ar winnu teescham
sinu, ka winna pehz fawu labbumu preeksch
lohpeem un pehz pilnigas ataugschanas, ka pir-
maja un wairat zeenijama irraid pah'r wissahm
zittahm lohpu-ehduma-sahleh, kaut ka tahs
fauktas tohp. Echi Abolinu sahle irr treijada:

1. Abolini ar farkanahm Puffehm. Wachzi
to fauz Ollenderu jeb Brabanderu Abo-
linu.
2. Abolini ar sillam puffehm, (Luzernis
jeb Schweizeru Abolin'sch.)
3. Turku Abolini. (Espanis.)

I. No teem farkaneem Abolineem.

See Abolini ar farkanahm puffehm, fo Bahdsemneeki Spanieru jeb Ollenderu jeb Brabanderu Abolinus bet fo Pruhfchi, Pohli un Kursemneeki atkal Bahdsemnes Abolinus fauz, tee pulku garraki isaug un wairak fahlu dohd, ne fa tee farkani un balti Abolini kas Plawàs nefehri aug. Man tas fehket, fa fehce Bahdsemnes Abolini weena isfchirta farte no muhsu planu Abolineem irr.

Wisslabbaki winnus warr feht stary Meescheem un Ausahm, tad prohti tanni lauka, fani pehz ta nelabba eeradduma nahfofchu gaddu bij papuwe palift. Kad nu eefsch scho lauku tee Abolini stary teem Waffarineem fehri tohp, tad tas pats laufs sawa papuwes gadda tam Saimneekam dauds wairak eenessih, ne fa, ar Puhreem jeb Mudseem apfehst bijs.

Kad schohs Abolinus fehj Meeschòs, tad labbi jaleek to gaisu wehra. Buhtu ta semme wiffai faufa tad darri ta. Papreefchu isfehji tohs Meeschus, eearri un noezzi. Tad usfehji to Abolinu fehflu, eejubdi weeglu ezzeftu pee ta pakkata galla un ezzi ta ahtri pahrdshdams. Zo ja tu ar smaggeem ezzecheem un pa dir jeb trim fahrtahm ezzeru, tad ta Abolinu fehfla, fihfa buhdama, wiffai dskli eefsch semmes oeta puffi ne usnahftu. Zo apezzeru Abolinu fehjumu

fehjumu norulli. Zeb ta warr darriht. Zo Meeschu-fehjumu eearri, noezzi, norulli. Us to aprulletu semmi fehji nu to Abolinu fehflu wirftu un pahrdseem weegli ar to Ezzeftu. (†)

Bet kad Meeschus fehjohr, tawa semme pafstapja buhtu, tad tu warri ischetras, lihds diwpadesmits deenas pehz fehtheem Meescheem to Abolinu fehflu wirftu feht, laut arri tee Meeschu jau buhtu unahftufchi. Zo fehflu eezzi ne ar smaggeem Kòhtu jeb pulku ezzecheem, tee isplehflu tohs Meeschu fahnes bet ar weegleem Stuju-ezzecheem ta tiffai tee Putni to fehflu ne atohb. (2)

Zeeft

(†) Eefsch isbaudifchanas efnu es atraddis, fa wifflabbaki, fa tohs Abolinus fehj us aprulletu semmi un tad weegli pahrezze. Zo tohp feh fehfla fehsta us to semmi, fur tahs Ausas jeb tee Meeschu eeahrti tappufchi, tad tee fihli graudenti atsprahgdami no tahs usahrtas semmes eekriht wairak eefsch tahm waggahm, fo pehz tee ezzechi ar semmes peemett un pilbi. Un tad teem fihcheem graudineem jau pahrd dauds semmes wirftu irr.

(2) Pehyn waffara es likku peezdesmits mahrganus Abolinu fehflu, fehbi winnu dabbujis, nebbelu preefsch jauncem Zahneem us Meescheem isfehft kas jau labbu pirkstu garru bija, un tiffai aprulleht. Zee Abolini labbi stary teem meescheem usgahje un auge.

R.

Zeef tee Abolini Nusas fehti, tad winni ire fehjami tudalin, kad tahs Nusas eahrtas ir. Un ja leetu laifs to aiskawehtu, tad wehl tu warri to Abolinu fehflu, lai tahs ausas arridsan buhtu jau pürfta garrumä isaugufchas, isfeht, un tiffai drohschi noezzi to Sehjumu ar weegleem Pulku ezzescheem, jo tahs Nusu faknes, dñifaki eefsch semmes buhdamas, ne tif ahtri ka tahs Meeschu faknes israufeas.

Ezzeschi, kam tee Kohki smaggi, un tee pulki refni irr un teescham stahw, ne derr ne maf us ee-ezzeschanu ta Abolinu fehfla. Us to wajag weeglus ezzeschus turreht, kam tee pulki flihipi no sirga nohst stahw, un ne dñifaki pahrtullu eefsch semmes eekamp. (3)

Zeefdauds ta Abolinu fehfla us Puhru-weeta Nusu un Meeschu irr ja fehj, to esmu es isbaudidams ta atraddis. Kur Nusu puhrs irr isfehst tappis, tur ne warr masaki ka septinus jeb astonus mahrzinus Abolinu fehflu wirfu feht, prohti kad ta fehfla jauna irr un labbi dihgst. (4) Wet jo nu meeschi retraki fehjami irr ne ka Nusas, ta ka fehjohst 4 Puhri Meeschu

(3) Man scheet, ka, Abolinu fehflu ee-ezzeht, tee weegli fluiju Ezzeschi tee labbaki ir.

R.

(4) Ta Abolinu fehfla zettorta Gadda wairs ne dihgst, jau trefcha gadda winna pawahja tohp.

schu prett peezeem Puhreem Nusu stahw, tad us Puhru ta Meeschu sehjuma tew wajag astonus libst dewinus mahrzinus ta Abolina fehfla usfeht. (5)

Ta Abolinu fehflana jo aggraka, jo labbala irr. Kad tohs Meeschus febbi, un winnu labbad arridsan tohs Abolinus febbi fehj, un ta semme pafaufa buhtu, un lectus ne nahktir, tad basti Abolinu graudini, wiffal ilgi nedihgufchi nullohst pehfla een. (6)

Abolini pa veti feht, fehtu un feenu pulka ne tohs, arridsan ta nelabba sahle jawr auas, un winnus pahreem, ka ferrineem, kas retti stahw, notef; tad laufs par leetu eefsch nilnas sahles eefst, us tas tai druwi ne derr. Atkal kad tee Abolini wiffai beesu stahw, un tad flapfch gods nahk, tad winni mehds puht, un tahs weetas, kur ta beesaka Abolinu fahrtu bija paleet pehj tuffchas. Tadeht dauds us ta stahw, ka

(5) Kur magenlht wahja semme irr, warr drohschi dñifito libst dñifadefmits mahrzinus ta Abolinu fehfla us puhru weetu semmes isfeht. Jo wahjaka ta semme, jo beesaki irr ja fehj. R.

(6) Nef wiffal pahrtu irr ja bihgstahs, kad tee abolini faufa laifa labbad ne uenabl. Pehz pirnu stiru leetu tee Abolini islihoibis, ka meho faufa gadda to arridsan pee Meeschem rehsam.

ka winni ne på beesi ne på retti, bet ka peenahkaks, un arridsan weenahdi tohp fehti. To waijag sehjejam wisswairak eemahjitees. 7)

Ea isbaudischana ar teem Abolineem, ir scho ka weenu taifnibu paradijust, fo wairs ne warr leegt, prohti ka us teem gabbaleem fur tee Abolini jobrangi ir stahwejuschi, ta eeffsch winnu ruggajeem sehta labbiba jo labbaki isdohdahs, wissu wairak kad tee Mudschi jeb Puhri us pirnu plehsumu to abolinu Ruggaju tudalin ir usfehth tappuschchi. Arrig tihra fmiilkschu-semme wairak jeb masak to Abolinu fehllu us Puhru weetu ja fehj? to zittam fainneekam, kam tahda semme buhtu, ir ja ismetle. Man winna ne waid. Jo arridsan ne wissadai semmei weenahds fehllu mehns peelihdsinajahs, ka tas gudram fainneekam jau ta ir sunams. (8)

Kad

(7) Kad defmits mahrzinus Abolinu fehlla us puhru weetu semmes griib isfehth, tad Sehjeis weenahdi ar to fehllu istiks ns ifkarru fohlu til dauds nemdams, ka winsch stary trim pirksteem warr sakamp. Eegrabbijis to fehllu ar weem pirksteem winsch jeb to fehllu no teem pirksteem warr islaist, jeb papreefsch fauja cemeft, un tad isfehth. R.

(8) Ka wissus graudus fmiilkschu semme warr beesaki feht, ta gan arridsan to Abolinu fehllu.

Kad tee Abolini stary teem waffarineem brangi aug, tad lai ne weens bihastahs, ka winni tai labbiba stahbu padarrihs. Un kaut arridsan tas notiftu, ka tee Weeschi un tahs Nusas paliftu ka no teem Abolineem apehnoti, tad schis mas truhsums ir pahr neneeku rehknjams prett teem awateem, kas no weena branga Abolinu lauka lejjahs.

Schahs Abolinus warr feht eeffsch druwahm kas staryas, dsehras un ne wissai dsillas ir; prohti tahda bruma fur ta labba estrahdata aruma semme til pa tschotweem lihds astoneem tulleem, jeb labba ploufsta angstumä på wirfu stahw. Jo dsillaki tee Abolini ar sawahm faknehm ne fneeds.

Stahwehtu tas Abolinu lauks weenahda klaijuna, ka uhdens, kas no fneega un leetu roh-dahs, nostreedams, neneeku warr lihds aiseant, tad winnu warr, pirms ta seema nahf, fuhdeht, ne ar lohpu fuhdeem, (kaut arridsan tee stahbu nekahbu padarritu, ja tiffai winni ne buhtu taupejami teem laukeem, kas tahs labbibas weft) bet ar zittahm leetahm. Puhru-weeta semmes tohp gan fuhbeta, kad us winnu peezdefmits pohbus Pelnu jeb dimpadefmits pohbus nebetfinatu Spahr-Kalku (Wahzi to fauz Gips) kas ka milci fmalci kafisti jeb famalti ir, usherr.

berr. (9) Kaut arri no schahm leetahm fo pahrafi tas ne fshahdehs. Es us faweem Abolineem tik tohs Spahr = kalkus berru un tee man ne tizzamus labbumus pee winneem padarra.

Bet kad tas Abolinu laufs weenahdà klaijumà ne stahw, eefsch kalneem un paleijahm ischfirts buhdams, tad noteef ta apbehschana ar teem pelneem un kalkeem labbaki pawassara. Tad arridsan wajjag to Abolinu laufu uskaffeht ar affeem fohku ezjescheem; tas teem Abolineem lohri derr.

Kurrà widdà ne warretu nedf tohs Spahr-Kalkus, nedf Sahlu-pelnus, nedf Krahnu-pelnus, nedf tohs Pelnus dabbuht, kas no ahdu-gehreschanas jeb no seepu wahrischanas atleef, tur tohs Abolinus arridsan warr apbeht, ar fimalki fisteem Muhru-Kalku-Almineem, kad tiklai nededsimateem (vedsinati Kalki, to semmi zeetu taifidami, ne geld) jeb arridsan ar zitteem Almineem, kas tik mihsfi buhtu, ka winnus warr

(9) Man Kurseramé tik diwi weetas sinnamas irraid, fur schohs Kalku = akminus, to Gyps, warr dabbuht. 1. Pee Kuldiges un Kaltikes teefà us Wentes Kraftu un 2. Daugu = muischas (Dunp) teefà, diw Juhdsus no Baldones, man dohma us tahs Daugawas kraftu. — Schohs Kalku akminus warr ar zirwehm fmalki fahst jeb us ihpafchu Sudmallu famalt. R.

warr pahr milteem fadruppinahht. Bet no tahdeem ohtru lahrtu tik dauhf ka no to Gipsi jeb no teem Spahr-kalkeem irr jaberr. (10) Kad te tohs ne warretu dabbuht, tad jagahsch uhder ni no Suhdu-beddeem teem Abolineem wirfu. Wet tam, ka aridsan ja tahds Saimneeks famos Abolifchus ar isfeem fuhdeem gribbetu aplahht, wajjag riddeni jeb seemà notift. Weenu tahdu paligu tai buht kahds buhdams jadohd teem Abolineem.

Kad pawassara lappu Mehneschà (Kursemme tas notifu Seebu-mehneschà) tee pirmi sehti pee teem Abolifcheem rahdaha, tad winnus warr jeb sehtai, jeb seemam noplaut.

To Abolinu sehtu jadohd preefschà teem lohpeem jeb kuhci, jeb sehtas widdà, jeb pee schoqem bet allaschin eefsch redddeem. Bet ta sehta no tahdeem Abolineem kas ne irr pilndz Seebds bischi, ar gudru wehra liffchana irr dohdama, masumà us weenu lahgu ikfuram lohpan bet daschureisi pahr to deenu. To weens lohps, dabbujis weenà lahgà no tahda

(10) Tad ne irr wajjaga, tohs Spahr = Kalku miltus isfweht. Us weenu puhru = weetu semmes Niges sribku = puhru no scheem milteem jaberr tas well diwpadefmits pohdus. Oo teem Muhru-Kalku milteem tad buhtu diwi puhri bevrani us weenu puhru weetu semmes. R.

Abolinnu fehla pa dauds ehst, uspuhsehahs, un warr, ja winnam ne tohp palihdsehhs, no-
frehq. (11) Arridsan jaleef wehra, woi tas
lohps, paehdinahs tappis ar to Abolinnu fehku,
irr w rrejis pa kahdam lahgham pluriht. Kad
tas nomannihhs irr, tod warr tahdam lohpan
drohshaki to Abolinnu fehku doht, un deenu no
deenu pa masumu tohs flehpisshus dischofus
nemmoht, winnam us weenu reisi preefshâ
lift.

Pirmâ eefahkumâ ir tas labbi irr, kâ tohs
falus Abolinnus sagreestus un ar salnu Ekseleem
(12) sakrattitus (tohs salmus us treschu dattu)
teem

(11) Lohpan, tas no Abolinnu fehla uspuhtiees
irr, warr palihdsehht, kad winnam stohpu fal-
du weenu, fa no gohwu isklauken, jeb arri-
dsan weenu Allus-glafsu Brandwihnu rihtle
eegahsch, un tad winnu aplahrt dsenn. So
ahtrafi winnam warr palihdsehhs tapt zaur
dubrshanti ar weenu ihpaschi us to taifiti
ihleni eefsch winna fabna tuffshuweem. Bet
tas to weetu lur ihfieni jadurr ne sim, tas
tam lohpan warr flabdu padarriht. Kad
tahds lohps weffels irr tappis, tad wihsch
pahru deenu ar seenu jeb ar plawu sabli irr
ehdinajams, un pehz pee ta Abolinnu fehla
pa masumeem atkal irr apraddinajams.

(12) Kur smalki famihditi salnu irr, tur ne
wajag Ekselus greest.

teem lohpeem preefshâ dohd; tad winni warr
ehst, lamehr winneem tiht.

Kad ta Abolinnu fehla tohp sehâ ewesta,
tod ne wajag to schuppohs, jeb turpefshôs
lift, bet kahda Eshufna-Klehnâ isklaidiht, fa
winna ne eefahstinajams. Un tas eefsch pahru
stundahm pee winnu noteef. Lohps bet, fas
no eefahstinaata Abolinnu fehla til pahru saujas
buhu eefshâ usprahatu. Eshw tee Abolinnu
jan pilnôs sebhhs tod, jo winnu kausi nu jo
jettoli irr, warr no winnu sehku teem lohpeem
papinam preefshâ doht. Un kâ winneem ne
tapti apuffkumis pee weenada Ehduma, tad lab-
bi noteef, kad winneem nebbelâ daschas Maltri-
tes no jittu plawu fehla un seena, jeb arridsari
no Pellu un salneem, ja tee no seemas atlizzi-
nati irr, preefshâ dohd.

Kad gribb no teem Abolineem seenu taifihht,
tod winni plawjami irr, kad tahs pirmas puk-
tes pee winneem parahdahs, un ne wajag to
sagauidiht, fa winni pilnôs seeddhs stahw; jo tas
seens no tahdeem ne irr til spehzigis ne fa tas
no sallem Abolineem. Bet ja kahdam tas
wokat ruhpo dauds seena no farwa Abolinnu lau-
ka dabbuht, tas lai wirnu pirmahm pukkeh
waslu dohd, pagallam isplaukt.

Abolinnu newaid fa plawu sahle, bet fa mee-
sdi plawjami, prohti ar iskahpscheem, Tam

lihkste peelikta irraid, ka winni eeksch spailehm labbi nometahs.

Schahs Abolinu spailes paleef pa tshettrahm astonahm-desmits deenahm, pehz tam ka tas gais ir, ne aiskustinahtas, lihds ka winnas no wirfu noschuufchas, un eeksch teem Abolinu kaulaem ne kahds flapjums wairs eekschan ir. Bet buhtu tahs spailes no stippru leetu fapfeestas tappufchas tad winnas magkeniht usweeglinajamas (bet ne ahrdejamas) ir, jeb ar rohkahm, jeb ar grabbeka fahrtu un zittu kohzinu. Tam bet ne wajag fahrsta Deenas-widda-notikt, bet aggrumâ un pawaffarâ kad rassa ir krittufi. Jo fahrstas deenas widdas stundâs pee teem Abolineem strahdajohst, pa dauds to lappinu nobahrstidohs, kas pee winneem ta labbaka leeta irraid.

Kad nu tahs Abolinu spailes pâ wirfu labbi noschuufchas ir, tad winnas pâ rihsta un wakkara stundahm ar kahdu kohzinu jeb grabbeka fahrtu apgrohsejamas ir, ta ka spaile pret spailes tohp. Kad pehz kahdahm deenahm winnu ohtra pufse arridsan pareisi ir faufa tappufi, tad tohp tahs jau kohpâ buhdamas spailes, wakkara kad jau rassa nokrittufi ir, eeksch tshuppineem fastumtas, smalkums pareisi peegrabbes, un rihsta aggrumâ (ir tad ta fastumshana warr notikt) tohp tas Abolinu feens no tahm tshupahm us ratteem usfrauts un eeksch Schkuhneem,

neem, jeb us teem ihpafchi ustaifiteem Abolinu-Seena - Behnineem usbahsts (raugi aprakstishanu no fcheem Behnineem beigumâ ta Pee-ltkuma). Ta rassa, kas us to Abolinu feenu, winnu aggrumâ usfraujoht un eeweddoht, ir krittufi, winnam nelas kalsch, ja winsch tik-kai pareisi fauf ir bijis, ta ka winsch pee grabbektu grabb. Jo fchi rassa ahtri no wehja un faules tohp nomenita. Kad to feenu jeb Schkuhnds fur wehsch winnu warr pahrpufht jeb us teem ihpafchi preeksch scho feenu ustaifiteem Behnineem, usbahsch, kam appaksch zaurums ir ta lohsa trihobesmits lihds jittordesmits tullu plattuma un garrumâ, pehz tam, ka tahds Behninsch disch jeb mas ir. Us tahdeem Behnineem tas Abolinu = feens pâ daschu gaddu labbi turahs, un winsch ir preeksch Sirgu-Gohwu un Awju-lohpeem weens kohi labs spehzigs un wesseligs ehdums, fo tas Sainneeks ahtri, un bes ka winnam tas fo makfatu (13) warr dabuht, un ar to winsch famus lohpus warr pahhdinahr seemâ, pawaffarâ un waffarâ, kad
sehku

(13) Eefahkumâ, pirms tas Sainneeks to fehflu wehl patâs ne ir eekuhlijis, tas Abolinu feens winnam gan makfa. Jo preeksch to fehflu, kas us pubru weeru semmes wajaga, ja dohd pâ puf ohtru, pâ diw Dahlereem. Bet ir ta fehla weenu reisi rekulta, tad wif tas pulks Abolinu fehla un feens uener-

fehku jeb weht ne warr dabbuht, jeb leetu-laika labbad teem lohpeem ne drihtst doht. (14)

To tik ja farga ka to Abolinu feenu ne leef us teem Behnineem, kad winsch weht mihtst irr, bet winnu ta faufu ja usbahsch, ka winsch, ka pirnaki jau fazziju, pee grabbekteem grabb. Zitti gan dohma, tas neneeku kaischöht tam Abolinu feenam ka winsch lihds kuhpschanas eekahstinajis. Winsch tik dsehtens jeb bruhnis no ta tohpöht. Bet es ta ne dohmaju. Zo tam feenam, kas tahds tappis irr, jau tas labbakais fpehks irr isgahjis, un tahds astraki pellehs un puhdisees.

Zo masaki warr pa mihtstu Abolinu-feenu schkuhads un us pajumteem bahst. Pee teent Abolinu-Behnineem tas klohnis no semmes ohstischä augstumä atstahj, un winna appakschä tas.

Ka wairak malka ka tik kabdi gulfchi jeb ohrti, par teem Kalkem, ko teem Abolineem jausberre. Ir preeksch teem tik eefakumä buhs nauda isdohdama. Zo kad tee lohpi jau weenu Gaddu pee Abolineem buhs turreti tappusch, un to fuhdu wairak buhs, tad warrehs to Kalku weeta smalkus fuhdus us teem Abolineem list, ka es to Peelikkumä esinu eemahszjis.

(14) Aplihjufi un flapja fehka ne irr wesseligateem lohpeem, tadeht winna arribsan rassä ne irr planjama.

tas Behisch jawr to Lohrmu eestrehjis, to Seenu warr pahrepust. Us tahdeem Behnineem tad tas feens ne tik ohrti warr sustinatees, ne ka schkuhads un appoksch pajumteem. Schohs Abolinu-Behninus warr doschadus Bahdsennem un Behneru-sennem redseht. (15)

Mannam abolinu feenam wajag allaschin fallam politt, un tahds buhdams, winsch warr doschu gaddu schweht ir fowä fpehka palibams. Wahschöht winnu schkuhads un appoksch pajumteem, arribson to wajag wehra list, ta winsch baubi ne ofstainahs un famihts, bet weegit unnessa tohp. Pehj kabhahm deenahm un nebbetahm winsch pars gan sagulisees. (16)

Kad nu tee Abolini jeb fehkai jeb feenam pa diwahm, un ie lobba wassarä pa trim lah-gahm irr noplauti tappusch, tad jagaida lihds winni atkal plauksa garrumä ataugusch, un nu tohp tee ataugusch Abolini, bes ka

(15) Nu arri Kursennem warr tahdu Abolinu Behninu redseht. Pehru wassarä tappa tahds Behninsch tanni Jam-Muischä kas tuwu pee Luttringes Wasnias irr usjelts.

(16) Ir ta tas Abolinu feens labbt turrabs, ka us weenu feena lahrtu garrus falmus isklidina, un tad atkal feena Kahrta un atkal falmi tohp listi.

ka winnus noplautu, jeb nogannitu usplehsti un eeahrti. (17) Tas ne notiftu pehz labbu un gudru padohmu, kad kahds Saimneeks faru Aboliani lauku wehl gribbetu us to nahfoschu gabdu aistaupih, tanni prahta, ka winnsch tad arkal dabbuhtu fehku un feenu no winnu plaut. Jo mums tahs Ehduma-sahles preefsch teem lohpeem buhs us faru druwi tif winnas papuwes gadda turreht un audsnaht, un ne ta, ka mehns lohpus bareodami paschi tuffchi paleekam. Un tas notiftu, kad mehns to lauku, kam pehz tahs kahrtas ar rudseem bij' apseh-tam tapt, wehl teem Abolineem taupitum. Za-pehz nu tee Aboliani no ta Papuwes-lauka irr isarrami un us teem usplehsteem Aboliani ruggajeem tudalin Puhri un rudsi irr fehjami.

Abbeja labbiba, prohti Rudsi un Puhri aug eefsch teem Aboliani ruggajeem tif pat labbi, ja wehl ne labbafi ka eefsch tahdas semmes, kas papuwé

(17) Kamehr warr, us to ja rauga ka tee welle-ni labbi ammetahs un us to sahlru pussi at-kriht. Tas pee muhfu maseem ahrfleem gan pagruhti buhs isdarrejams. Un to gribbedami mums waidsetu eefsch schaurahm wagegahm art, un tam Arrejam, fur tas wellenis ne apgrohhts un fehkihi stahwoht paliftu, ar kahju winnu ja atmiun. Tas Wahdesemmes ahrflis, kam platti lemmeschi irr bet arri no diu firgehni tohp wilks, to wellenu us to sah-lees-puffu pagallam atmett.

papuwé stahwejusi, un ar fuhdeem irr argahsta toppufi. Zo es esmu us farweem lauteem ta isbaudijis.

Tanni Gadda 1774 es liffu isbaudifchanas labbad weenu semmes gabbalu no astonahm puhru weetahm papuwé palift winnu labbi eefuhdeht, un dsilli art. Ruddeni ta pascha gadda es scho lauku liffu ar Puh-reem apseht.

Gadda 1775 jeb ohtra Gadda tee Puhri tappa noplauti,

- - - 1776 jeb trescha Gadda te Meeschi auge, tad

- - - 1777 jeb zertorta Gadda, Cir-rini, tad

- - - 1778 jeb peektâ Gadda, Rudsi, tad

- - - 1779 jeb festâ Gadda Nusas, starp tahm es biju lizzis Aboliani fehku eefseht

- - - 1780 jeb septitâ Gadda es esmu no schi lauka, kad winnu seemâ ar fimts pohdeem to Spahr-Kalku-milfschu biju lizzis apbehrt, no piemas, un attala plauschanas lohpa dabbujis tschetr-desmits un trihs Ohru Wesumis feenu, no fo es buhru, winnu pahrdoddeht, ic lehti pahru pahr fimts un feschdesmits schkehpju Dah-lerus istaisijis, kad rehneju us weesumu tif fimts pohdu feena un pahr 5 pohdeem

tif 3 Pimberus, jebſchu gan tee weſumē
wairak ir wilkuſchi, un pahē 5 pohdeem
arridſan wairak dohd. Ar Puhreem un
rudſeem apſehts taſ pats laufs no aſto-
nahm puhru weetahm ne muſſſcham buhtu
warrejſis tif dauds eenefſt. Un taggad taſ
Prafits nahze no Papuwes, fur ſchim
laukam pehz wezzu nelabbu eeraddumu
buhtu bijis tif labbi ſchā gaddā palift,
fa aridſan jau papreeſſchu tanni Gaddā
1777 kad winſch tohs ſirrinus neſſe.

Gaddā 1781 jeb aſtā, Gaddā Puhri auge.
Schohs es biju ruddeni papreeſſchu us
teem fa usplehſteem Jehleem Aboliniu
Ruggajeem lizzis eefſcht, un ſchee Puhri
tā brangi auge, fa winni ir ſalmōs ir
grandōs teem eefſch jaun-ſuhdu-ſemmes
fehſteem puhreem lihdſigi bija, un ſchohs
gandriſh winneja. Nereens to buhtu
dohmajis fa ſchee Puhri par to ſeptitu
fehjumū auge rahdā drumā kaſ ſcho ſepti-
nu gabbu ſtarpā ſuhdus ne bija redſejufi
- - - 1782 jeb dewitā Gaddā, ſchis pats
lauku gabbals us puſſi ar Meefcheem us
puſſi ar Auſahm apſehts irr, un abbi
waſſarini kaut gan ſaus gads irr bijis, it
labbi ſtahw.

Det nu ſchim laukam buhs papuwē palift, un
no jaunā ar ſuhdeem apgahſtam tapt, gribbe-
dams

kams nahſofchu ruddeni wianu ar Eſſes-ſeſſtu
(kaſ ir Nahſinu ſeſſtu) lifr apſeht.

Man aridſan ar wihru ſabohmaſchanu to
wair cepoſt, fur taſdōs ſpehls tai drumai bij
nahſeem. Papreeſſchu taſ jau ir ſinnams, fa
Uſſara ſemle, to nahbu no gabbu apſtrahda no
nelabbahm ſuhdeem (kaſ no jittas ſemmes fur
winnas habbu auge, aridſan reſnumū isweſſ)
ſtaira patek, fa aridſan Gaddā 1774 it ne
ſahba niſna ſahle ſtarp teem Puhreem ir pah-
rehtimweſt. Un taſ ir treijoti ſubdi reſſene-
jant to taſ laufs to demtan gabbu ſtarpā bij
habhōh. 1. Papreeſſchu to loſpu ſubdi kaſ
reſſajama Gaddā 1774 winnam toppa usgah-
ſi. 2. Taſ tee Spahr-ſalku Nitci, ar ſah-
deem taſ laufs toppa apbehts ruddeni, kad tee
Abolini auge, Gaddā 1780. 3. Pehdigi tee
weeri Aboliniu ruggaji, wianu ſafnes un no-
bahſiltos ſoppinas, kaſ ohtrā waſſarā puh-
dehomi aridſan reſnumū irr demuſchi. Zaur
ſcheem treijadeem ſuhdeem ta ſemme pahē wiſ-
ſeem teem gabbdeem irr aſpirdſinata un ſpehzi-
nata tappuſi.

Jeb taſ tā bija, kad to pehz dabbigahm buh-
ſhanahm to leetu iſtahſta. Taſ Eſjes tan-
nams kaſ eefſch teem ſuhdeem irr, irr warrejſis
no teem ſalkeem wairak usruhgt. Schi Eſje,
ſajauka ar teem ſalkeem un ar uhdent, irr teem
fehjumēem drumā ta ſakkōht pahē weemi labba
barribu

harribu tappufi, no ka tee paschi gan labbi irr warrejschi pahriti. Ta arridsan tee wehl ne pagallam istehreti Kalku milti ahtraki puhdeneja tahs eartas Aboliku faknes un lappinas, un no wiannu pueftu iswilkufchi wiffu Eji un taufus, un paschi no uhdeni pagallam atmihfstinati, wianni irr warrejuschi teem fehjumeem ar saweem taukeem palihdseht.

Gan allaschir irr laudis bij'chi, kas tam prettim irr ka tee Spahr-Kalki us laufeem tohp behri. Bet kad tikkai ar winneem pee teem laufeem gribb isbaudist, tad wianni teefcham faru labbumu pee teem parahdihs. Wiffas, ir tahs jo labbas leetas, warr pahr leeku ne pareisi walfotas, fshadu padarriht. Un ka newaid dseedinaschanas sahle, kas pret wiffahm flimmibahm palihdsehtu, ta mehs arridsan ne warram to Wipfu jeb tohs Spahr-kalkus ka weenu labbinadamu sahli us wiffadeem laufeem un fehjumeem sikt. Es efmu tikkai to padohmu dewis, wianus feschu gaddu starpä weenu reisi us Druwahm, un tur us teem Abolineem behr, bet us Ptawahm un dahrseem pä fahdeem gaddeem lahgu-lahgahm. Un tad arridsan jamittina fuhdus gahschöht. Un ta es wehl mahzu ar wianneem darriht. Scheit es wehl weenu reisi pahr wiffahm to peeminnu Suhgdams, lai to labba wehrä leek, ka es allaschir efmu runnajas no Muhru tik labbi ka no Spahr-
ru

ru kalku jehleem almineem, kas wehl ne irr debsinati tappufchi, bet ka no sawas weetas islausti eefsch Wiltteem fadruppinati tohp; bet ne no debsinateem kalteem, kas, ka wiffem sinams irr, tik zeeti sawell, ka nedf uhdens jaur winnu jaur eet.

Tad nu tas diwads-leclais labbums no scheem farkoneem Wahdsennes Abolineem, probt ptemais, ka jaur winneem pulku ta wiffalabbafa lohpu-ehduma panahl, kas ne daubs maffa, un ehtrais ka tee lauti, eefsch fahbeem wintch tohp fehra, jaur winnu labbati tohp; tas, kalku es, irr taifna leeta isbauwita, atrasta, un parahdita pee tahs semmes tohpschanas pa daubs Gaddeem.

2. No teem Abolineem ar sillam pufkehym jeb no ta Luzerni.

Schim Abolinam kas ar sillam pufkehym seeb, un to Sweizeru Aboliau, jeb Luzernu fauz, irr flattajohr us teem labbumeem, fo wintsch pee lohpu-barroschanas darr, un arti, ka wintsch welfch semmes tohpsjams irr, atkal daubs jitta-
da

da buhſchana ne ka-tam pimmajam farkanam Abolinam. Wiaſch jau fullu mehneſchâ ataug, tad, kad zittu ne kahdu ſalku ehdimu jeb fehku preeſch teem lohpeem warr dabbuht, un paleef ar weenu augohr ruddeni, lihds ſtippri eefahf faſt. Un lihds to laiku warr no winna fehku dabbuht. Winnu warr ik treijas tſchettras neddelas pfaut un tâ, kad tikkai mehreni labba waſſara irraid pa pee za hm un feſchahm lah-gahm pahr to waſſaru un ruddeni. Echee Abolini tad irr ja ne pilnigi trihs tomehr taiſni diw-kaht jo augligi pahr teem farkaneem Abolineem. Us wiſſadu wiſſi winni to iſpeln, ka winnus fehkâ teem lohpeem iſehdina, jo gahr-daks un ſpehzigſ Ehdiuns pahr teem farkaneem Abolineem teem lohpeem buhdami; arriſan ta peena no gohwahm, kas no winneem tohp pa-eh-dinatas irr dauds treknaka, nedf winnu jauna ſahle tik atri teem lohpeem ſkahdu padarrihs, un winni ittin mantas weeta tahdam Sainnee-kam irr, kas lihds ſchim ar ſawahm auſahm un ar ſawu ſeenu ne irr warrejis iſtikt. Eelſch weenu no mannahm Muſſchahm es buweſchanaſ labbad puſſ wairak to ſirgu biju ſaraudſe-jis, ne ka papreeſchu tur tappa turrehti. Bet jau fullu Mehneſchâ bija Auſahm un ſeenam beigums. Un ka jau pawaffara tee zelli ſlikti irr, es ne buhtu warrejis tik dauds ſeenu ka waidſeja no ehtras mannas Muſſchahs, kas pa-tahhu

tahhu bij lilt atweſt, bes ka tee ſirgi, jau no-ſiſti pee balſeem un alminneem, pogallam buhtu newahrdſinati toppriſchi.

Je pahr laimi es jau preeſch tſchettreem padbeem biju ſchiani paſchâ Muſſchâ lizzis iſ-bauſchanaſ labbad peeju puhra weetas ſiſtras alminainas ſemmes (†) ar teem ſilleem Abolineem arſekt. Tee paſchi to brihdi jau labbi at-ſuar. Tehs es tad tâ jaunus, ka winni pa-ſchâ pawaffaras eefahkumâ wehl bija, liktu noſtair, un Eſſes tahhu ſprieſcha aarumâ ſawreſt, un ar Puttu Salmu Eſſelu ſajaukt, un tohs, bes jittas labbas grawu jeb Wilcu eh-bereſ peeteſoht, teem ſirgeem preeſchâ doht ihet ka ſchoho Abolinus jau garrakt iſaugu-ſchus winneem warreja neſagreesius un tihrus bes Eſſeleem reddeſohs eebahſt.

Ar azzim redſoht manni ſirgi pee ſcho ehduma eetappa ſpehlôs, un nobarrojahs, faut gan brihwi ne ſahwejuſchi, jo winneem bij ſuhdus, alminaus un balſus jawedd. Tad es un ap-neh-

(†) Daſchi brehy, ka ſilli Abolini jeb Luzernis ne augohr ſmilſſchu- un alminaina ſemme. Bet pee mannim winni ſahdâ irr auguſchi. Tas tâ leefabe, ka ſchee kautini tik ſawas grabmataſ no winneem irr rakſtjuſchi bet ne us-brawi ar winneem irr iſbaudeſſchi. So lab-baka deume-wiſſi ſehjumi labbati aug tas tâ irr ſunamo,

nehmahs, tohs sirgus ar scheem Abolineem ween list ehbinahs, bes weenu Nufu graudinu, un es usturreju wiffus fchohs sirgus no Sullu-lyhds fuanu Mehneschu tas irr peejus Mehneschus no fcho Abolinu laufu, kas wehl ne bij' peez puhru weetas leels. Zik dandf puhru weetas semmes ne buhtu waidfigas bij' fchas, tiffai tahs Nufas dabhuht, fo ween padefmits sirgi eefsch peejeem Mehnescheem pee Plawu feenu buhtu istehruschi.

Tas gads bija lohti faufs, ta ka schinni widda eefsch defmits un diw padefmits neddefahm ne leetu lahfits bija lijis. Buhtu pa laifam leetus nahjis tad arridsan tas Spahr-falkis jeb Gipsis, kas pawassarâ us to Abolinu-laufu bija usbehrets tappis, buhtu warrejis fawu spehku pee teem Abolineem labbaki parahdih un tee Sirgi winnus ne buhtu eefpehjuschi fehkam apehst, bet wehl buhtu no teem atlizzis, jeb lohpeem doht, jeb feenu no winneem taifih.

Scha gadda pawassarâ irr no fcho paschu Abolinu lauzinu wehl ne peez puhru weetu dishumâ un furra trescha dalla gan drihs ar Turku Abolineem jeb Esparu apsehts irr; no fcho lauzinu irr wairak ne ka trihsdefmits gohwu lohpi, bes falmu peeprattishanu, un defmits Darbu-sirgi bes Milfchu jeb kahdu graudinu peeliffumu, ka arridsan zuhtas, lohfi un fimts awis, no to septinapadesmitu deenu ta

Sullu-

Sullu-Mehnescha, lyhds to weenpadesmitu deenu ta seedu Mehnescha pee muifchas ehbinati un usturreti tappusch, bes ka attala plauschana us fcho laufu buhtu fahfufces. Scho lohpu ehbinaschanu es it rihfchi biju tadehl pawehlejis, ka es isguditu un redsetu, zik ilgam schis lohpu pulks no tohdu Abolinu laufu pahretit warr. Tee Abolini isauge pa treiju Pehdu garrumâ, lau mettaha seedds, un ilgali us fahjahm palefoht, winni buhtu eefsch faweem Stoulem wiffai zetti tappusch, un tahs lapinas winnem buhtu nobirufchas, wiffwairak ta beht un no fawu paschu fwaltrummu nospehli ka fchee Abolini bija; ta ka arridsan Plawejeem tas grubti tappa ar teem iskapfcheem winnus pahzirist. Us fahm weestahm fur eefahfets bij' to fehku no fcheem Abolineem pfaut winni lyhds weenpadesmitu deenu ta seedu Mehnescha fad liffu attalu te plaut, diw pehdus gaxi bij' ataususch. To wiffu irr tee Prafefferi Ieske un Hindenburg, ka arridsan weens Muifchneeks no Sweederu Pommeru semmes kas man to brihdi apmelleja, ar fawam Azzim redsej' fchi. Schohs Kungus es patlabban usazijnaju, lai winni to apleezinajoht jel to mutti teem Melkuleem aiebahsch, kas fazzifchi irr, tas ne effoht taifusba fo es rakstijis efmu. Tas irr gann. To lohfi augligu wehritibu fcho fillu Abolinu jeb ta luzerna es ne warru gann isteift, un es wif-

D

fus

fus prahtigus Saimneekus luhgdams luhdsu un
 peefohdinaju, un pah'r wiffu tohs Kungus kas
 leelus Awju-pu'kus turr, un fcho Awju-pu'ku
 nomehtajus, tohs es luhdsu winnu pascha lab-
 buma dehl, lai tee fcho labbu Deewa-dahwanu
 prohti tohs sillus Abolinus jel ne smahde, bet
 ka winni tohs paschus fehru un kohptu, atmes-
 dami tahs nepateefas dohmas, ka fcho Abolinu
 Gehschana tai labbibai pah'r skahdu noteek,
 jo winni nu to dsird, kahda masa drumina us
 to waidfiga irr, labbu Pulk'u lohpu no schein
 silleem Abolineem pah'r to Waffaru usturreht.
 Wiffus lohpus mahjäs pee fehku no schein
 silleem Abolineem turreht un paehdinah't, un at-
 kal, tohs lohpus gannös dsiht tas isfchirrah's
 eefsch teem angleem, ka weens no fesch'eem;
 tas irr weena mahjäs ar Luzernu paehdinata
 Gohws til pat dands prenu dohd, ka feschas
 gohws kas tohp dsihtas. Un kahda pulk'a
 tohp tee fuhdi, paturrejoht wiffus lohpus pa
 wiffu to waffaru mahjäs, fakrah'ti? — Es
 patlabban ne esnu tas weenigais, kas tohs lab-
 bus anglus pee teem silleem Abolineem buhtu is-
 baidijis. Weens no teem angstakeem Pa-
 walfstneekem ta Pruhfchu Kehnina, tas zeeni-
 gais Herzberga Kungs irr sawä Muischä Briz
 no weena lauka fcho Abolinu, kas wehl ne
 pilnigi fche'tras puhru weetas turr, fesch-
 defmits disajus lohpus no Seedu-uhds Sillu
 Meh-

Mehneschu, tas irr zaur eschettreem Mehne-
 scheem pee fcho Abolinu-fehku lizzis usturreht,
 pa treijahm lohpu apkohpschanahm pah'r to dee-
 nu.

Kad nu fchis sillais Abolinsch eefsch fehka
 teem lohpeem tohp pah'r to waffaru ischdi-
 nah'ts, tad paleet winneem wiff tas feens
 no teem farlaneem Abolineem pah'r ehdumu
 us to seenu un schöhs atkal papuw'e feh-
 jöht, ne weens labbibas-Kuhlinsch masaki
 augs bet zaur to tahdas drumas, kas lihds
 schim pahnappi to fehllu atbewe, us pastah-
 wibu taps augligas istaisitas.

Sche silli Abolini (Luzernis) isaug eefsch fa-
 weem Kohzineem pä diw pehdahm, un jo gar-
 raki, pirms winni eefah't seedeht, pehz tam,
 ka ta femme un ka tas gais preefsch winneem
 gaddahs. Bet to ne wajag fagaidiht, ka
 winni seebds eetohp, bet kad tee Seedu-pum-
 purischi jau parahdahs, tad winni irr noptau-
 jami. Igaki stahwejöht, winni eefsch saweem
 Kohzineem wiffai zeeri tappufchi, pah'r weenu
 wahju ehdumu preefsch lohpeem tohp. No
 winneem arridsan warr kad tikkai gribb feenu
 istaisiht, ahtraki schaudidamees ne ka tee far-
 kani. Tikkai fchi kibbele ar winneem irr ka,
 kad leetu gaisä winneem japaleek kahdu laiku
 eefsch spailehm, ahtri jaunus lappas zaur
 tahm spailehm zaur aug, un tad nedf tahs
 Meh-

spailēs aštri ſchubſt, nedſ winnuſ warr weegli un ſkaidri ſanemt. Bet teekahſ winnu ptauſchana ſauſās un karſtās deenās, tad winni gan aštri noſaſt. Pee winneem tohp ta patti ſtrahdahſ ka pee teem ſarkaneem Abolineem.

Schis ſills Aboliſch jeb Luzernis teecham to Sainneeku ne krahpſ, ja taſ paleet paſtawigs winnu ſeht un koht. Un to jau pa daſcheem gaddeem darrjiſ, eſ wehl iſtēni ne ſinnu, no kaſdeem wairak iſturreht, woi no winneem woi no teem, no kaſdeem eſ nu jumſ wehl ſtahſtiſchu.

3. No Turku Abolineem jeb no Eſparu.

Eſas iſdohdahſ labbi eekſch wahjaſ, ſauſaſ aſminaināſ un Mahtu ſemmes, kad winſch tiſ to pirmu Waſſaru buhſ aſtahwis.

Wiſſōſ laiſōſ no ſcheem Abolineem warr ſeenu taiſiht, beſ ka winnu lappāſ bahtitōhſ, un aštri winni noſchoudajahſ. Ka ſehka un ka ſeēſ irr ſehi Eahle pahri wiſſahm jittahm Eahlehm taſ wiſſu gahrdahſ, weſſeliſ un ſpeh-

ſpehjiſ ehdumſ preekſch wiſſeem lohpēem — Kad winnu grihb ſehkai noptaut, tad uſ puſſi ſcho Aboliru Kohjineem jau waijag ſeedi ſtahweht. Bet ſeēnam winni aggrati ptaujami, jo tad winni arihſan aštrai ataug.

Širgu-ſohju, laut winnam ſmoggi buhtu ja ſtrahta, warr pee ſcheem Abolineem, maſumu no teem dohoht, labbaki uſturreht, ne ka pee wiſſeem jiteem Abolineem un ſohlehm. Tohp winni noſchudati un tad kaſbi ſehklu graudini pee winnu lohtēem irr pemettuſdeēſ, preekſch teem iſteem noptauti, tad tee Širgi no winneem wairak nobarrojahſ ne ka no Auſahm. Bet dabbu ſehē Abolini pahriſtahwehteſ, tad tee Širgi winnuſ tiſ labpraht ne ehd.

ſas Eſparu Aboliſch eemihl ſauſu druwi eekſch taſh bet ſlapjōſ gaddōſ wiſſlabbaki augdamaſ. Šiſ retti kaſdā waſſarā warreħſ no winnu treijus augtuſ dabbuht. Jau winna attala ſpailēſ daudſ plahnakaſ ne ka pee pirmāſ ptauſchanaſ irr. Kad ſchis Eſpariſ tam Luzernam lihđſ pilnigi ataugtu, tad peħj winna wehrtibaſ nedſ tee ſilli Abolini nedſ jitta kaſdā Eahle ar winnu warretu lihđſinateeſ. Lautōſ eſ winnu wehl ne eſmu labbā un trefnā ſemme ſehjiſ, bet tiſkai ſliktā un kaſdā druwi, kur jitiſ ne kaſ irr gribbejiſ augt. ſomehr iſbaudiſchanaſ labbad, eſ winnu eſmu liſziſ dahrtā, it labbā ſemme eekſch rindeem

deem pã divipehdahm weenu stahdu no ohtras
 istahdih, un tã wĩnsch liffahs pã trīm un
 tshetrahm lahgham, labbu teefu sahles dodoht,
 nogrestees. Ber tẽ es tappu eefsch to brihdi-
 nahts, ka pelles nokohde ir wiina ir to lih-
 dsihi istahdita Luzerna kafnes. Ir peektã un
 festã gaddã wiinu augumã tas wehl notifke,
 un kaut tahs kafnes trihs piekstus refnas bi-
 ja. Un tahdi eefkohsti kohsti isnihke. Wiinu
 rindõs istahdejohht (fo es wiffwairak tahdehl dar-
 reju, ka es labbu fehflu no wiinu few audsi-
 natõhs) es efmu ifkura gaddã to wehra lizzis,
 ka tee fehflu-graudini no abbeem Abolifcheem,
 isbirruschi no teem kohkeem paschi usgahje,
 un ka pulks to jaunu stahdinu auge. No ta
 warr noprast, ka us tahdu Abolinu lauka tuf-
 schahm weetahm, waidsetu lahdu kohzinus
 no teem ne nozirustus pamest, ka tee fawu feh-
 lu behrtu. Tad tahs tuffchas weetas atkal ar
 jaunahm stahdehm pildisees. Un tã darrejoht
 mann tas labbi irr isweebdes. Kad no
 scheem Abolizeem gribb fehflu audsinahht, tad
 tam preefsch treschu un zettortu gaddu ne wai-
 jag notift. Zittadi tahs wehl jaunus stah-
 des eewahjohjahs un nihff.

Abbi sche lohpu Abolini, tas Luzernis tif
 labbi ka tas Eparis, warr pehz tam, ka ta
 femme irr, un ka winneem fuhdu peeleeef, def-
 mits peeze padefmits un arridsan diwdefmits
 gad-

gabbus fawã neetã postahweht un gaddu no
 gaddu plouti tant. Jauht, kas papreefschu flif-
 ti un wahji irr bijufchi, warr zaur scheem Abol-
 izem un wiinu lappahm, kas schurp turp if-
 gabbus tobahstahs (un zaur to tobahschanu kas
 pre teem Abolizeem notef) pahrtahdeem augti-
 gem istaisiteem tant, ka pehz eefsch winneem,
 (prohti kad tahs wezzus Abolinu kafnes is-are
 un isaloffa) bahdu gaddu starpã wiffadus sem-
 mes auhtus, bẽ fuhdu-gahschann, pareisi
 warr audsinahht, ir tahdus kas trefnu semmi is-
 proffa.

Kanthe sche Abolini prohti Luzernis un Es-
 paris wehl jauni irr, wiinu to ne panesh, ka jit-
 ta sahle wiinu starpã aug. Tapehz wajag to
 semmi kur tohs gribb eefehht, to gaddu papreefsch
 beest wiinu arroht un ezzejoht labbi isstrahdaht,
 ka tahs kafnes to ne labbu sahlu pareisi is-
 pohstus tohp. Kas to ne buhtu darrijs, tam
 ne wajag pehz tas Darbs atreebt ka wĩnsch
 fawu Abolinu lauzinu rawa.

Wiff labbais laifs to siltu Abolinu, to Lu-
 zernu, fehht, irr Sullu-Mehnescha beigumã
 un Lappu mehnescha eefahkumã, kad seemas-
 staphums wehl eefsch tahs semmes irr, un kad
 no stipprahm nakts kalnahm wairs ne irr ja
 bihgstahs. Tas Eparis (Turku Abolini) tohp
 Labbi Seedu Mehneschã fehht. Pareisi eestrah-
 dua, na nelabbas sahles tihrotã semme warr
 win-

wianu abbu fehflu feht, bes peejauffchanu zitta kahda fehfla. Tomehr ir tas labbi irr, ka kohpâ ar ta Luzerna fehflu, trefcha dalla wiana swarra ta fehfla weenas sahles fo Day-Sahles, jeb Ptawa-Aufas fauz, lihds eefehtra tohp. Jo weens Luzerna-lauks tâ labbraht ar fliktrahm sahlehlm mehds faugt. Schi sahle bet tiffai tshetrus un peezus tullus dsilli fatnojahs, bet tas Luzernis tif dauds pehdu dsilumâ. Tad nu abbi weens ohtra faknes ne aisteek un taf allaschin labbaki, ka schas Ptawu Aufas ne ka zittas nelabbas sahles aug. Pee to, wehl schis labbums rohdahts ka tahs Ptawu Aufas un to Luzernu Abolinu kohpâ warr noptaut, (jo winni weenadi aggri nah) un ar wianu fehflu, bes ka to greech jeb ar Ekselem fajanz, tohs lohpus ehdinah. Jo schi Ptawa-Aufu-sahle trelna ne buhdama starp teem Abolineem jau ta Ekfela weeta irr.

Man ar scho Abolinu fehflchanu arri ta irr labbi isgahjis. Es likku papreeksch firrinus feht un tohs eeahrt, un tad to Luzernu un Esparu wirfu feht. Bet kad tâ gribb darriht, tad schohs Abolinus arridsan wajjag lihdsigi aggri ar teem firrineem prohti Sullu-jeb Lappu Mehneschâ feht. Kad tee firrini gan drihf pee seedeem irr (bet tomehr tâ kâ tee seedi wehl ne irr isnahfusch) tad winni plaujami irr, un tohs warr jeb ka fehflu lohpeem is-

wehdinah, jeb pahre seenu istaifih. Abbeji Abolini, no to firrinu pochnu brishwi tappu-sihi nu prifebaki augs, un wehl tanni pahschâ gabbâ warrhe to Esparu weenu reisi, to Luzernu diw reifus noptaut.

Ta Luzerna-fehfla, sihla buhdama tohp to pat ka fehfla to farkanu Abolinu ar trim pietsteem isehho. Bet tas Esparu ar pilnu fânju fehflans irr un oherfabrt jeb tomehr us rust jo beelatt ne ta Rudi tohp fehti, tâ ka tur Rudi Puhru eefehj, tur jafehj no to Esparu Sehflu pusschru Puhru. Bet schi nahchani man johohd thweenam abbus fehfla Abolinus labbaki pa beesi ne ka pâ-retti feht. Raur baschahrtigu isbaudischanu es esnu atrabdijs, ka tahdâ semmê, kas nedf wiffai swalkra nedf weegla irr, us semmes gabbatu, tur weenu Puhru Rudsus eefehj no ta Luzerna Sehfla masaki ne warr nemt ka besmits un labbaki dimpadesmits mahrzinus, un no ta Esparu fehflu, puss oheru puhru, jeb trihs puhrus no wianu us semmes gabbata fo ar diw puhreem rudsu apsehnu.

Pehr-gabbâ es ar to Esparu arridsan ta esnu isbaudijis. Tohs aispehrnu Aufu rugajus es biju riddeni lizzis apfuhdeht, un usahrt, un usahrt palikka ta semme us puhdechanu pahre to seemu. Pehrnâ wassarâ tap-pa schis lauks, Sullu un Lappu-Mehnescha fahr-

fahretu fahrtahm pareisi dsilli ahrets, un ar asseem ezzeescheem smalki faezzehts, un ta no wiffahm nelabbu fahlu faknehm tihrohts. Rahdas deenas preefsch jauneem Jahneem es lifku faufā laifā (jo flapjā tas ne buhtu warreis notift, preefsch fehflu ahrt, un us tahm mihtlahm waggahm to fehflu tahdā mehrā fa jau bildinahs irr, usfehrt un fehli ee-ezzeht. Bet ne tappa rullehts. Schinni pawaffarā (gaddā 1783) tas Espara Ubo insch it to brangi stahw, un jau leelu pulku fehflu dohd. Neds starp winnu nifna sahle aug, kaut winni ar firvineem ne irr tappufchi kohpa fehli.

To pee abbeem scheem Abolineem ja farga, kā winnus ne fehj tahdā druwē, kur diwju un treiju pehdu dsillumā jau uhdens stahw. Jo tahs faknes to Abolinu, to uhdeni aistifluschas, puhcu un winnu stahdes pohstā eetu.

Neds tam Esparam neds tam Luzernam wajjag winnu pirmā fehfschanas gaddā to waldu doht, fa winni fawus seedu=pumperifchus dabbus islaift, bet beesi winni noplaujami irr, tomehr ne wiffai tuwu pee semmes, bet ta fa winnu stohbri pahru tullus jeb labbu ihfschu garei paleef. Wiffai ihfi nozirfti winni ne warretu tif ahtri un labbi atfelt. — Preefsch trim gaddeem ne warr no to Luzernu, un ne preefsch diwo gaddeem no to Esparu fehflu au-

audsmahf. Aggrati fawu fehflu doboht, winni arridsan aggrati isnihktu, jo tad tahs faknes winneem wahjas paleef.

Pirmā un ohtrā Gaddā tas Luzernis, fa tas Esparis to fahli ne wiffai augligi dohd. Us eespiridsmascham winnu faknu, tas derr, fa winnus un wiffwairak to Esparu pā scheem gaddeem beesi, pirms winni seedōs mettahs, nozeht. — Ohtrā un treschā Gaddā schee Abolinu lauti ar Spahr-Kalku milteem, jeb ar teem taukaneem Wahleem, fo Wahzi Mergel fauz; ar krahsnu pehneem, jeb ar teem pehneem, kas no ahdu gehreschanas un no seepu-wahreschanas atleef, irr apberjami. Bet Spahr-Kalki ne ween jo lehraki irr (17) bet arridsan it fo brihnifschfigi tohs Abolinus spehjna. (18) Ifkurrā pawaffarā wajjag fcho

(17) Pee mums, Kursemmē tee nedesinatī Muhru-Kalku-akmini gann buhtu lehraki pehrkami, ne fa tee Spahr-Kalku-akmini, kas nu Kuldigē diwo ohrtus muzzā malka. No weenu muzzu tahdu akmini, kad winnus smalus fakist, tif pufohtru puhru milti nahf.

(18) To leelu labbumu, fo Spahr-Kalki-Milti pee teem Abolineem padarr, tas zeenigais Schubarta Kungs tā irr isbandijis. Wiafsch irr weenu lauku schnohru, kas ar Abolineem apfehst bijis, pā diwdefnits fohleem lizis

fcho Abolinu laufus ar Dselfu ezzeſcheem, un to farkanu Abolinu lauku ar Kohku ezzeſcheem labbi uſtafiht Zettortà-gaddà warr ruddeni, kad ta ſemme jau ſaſalluſi irr, ſmalſus trefnus fuhbus uſgahſt, un tohs tuhdaſia iſahrdiſt. Vet pawaffarà, pirms wehl tee Abolini ſahſt arſelt, tee fuhdi irr ſaploſſami ar teem ezzeſcheem, un tas rupjums fur ſalmi eeffſcha irr, nograhbjams un noweddams. Tas arriſan labbumu padarrihs, ka tohs Abolinus pehz ikkattras plauſchanas, un ſehka jeb ſeena nonemſchanas, ar maggumu no pelneem jeb labbaki ar Spahr-Kalku-Milteem apbere.

Tohs

iſdallinabt un ar ſtabbinem noſihmeht; Us ifweenu ſemmes gabbalu ſtarp teem ſtabbeem irr ihpaſchi un ſawjadi fuhdi uſlikti tappuſchi, us weenu taukaini Mahli jeb Mergeliſ, us ohtru Dihku=Dubli, us trefchu Spahr-Kalku=Milti, us zettortu pelni, us peektu, pelni kaſ eeffch Sahles uhdeni irr puhdejuſchees, us feſtu, Mubru=Kalku=Milti us ſeptitu uhdenſ no fuhdu beddreem, us aſtotu fuhdi no zahlehm un ballodeem. Us teem ſtabbeem irr uſrakſtihts tappiſ, ſahduſ fuhduſ taſ Abolinu gabbals irr dabbujiſ, ſam taſ ſtabſ peederr. No wiſſeem ſcheem Abolinu ſchnobreem, taſ ar teem Spahr-Kalku Milteem apbehrts, taſ wiſſbrangakais tappiſ.

R.

Tohs luzerna un Eſpara-laufus it ſeemas ar fuhdeem apklaht, fo zitti irr mahzejſchi, to ne efmu es lohti waidſigu atradijſi. Zomehr taſ ſlahdu ne muſſcham padarrihs. Vet pirms weens Saimneekſ tohs Abolinus pulkà irr ſehjiſ, tee fuhdi tahdà pulkà eeffch winna ſtalleem wehl ne buhs, ka wiſſch warrehs tohs tai labbiſbas ſemmei atraut un Abolineem uſlikt.

Us tohdu Wiſſi, pee taſo baſchodas fuhdeſchanas to luzerna un Eſparu lauzinu, prohti ohtrà, trefchà un zettortà gaddà ar teem Spahr-Kalku milteem, un tab atkal ar lohpu-fuhdeem (kaſ no ta pà ſcheem gabdeem noptautu un teem lohpreem iſehbinatu ſahli jau lohti buhs wairojuſchees) ifweens pahr to diſchu pulku ta lohpu-ehduma brihnoſees, un to panahſkſ, ka zitta leeta ne lahda irraid, kaſ to drumi us paſtahwibu tà atlabbina un zaur fo wiſſa ſemme ta wehrriga un augliſa warr iſtaſita tapt, ne ka ta Abolinu ſehſchana.

Kaſ tapehz Muifchà, jeb mahjas weetà tahdà buhtu eegahjiſ, fur wahja, fiſkta un iſfuhſkota ſemme buhtu, un arriſan maſas un plikſas gannibas, taſ pats eefſchumà, teekams tee lohpu-ehdumi un fuhdi winnam papinon wehl newaid, pareiſt darritu, ka eedallinajiſ wiſſu pee taſ muifſchas jeb pee tahm mahjohm peederrigu ſemmi, Urruma ſemmi, plamas, ihrumus, gannibas (ja tiſkai tee lohpa-gannekli tam

tam prettīm ne stahw) eefsch trishm weenlishd-
gahm dallahm, tad weenu tresch-daku wiffas
fawas semmes ar teem treijadeem Abolineem, no
fahdeem es esmu rakstijis, un arridsan ar teem
discheem rahzineem un Kartuppeleem apkohp,
un wiffu zittu semmi us labbibu un zittu dascha-
du semmes auglu fehshchanu turr, 'no fahdeem
Nauda rohkās eetohp, Lūni, kannipis Zab-
baks, esju fehkla, pehz to widdu fur ikweens
dshwo, un fa fahda no fchahm leetahm wai-
raf tohp mekleta un makfata. Eefsch to wiff-
wairaf eefsch wiffahm Muishu un mahju turre-
fchanahm ne pareisi noteek, fa plawas un sahle,
pret laukeem un labbibas ne mas tanni waidfigā
fahrtā stahw. Weenumehr pa dauds to lauku
un pa mas to Plawu un tahs sahlu audsinascha-
nas irr.

Teekams weens Saimneeks wehl ne irr eefsch-
lejees eefsch zitteem labbeem lohpu ehduemeem,
tad Kartuppeli un Rahzini, fad wisch tohs
pulkā audsina winnam dauds palishdsehs farus
lohpus pah to Seemu ismittinaht, un tee pee
fchahm faknim labbaki turesees ne fa pee tih-
reem falmeem. Det tomehr Razinus un Kar-
tuppelus tahdā Pulkā audsinaht, fa no teem
warr papilnam teem lohpeem pah wiffu to gar-
ru seemu preefschā doht, tas makfatu dauds dar-
bu un puhlinu, aisnemtu dauds semmi, (jo
fchohs semmes auglus ne warr papuwē feht) un
praf-

prassitu dauds fuhdus. Arridsan fchahs Sak-
nes fad winnas pulkā irr, ne warr tif weegli
glabbatas tapr, jo retti tee pagrahbi ir, fur
winnas jeb ne kafaltu, jeb ne kapuhtu. Det
to Abolini sahli meh's warram weegli pulkā feht,
fanemtu un glabbah't. Un fad meh's tohs tittai
warram faweem lohpineem papilnam doht, tad
tee Deews gan ir bes Kartuppeleem un Rahzi-
neem buhs labbi pahtrikkufchi.

Tad nu gan pateek tee treijadi Abolini, tas
Wahdsfemmes farkans Abolinsch, tas Luzernis
un Esparis, furreu leelus auglus un furreu loh-
fchanu es fchinni gramatina esmu mahzjis,
pehz tam, fa es to, pa dauds gaddeem pee
winneem strahdidams esmu atraddijis. Schee
Abolini falku es nu gan irr un paliks tahs wiff
labbakas, preefsch lohpeem wiff weffeligas, jo
weeglafi fadabbujamas, un paschai tai druwai
jo augligas sahles, fo tif preefsch lohpeem
warr feht, un fo arridsan, bes fa winnu
speh'ts faudejahs us dascheem gaddeem warr pa-
glabbah't.

Ja kas no paschas isbaudifchanas sinnatu
un man sinnamu padarritu zittu jo labbaku sahli
preefsch lohpeem, fo meh's jo weeglafi un jo
leela pulkā warretum audsinaht, no ta es scho
jauunu padohmu labpraht fanemtu, winnam
mannā un wiffu Arreju wahrdā firdigi pateik-
dams, un es gribbu wehl tam tahdu gudru pa-
doh-

dohmu ar weenu labbu gohda maffu aismaf-
fahf.

Tas leelais Pruhfchu Kehninfch jau irr
eekfch fawahm femnehm tohs Kohpa-ganneklus
un wiffu kohpa-turrefchanu tchs femmes ais-
leedfis, un irr lizzis ikfurrai Muischai un ikfur-
ram Arreju Mahjam tohs peederriguz laufus,
plawas un gannibas peefchfirt) prohti ta, fa ne
weens us fawa kaimina femmes gabbaleem
wairs drihkf, fawus lohpuz uslaist. Scha
Kehnina laudis pahf fcho fcheplafstibu Winnam
pateifs, un tee Behruu-behrni ar pateizibu to
wehl peeminnehs. Jo nu ikweens Saimueefs
ar faweem femmes gabbaleem warr darrift ka
gribbedams, un tohs apfohpt, fa winnam pa-
tist. Kaut jel zitti Semmes-Waldeneeki fchim
Kehninam to pallat darritu. Jo fur teem
laudim jatur fawu papuwes femmi, fawas
plawas un fawus tihrumus brishvus us ganni-
bahm preekfch faweem un preekfch Kaiminu
lohpem, tur ne warr, nedf gan Abolinus feht
nedf plawas pareisi kohpt. Det tur muhscham
palifs ir femme ir femneefs wahji.

Peeliffums

pee to

Padohna Gramatu no Abolineem.

—————
 Veeliffums

Rabbi Chmi, Rabbi Brishnuni tee ir to
 jeen as Cofsu Wuischenecks Schubar fa-
 wa padefma-gahmatina ir teflubbinajis! Tai
 drusel ne buhs wahs arpuhstees un jeb ne maf,
 jeb teeri papuwe fahweht. Ne ir gan bijis,
 fa mehs to labbibu Zimweem pahr usturribu
 effam fehjufchi, nu arri buhs fahsi, tohs Aboli-
 nis prohti, feht, fa Lohpeem ehdums buhtu!
 Us weenureifi tik ahrteem Abolinu ruggajeem,
 us winnu jehlahm waggahm buhs Puhrus un
 Rubfus feht, fas augs un tik par labbi augs
 fa fehjumi jaun-fuhdu-semme, fad ra arrdöht,
 fahytajöht un ezzejöht pareifi irr eeftradita tap-
 paji. Pelmus un Kalku-akminus ir zittus ak-
 minus, fadruppinatus bhhs us drumi usbeht,
 un tee winnai trefnumu doht. Fa darrdöht,
 wiffai Arinna semmei pahr dahrsu-semme buh-
 fehohet tapt, fas dirpadesmits-peez padefmits-
 libet dirpadesmits fahrtigi to eefehetu gaudinu
 atpohs, un to pafchu wehl ta, fa winna no

weenas apsubdeschanas lihds ohtas pà feschahm un dewinahm lahgham speh; tohs daschabus semmes auglus tif pilnigi nest. Tas wehl ne waid gan! lohpus wiffus, Sirgus, Gohwas, Awis, Zuhkas ne buhs waus gannòs dsiht, bet mahjäs paturreht, un ar Abolinu-feshu paehdinah, pee ka tee isbarrofees, un tahs Gohwas tà labbi buhschöht turretees, ka tad weena Gohwa tif pat dauts peenu dohs, ka tag-gad tschetras un peezas dohd. Woi tee ne weid skaidri Brishnuni?

Neeki, skaidri neeki! Tä daschlabs iskauf-fees no fchahm leetahm jeb lassijis, jeb dsirbesjis. Bet lehni, mans Draugs! palehni jel! Kä meh's to warrem neeku kahrtä turreht, kas jau ir pee semmes un mahjas lohpschanahm eetsch dauts gaddeem isbaudilts un eetsch tahm isbaudi:chanahm tà irr atrosis toppis, ka tannü padohma-grahmatä aprakstih's stahw. Tas jcu ir weena gan apleezinata taifniba, ka tà, ka tas padohma-grahmatä lassams irr eetsch dauts semmehm noteek, ka Wahdsemme, Engellenderu, Dömeru, Pruhfchu semme. To apleezina ne ween grahmatu-rakstioji bet ar-ris'n laudis, kas fchahs semmes pahrsstaiga. Jau tur leel-Rungi un Muischneeki leek Muischas, fur dischi lanki irr, tà darriht, tà jau arridsan darra arrej' eetsch dischahm zeemeem; Gohwu-lohpi pà finteem, un Awis pà tuhstio-fchahm

fchahm tohs Waffara un Seema pee Abolinu feshu un feenu usturreti. To ne war wairs jits ne weens leeg, ka tiffai tas, kam ta galwina tahda buhtu, ka winsch wiffu leeds, to winsch pats ar azzim ne reds.

Bet woi muhsu semme, pehz muhsu Gaisu, pehz sawu wihsi to semmi apstrahdht, woi pehz Arreju klaufibahm, woi pehz to laufchu pulku los us lauku darbeem stahw, un woi pehz daschahm zittahm semmesbuhfschanahm tas wiff tà warrehs isdarrihts tapf ka tas mihsiqs Calku-Muischneeks Echubarts tem Wahdsemmes Arrejem sawä padohmagrahmatinä irr mahjijis? Woi Abolini muhsu semme feshi augs, un ohtä gaddä wehl augs? Woi tohs fehjöht, pa diw lahgham winnus fehkai un feenam plaujöh, woi Waffara wiffus lohpus pee Mahjohm apfehjöht, tee darbi ne wiffai dauts mums wairofees, ta ka pehz daschi zitti waidfigi darbi us lauleem un plawahm palks nedarrici! — — Pee tahdahm Jautaschanahm, redsi, es wairaf noprehtu to guddru Saimneeku, ne ka pee tahs tihras eebrehtfchanas: tas irr Neeki! Wes tam, to woi jag papreefchu apdohmah, woi pee mums warrehs tà notift, ka sweschäs semmes ar Abolinu-feshchanu noteek. Ne it-tetra jauna leeta tudalin irr apfneijama, nedf arridsan tudalin peenemmama. Bet papreefchu

fchu wajjaq wiinnu pahrdohmaht, ismekleht, isbandiht. Pohrbaudait wiffas leetas, to kas labs ire paturrait. Schi gudra mahziba, no weena Deewa Kalsa eedohta, peelihdfinajahs gorrigahm un pafaulas leetahm. Ta tad arriban gudteem laudim peenahktöhs scho jannu padohmu pee tahs semmes un mahjas fohpshanas-pahrbaudiht, un ja tas pahrbaudejöhht paradihtrös labs un isdarrejams effohhts, tad wiinnu paturreht, un pehz ta darriht.

Un scho fawu Peelikkumu pee to Padohma-Grahmatinu no Abolineem (fo jums papeekschu jalaffa; jo zittadi juhs to peelikkumu ne saprastut) rakstu es tanni prahä, ka es, mihti Arvaji, ka ar jums fohpa spredams, to nu pahrdohmaju, woi warrefim fawä Tehwu-semme to Abolinu-feshchanu us labbeem augleem jeb vrasit ussemt, jeb ne?

Ber juhs, mihti Draugi, to gann pahrpattiseet, ka tahdas leetas, kas pedere pee semmes un mahjas-fohpshanas, ne warr peareisi ismekleht, tif ween no winnahim istabä runnajöhht un rakstijöhht. Në, us lauku ja eet un rohkas wajjag pee ta darba peelikt. Tad ihsteni sinnaht, woi tahda leeta, tahds darbs warr augligi notikt, jeb woi winsch ne mas, jeb ar skahdu warr padarrihts rapit.

Tapehz es nu arriban esmu usnehmis ar teem Abolineem pee fawas lauku un mahjas
ap.

apfohpshanas isbaudiht. Isbaudijöhht es to tainu sinnu mekleschu, woi mums tas geldehs, tohs Abolinus feht? Woi warrefchu waffara tohs lohpus mahjas turreht, un ar Abolinu-feshku usturreht? un tohs paschus pahre to seemu pee Abolinu-un Ptawas-zeenu, un pee Pelleem un Bassarinu-falmeem ismittinahht, ta ka tee Rudsu-Salmi wiffi atleek tahs kuhres un tohs lauka-laidarus ar teem kaisiht. Woi ta, ta labbiba labbaki us druwes isdohftees? Woi lohpi wesseligi paliks? Woi Gohnas walral peenu doht? Kä Awim pee teem Abolineem klahfees? Un arriban woi warrefchu tohs darbus, kas pee to wiffu gaddisees, eewalkohht? Un pee schahm isbaudishchanahm gribbu es ittin ta darriht, ka tas zeenigs Saksu-Muischneeks tanni padohma-grahmata, un eeksch fawahm zittahm grahmatahm irr mahzijs, no schahm mahzibahm pirmaki ne atkahpdams, ne kad paschas tahs isbaudishchanas man fo skaidri parahdihs, kas pehz muhsu semmes buhschanu zittadi buhtu eegrohssejams, un isdarrijams.

Wiffas mahzibas no strahdaschanas pee Abolineem, un no lohpu apfohpshanas ar teem Abolineem fo tas nelakits zeenigs Schubarta Kungs eeksch fawahm zittahm grahmatahm schurp un turp irr dewis, ka arriban kad es kahdu labbu sinnu no schahm leetahm
eeksch

eelſch zittu Wahdſemneeku grahmatahm eſ-
mu atraddijis, tahs wiſſas es juns ſchinni
Peelikkumâ bildinaſchu.

Atkal no mannahm isbaudiſchanahm ar
teem Abolineem runnajôht. Schâ Waſſarâ
gann drihf us puff-dalku mannas Papuwes
lauku ſarkani Wahdſemmes Abolini aug, kas
jau Pehrri pâwaſſarâ ſtarp teem Waſſari-
neem tappa eeſehci. Wehl ne warreſchu tohs
lohpus likt mahjâs ar Abolinu-Sehku ap-
fohpt, jo ka, pirms to warr usnemt, pa-
preeſchu labbu Padohmu no Abolinu-Seena
waijag ſagahdaht, ta es arriſan gan drihf
no wiſſeem manneem Abolineem, kas man
aug, Seenu likſchu taiſiht. Bet ka es ſcho
pawaſſaru ar Deewa Spehku us wiſſu ſawu
Waſſaras-lauku likſchu Abolinus lihds ar teem
Waſſarineem feht, un pah to wehl us pah-
ru puhru weetas ſemmes to Luzerna-Abolinu-
fehku, tad nahfoſchâ waſſarâ, ja Deews
teem dohs labbi auge, ta lohpu pachdinaſcha-
nâ mahjâs pee ta Abolina fehka pee manni
eeſahſees. Wan naudas, gan puhlina man-
ſchahs isbaudiſchanas maſſahs. Bet lai
ire! Kad tiklai ta ſtrahdaſchana pee teem
Abolineem, ka es to zerru, eelſch winnas
labbem anakeem parahditôhs un tad Kurſem-
mê un Widſemme wiſſi laudis drohſchaki tap-
tu, tohs Abolinus us ſawahm druwim feht!
Gahrdâ

Gahrdâ preekâ es preezatohs kad pehz man-
nahm isbaudiſchanahm ſchi jauna ſemmes-
lohpichana tapu usnemta, un kad tad ir
Kungi ir laudis eelſch tahs lelakas ſwehti-
bas un labbakas pahritiſchanas eekultôhs, kas
tanni Padohna-Grahmatinâ numms ſohſhâ
tohp. Bet ja pudeletu? Tad tas mans ſtoſh-
dis buhs. Weenam tal waijag isbaudiht,
zittadi mehſ muhſcham neſinnâ paliktum
moi pee mums ta plaſchi tohs Abolinus war-
rehs jeb ne warrehs feht, ka tee ſawus pilni-
gus labbumus pee drumas un pee lohpeem
parahda prohti ta ka tee Abolini papuwes lauka
aug, ka pee winnu fehtu un ſeenu tohs loh-
pus warr pah wiſſu waſſaru mahjâs pachdi-
naht, un ka tee Rudsi us teem weenureiſi tik
aheteem Abolinu ruggajeem tohp fehti. Un
ja to wiſſu isbaudijoh, es kahdâ ſkahdâ
eetapu, tad gribbu es to zeeſt, (ka to ahtra-
ki arriſan warredams, jo Deews man ne-
waid dewis Behrnus audſinaht) un pah at-
lihdsinaſchamu mannas ſkahdes to turreſchu
ka mehſ tad ihſteni ſunakim, jik tahtu pee
mums ar to Abolinuſehſchamu warr tapt, un
ka zitti, kas buhtu gribbejuſchi ſcho paſchu
leetu arriſan isbaudiht, nu warretu zaur to
kas man irr notizzis no lihdsigas ſkahdes is-
ſahrgati palikt. Schâ prahâ es arriſan eſ-
mu apachmees, ja Deews man liks dſiwoht,
wiſ-

wiſſeem ſinnu doht, ka tas pee mannim ar teem Abolineem buhs isdewees, eekſch weenu ihpaſchu Grahmatinu ko es ſawa laikā eekſch rakſteem liſſchu eekpeest.

Un nu, teekams man ſchi ſinna buhs dohdama, gribbu es ar jums, mihti Sainneeki un Arraji papreekſchu to apdohmaht, woi muhſu Kurſemne un arridsan Widſemne lohti waijaga to Abolinu ſehſchanu tā usnemt, ka wiinna tanni Padohma grahmatinā mums eemahzita irr, un woi jel kahda zerriba mums warr buht kā wiinna eekſch muhſu ſemnehm warrehs usnemta topt.

Papreekſchu Woi waijaga? — Tas mums taps ſinnams ir pee teem Truhkumeem kad taggad eekſch muhſu Semmes un Mahjas Kohpſchanas irraid, ir pee teem Labbumeem kas teem laudim fweſchā ſemne, kas jau Abolinus papuwes laukā ſehjōht irr warrejschi ſawus lohpus waſſara pee teem uſturveh, gaddejufchees irr. Ja kahdi leeli truhkumi eekſch tahs ſemmes apkohpſchanas muhs patlabban ne ſpeestu; ja tee labbumi, ko tee Abolini padarra, mums bes wiinceem jau buhtu, tad arridsan ne buhtu leela waijadſiba ar winneem puhlocees. Zomehr gudrais Sainneeks, kaut labbā Widdā jau dſihwodams, ne ſmahdihſ weenu leelaku Deewa fwehribu kad ta wiinnam parahditōhs. Bet

ne dauds to jauku widdu irr fur labba Maifes - ſemme, ſohlains gannibas augligas ptawas, un labba pāpilnam pahrtikkuſi lohpū Waifla, kohpā buhtu. Weenumehr teem lauzeneekem, kas to labbaku Druwi turr, truhkums pee gannibahm un ptawahm irr, un Meſcheneeki atkal, kam labbas gannibas un ptawas irraid, to ſliktu un wahju Semmi apſtrahda. Bet tee Abolini, kad wiinnus warretu pulkā ſeht, peelihdſinatu teem Arrajeem no abbas Kohrtas tohs truhkumus, dohdōht teem lauzeneekem to ſahli, un pataiſajōht teem Meſcheneekem to druwi labbaku.

Es taggad gribbu jums, mihti Draugi, ka roenā Kohpā preekſch azzim weſt, tohs labbumus, ko tee Abolini, pa pilnam eekſch wiſſas ſemmes - un mahjas - kohpſchanas padarra, bet ta ka es jau lihdſ peeminneſchu tohs truhkumus, kas muhs taggad ſpeekſch. Un ko derrefim, daſch gudrs Sainneeks, laſſijs ko es rakliſſchu, wehloſees pee ſcheem Labbumeem peetapt, un eekahks dohmaht tohs Abolinus ſeht.

I.

L a b b u m i

fo tee Abolini, pulkâ sehiti,
padarra.

Pirmais labbums, kas gaddisees, ja mehs warrefim tohs Abolinus ta plaschi, papuwe seht ka ar teem tee lohpi seemâ un waffara tohp pachdinati, irr tas, ka tad wairak Gohwu lohpi un Awis, un pee labba-Ehduma papilnam warrehs usturreti tapt, tâ ka fchee lohpi labbaki waislohsees, wesselligi paliks, un tas Saimneeks plaschakus Augustus pee winnu fweestu, peenu, seereem, willu, gallu, taukeem un ahdahm dabbuhs.

Teefcham daudf gudribas ne waijag to pahraprast, ka fchim labbumam waijag rastees kad wiff tas papuwes-lauks jeb wianna leelaka dalla, ar Abolineem, fo juhs taf wiffi ka tahdu sahli p-sihsteet, kas teem lohpeem gahda irraid apfehra stahw, un fur tohs pâ diwahm lohghahm, pirmâ un attala ptauschana, noplauj un ka sehku un seenu teem lohpeem isehdino.

Kad tikkai weenam Saimneekam pee to Waffarinu lauku kas winnam taggad irr, wehl
ohrs

ohrs lauks buhtu, tad gan babs winna lohpeem ne pee-estü. Un tomehr teem no scho ohru waffarinu lauku til wairak to Salmu un pelu buhtu. Der tohs Abolinus tif us pufsi ta papuwes lauka sehjoht winsch, (jo tee pâ diwi lohghahm ptauci isness weenu ptauschanu pahr wiffu to lauku) fenim eemantojahs tahdu ohru Waffaras lauku, no ka winsch ir wairak ir labbaku Ehdumu preefsch faween lohpeem dabbuhs, ne tad Meeschi un Nufas us ta buhtu augufchi. Jo retti fchee Waffarini to Abolinu beesumâ un garrumâ ataus, un arridsan winnu Salmi un pellus ta gahrdi teem lohpeem ne irr, ne ka Druwes — ur Druwes Abolinu-seens. Buhtu tam Saimneekam wehl wiff tas papuwes lauks ar Abolineem apfehrt, tad pehz winnu diwfahreigas ptauschanas tas winnam nu stahweru pahrdi lohpeem, un ar to ihstenu Waffarinu lauku winsch tad warr reheneht, ka us trint laukeem winnam tee Ehdumi preefsch teem lohpeem aug. Zertortais wehl buhtu tas Rudfu lauks, kurra pellus taf seemâ pahr labbu ehduunu wehl noteek, kaut arridsan tohs rudfu salmus, ka pehz tahs jamas lohpu lohpschannas waijag notift, wiffus atlizzimatu waffara tahs kuhdes un tohs lauka laidarus ar teem kaisfite. Un kad tas pats fainneeks pee to klastu, wehl turretu tahdu painattu apfehrt
ar

ar Esparu = un kahdu puhvveetu apsehtu ar to
Luzernu Abolitan, ko pã peejahm feschahm
lahgahm warr pfauf, un kas gan drihs pee-
tiftu no winna fehka ween tohs lohpus pah-
to Waffaru usturreht: Tad ir mulkis to warr
eeprast, ka pee tahda Sainneeka arridsan lee-
laks lohpu = pulks, ne ka tas lihds schim ir
turrejis, pee tahdu pulku ehduumu pa pilnam
pahtriks.

Kur tam lohpan labbi pee muttes, un fur
winsch allaschin dabbu farvu fungu pareisi
pildih, tur winsch labbi turraks, un wairak
auglu pee wiffahm leetahm dohs, us kahdahm
Deems munis winnu irr fwehtijis. Isaudsina
tik tewim weenu gohteni jeb wehrschu ta, ka
tu jaur wiffu waffaru winnu gannetu us up-
pu pflawahm fur Abolites un jittas wannam
peemihligas sahles aug, un ka tu to pah-
to seenu pee tihru Drumwes seenu turr, tu redsesi,
ka taws lohps isaug, ka winsch breedih,
kahds taukains un stingrs taws wehrsis taps,
kahdu labbu tellu tawa gohtene tew neffih,
kahdu peena-lahfiti jeb ihsteni falkoh, kah-
dus peena spannschus tu no wannas flaukfi,
un, kavis tawu lohpu, kahds gahrds kummo-
fis tew pee winna trefna galla buhs, kahdus
tauksa rittelus tu us tirgu noneffisi, un kah-
dus stipprus sahbakus tu no winna Ahdu wal-
kofi. Un kahdus plafschus un pilnus auglus
wiffi

wiffi muhsu lohpi munis eenehtu, ja mehs
warretum winnus waffara un seema ar teem
Abolineem usturreht.

Tas Raffitais tahs Dabohma-grahmatinas
irr jitta grahmata sinu dewis zil dauds pee-
na winsch waffara no sawahm gohwahm irr
dabbujis, kad tahs mahjas ar teem dascha-
deem Abolineem irr pachdinatas tappuschas.
No ikurras gohwas pa trihsdesmits fesch-
deem un astoneem mahzineem peena pah-
wiffu deenu. Zums smeelli nahks, ka to Peenu
eefsch mahzineem isfwerr. Wet ta labbaki
warr sunnabe, zil peena weena gohws dewufi, ne
ka to pehz spannu jeb pohdu flaitu winsch buhtu
bildinajis. Jo tee peena traufi ne irr wiffur wee-
nada mehrã. Es esmu ismeklejis zil muhsu
spannu wannam ar peenu no weenas gohws
irr peeslauktas tappuschas. Un to warr ah-
tri isrehkeneht, kad papreefschu to tufschu span-
nu, un pehz to paschu ar peenu pilditu no-
fwerr. Un ta es esmu atraddijis, ka weens
spannis trihs mahzinas peenu turr. Tad
wannam ikdeenas no weenas gohwas pa diw-
padesmits un trihs padesmits spanni ar peenu
pilni irr bijfschi. Un wehl ko pahrafi. Jo
tas Salku jeb Leipziges mahzinsch dischaks
irr pah- muhsu Riges mahzinu. Knappi
mehs tik dauds peenu no astonahm gohwahm
pah- to deenu dabbujam.

Ka ne weens dohma ka tas nelaisis Schu-
barta Kungs tif leelodams to buhtu rakstijis.
Nē! Wīnsch jo sweschus Kungus, kas wīn-
nu apmekledami to ar azzim bija redsejuschi
pahre tappriņēekem usajina. Tee jo ne buhtu
flussu zectufchi, ja wīnsch pee to buhtu
mellojis.

Bet winnam warreja kas sinn no tahm di-
schahm Olenderu gohwam buht? Tahs tad
irr warrejschas winnam tahdu pulku peena
doht. Bet kur muhsu masas gohstinas tif
douds dohs? Nē jel, winnam ne waid bij-
schas tahs dischas Olenderu gohwas, bet no
ta mehrena lohpu-waifla, kas teem zitteem
Taudim Saksu semmē ir. To wīnsch it ih-
pafchi peeminn un apleezina.

Un woi Juhs gan sinnat, zaur ko tas
nahkajs, ka weenā semmē tee gohwu lohpi
dischani, zittā atkal masi irraid. Zaur to, ka
weenā semmē tee lohpu-ehdumi trefni un pul-
kā ohtrā atkal wahji un truhkumā irraid. Kur
tohs dischainus lohpus atrohd, tur tee ganne-
kli tahdi irr ka muhsu brangakas uppu-pfa-
was, un tur seemā tee lohpi pahretek no rih-
ta seena, pee ka wehl ohderes no labibas un
faknehm tohp peeliktas. Tam prettim, kur
tee gohwu lohpi sibki un wahji irr, tur plik-
kas un fliktas gannibas, un tur tee lohpi pahre
to seemu gan drihs pee rihreem fahmeem tohp
ismitt.

lemittinati. Tas ehdums tad wissuwairak pa-
dar to dischu un ta masu lohpu waiflu.
Kad lohpu-mehra-laidōs us tahm semmehm,
kur tee dischani Gohwu lohpi mehds buht, no
zittahm semmehm lohpi no masas flaktas
pahre jaunu waiflu irr aisdifhti tappufchi,
tad fchee pee labbu Ehdumu peetappufchi pa-
fchi irr breedufchi, winnu telli dischaki isau-
gufchi, un trefchā zettortā augumā fchi masa
waifla tahda potta discha irr tappufi ka ta
pimaja kas tē ispragge, irr bijufi. Ap-
grohfitā fahrtā dischani Gohwu lohpi, no
tejenes nobifhti us tahm semmehm kur tee
flikti lohpu ehdumi irraid, jeb ahtri irr ap-
sprahgufchi jeb kad arriban palikkufchi, tomehr
eeksch masaku waiflu irr webduschees.

Pahre wairak parahdischanu, ka tee Goh-
wu lohpi pee labbaku ehdumu eeksch dischakas
flaktas waiflojahs, gribbu es Jums to wehl
peeminneht, ko zitts weens Saksu-Wuisch,
neeks ne fenn eeksch weenu gramatu irr rak-
stijis, kurrāi eeksch Wahzu wallodas fchis
wirfu raksts irr "Tas Saimneeks Saksu
semmē kas wīnsch taggad irr, un kas
wīnsch warretu buht." Tas pats stahsta, ka
wīnsch preeksch Abolinu fchschanahm pahre flau-
zamu gohwi, kas waffarā us gannibahm un se-
mā pee Waffarinu-fahmeem, pillum, seenu, un
faknehm irr mittejufi diwopadesmits Dahlerus
(muh-

(muhfu nauda devinus) us tirgu irr dabbu-
jis. Bet kad winsch no scheem pascheem
lohpeem jaunu waiflu pee Abolineem irr au-
dsinajis bijis, un tohs allaschin pee Aboli-
neem turrejis, tad flaujama gohws ar trihs-
desmits un tschetrdesmits (muhfu nauda divi-
desmits puss trescheem un trihsdesmits) Dah-
lerem, un nobarrohts wehrfis ar peejdesmits
(muhfu nauda ar trihsdesmits puss astotu)
Dahlereem irr aismakfahs tappis. Iuhs to
apbrishnoseet, ka pahr Gohwu lohpu tik dauf
warr doht un tik dauds no winna istaifist.
Bet pee tahdeem discheem un trefneem loh-
peem wiff eet eefsch leelaku prafit. Ta gal-
ta irr mihtstaka un trefnaka, aridsan wairaf
warr no tahdu lohpu gallas un taulus is-
fwehrt, ir winna ahda beesaka un dschaka
buhdama dauds wairaf geld.

Pee lohpu paehdinaschanas mahjas ar Aboli-
neem aridsan us to, ka tee nobarrojahs
dauds palihds, ka winni us weetas fluffu
stahw. Lohps kas nesfraidahs tik ahtri trefns
ne tohp. To sinnadami mehjs jau tohs Bar-
roklus kuhri tarram.

Pee Abolineem tee lohpi mahjas turreti
paliks wehl wesseli un no fehrgham isfargah-
ti. Gudri un Ahrti irr tahs wainas pee
tahm lohpu-fehrgham wiffunwairaf eefsch
schahm leetahm atradduschj:

1) Kad

- 1) Kad teem lohpeem Waddu jazeesch
Wassara, us plikkahm gannibahm, un ih-
paschi kad karsta faufa Wassara ta
Sahle no tahm nobegg un Seema
pee masumu to (pabrishscham kamaitatu)
Salmu un feena.
- 2) Kad teem lohpeem flapjos Gaddos pa
ilgi ja ee-ehd to sahli lohpa ar pahr lee-
ku dauds uhdeni.
- 3) Kad winni rihros un wallaros dabbu
sahli ehst, kas ar kaitigu rassu apmesta
irr. Schahs wainas atrahst, tur tohs loh-
pus warr mahjas pee Abolinu sehlu un
feenu usturreht.

Jo papreekschu, Truhkums pee lohpu
ehdumeen ne warr useet, kad tas farkans
Abolinisch pulka us Papuwes aug un wehl
gitti semmes gabbali ar Esparu un Luzernu
Abolineem apfehrti stahw. Arridsan flapja
laika tee lohpi tomehr warr faufu Ehdumu
ehst, prohti Abolinu feenu; jo no ta waijag
tam Saimneekam labs padohms buht, pirms
winsch to usnem farus lohpus wassara mah-
jas paturreht. Pehdigi tee lohpi no sahli,
kas ar kaitigu rassu apmesta irr, warr isfahr-
gati tapt, jo ta Aboliau sehka preeksch win-
neem tad tik irr flaujama, kad faulite un
wehjsch wiffu rassu no teem Abolineem irr
atrehmuschi.

3 2

Wiffu

Wiffuwairak tahs Awis ne warr flapju gaisu, flapju ehdumu un flapjas gannibas panest. Winnas warr, kaschoku wakkodamas, dauds kalna iszeest, bet pret flapjumu un speesdamu faules karstumu! winnas lohtri glehwas irr. Tapeh; arridsan teem awju ganneem to jaleef wehra, ka winni sawas awis pret fauli ne dsenn. Bet labbaki kad winnas mahjas war paehdinast. Jo tad allaschin faufumã, paehnã un pee neeeflappinatu fehku un feenu turrehtas, winnas dauds jo weffeligas un jo pastawigas paleef, ne kã, kad winnas gannitas tohp. Tas jau eefsch isbaudischanas pee leeleem awju pulkeem, kas Wahdfemmẽ ar Abolineem waffarã irr ehdinatas tappuschas, irr parahdijees. Kad jitteem laudim, kas zeeti paleefocht pee to Lehmu-Lehmu eeraddumeem sawas awis irr gannijusch, tahs awis us puss ta pulka irr apspraguschas, tad pee winnu fainimeem tahs mahjas pee Abolineem turrehtas awis weffelas irr palikkuschas. Arridsan tas pee schahm awim ir ko gaischi irr parahdijees, ka winnu willa beesaka; mihsstaka un garraka aug, ne ka ta bijust, kad winnas wehl gannitas tappa.

Tã ka Gohwu-lohpi no jaunumã pee Abolineem aubfinati, dischi isaug, ta arridsan tee Kummeli. Un fur tikkai tee laudis Wahdfemmẽ plaschaki irr fahkusch, tohs Abolinus feht,

feht, tur tee nu stipprus un dischus sirgus aubfina.

Bet lihdfinajeet jel nu, Draugi, kahdã fikhumã un kahdã wahjã pahrtitschanã tee lohpiñi pee mums irr. Waffarã winni jau baddu zeefch us tahni pliklahm nograustahm gannibahm. Nah! tahs karstas deenas, tad, jo Spahri un Muschas winnus mohzi-na, winni tã wiffu deenu gann drihs laidarã stahw. Bet woi winni tur dabbu ko ehst? Keiti fur kahda fainimeene warr sawahm Gohwahm kahdu saplatu sahlu faujumu jeb kahdu fasskallu un dranku eebcht. Bet weenimehr winni neneeku dabbu. Un fur arridsan nems winneem ko doht kad wiffa sahle zeeti taupijama irr us to garru seemu un fãd flehtri arridsan tee apziikli tuffchi irr. Nu pa to garru karstu deenu tee lohpi ne ehdufchi stahwejusch, tohp tad pawakkarã isdihtri; bet woi pilnã sahle fur lohps ahtrumã eefsch pahru stundahm warrehtu tik dauds farant, ka to fungu pildiht. Ne! us pliklahm deenu no deenas nograustahm weetahm. Wiffsch tad knappi tik dauds dabbu ka to dsiwibu iswilft. Bet woi no tahdeem lohpeem tas nu Brihnumis irr, ka dascha gohws waffaras widdũ tik allus glahstau peenu boh; ka meenai mohjat no desmits un peez padesmits flauzamahtur, gohwahm wehl knappa peena un fweesta

fweefta pahrtiffchana irr. Wehl daschu reifi janoneff tohs wehrdinns pee mohderehm peenu un feerus pirft. Wahdsemme weens Saimneeks, kad winnam desmits to flauzamu Gohwu buhtu, no tahm ween baggats taptu. Medf pee muhsu lohpu turrefchanas tas brihnumms irr, ka meh's pahr faweem discheem lohpeem daschu brihdi to ne dabbujam, fo wiini pahr tekkeem dabbu. Peezi fesch'i Dahleri jau leela nauda irr, kad to pahr weenu weh'rsu ruddeni us tirgu dabbu. Bet wairak to lohpu irr redsami, kas ar puff treschu un ar trim Dahlereem tohp maffati. Un ka warretu arridsan pahr tahdeem lohpeem wairak dohts tapt, kad no wissu to lohpu wairak ne ka astonus un desmits pohdus gallas warr isfwehrt, kas wahrita sohbd's til paleel, un kad winna ahda ne passalam gohdigi derr.

Gann flikti muhsu Gohwu lohpi pahrtteef Waffarà us tahm pliffahm gannibahm, kad karstas deenas, un plawas aisleegtas irr. Bet kad tahs wallam tohp, nn labbiba no laukeem nokohp'ta irr un ganni wissur warr d'isht, fur gribbedami, tad lohpi warr pa-ehstees, un magkenie ka lohpi isfkattahs. Bet ne ilgi tahs labbas deenas winneem paleel. Ruddens nahf wirsu un tad teem lohpeem no leetu un ang'ruma dauds irr jazeesch. Sahlire arridsan jau wissur noehsta irr un irr zeeta tap-

tappusi. Bet kas warr palihdseht? Kamehr fweegs wehl ne triht, jadsenn irr tohs lohpus gannòs, ka tiffai tee falmi us to seemu aistaupahs; ta Seema tad nahf un daschu gaddu ka pehrn, wiffai aggri wirsu nahf. Nu tohp tee lohpi kuh'tis eeseeti, lai wiini tur tohs falmus grausch, kamehr tee irr. Bet irr jeb Kudsi jeb Waffarini plahni noaugufchi bijschi, tad jau peh'z seemasj fwehtteem un prett gawenehm, Saimneeks, to lohpu baddu bihgsdams leel knappati preefscha doht un tomehr tee pajumti paleel tuffchi, un tuffsch tas pelledis. Nu joneff naudinu rofka un japeh'el falmus un jamakfa tohs til dahrgi ka feenu. Pahru wesumi tohp pohwessi. Bet jif ilgam tas warr tiff, un Seema ne gribb atstah't. Nu japlehsch Salmu juntus, un Deewam pateiz kad tee wehl irr. Un tad tee newaid tad jamisso kohfus, un jakappa Ekuijus, teem lohpeem, kas laidarà jau isfalkufchi mauj, fahdu ehdumu flappeht. Bet tad arridsan tam Saimnekam no fawa maifes padohma janem graudiaus un miltu, fo pee tahdu wahju ehdumu preefsch teem lohpeem peelift. Pawaffarina paldeews Deewam weenu reifi flah'tu irr, bet tahs wahjas gehwas zillinajamas irr, un knappi no laidara warr isliht, un isd'ist'as pirna pelje pa-

pakriht, un us raggum mahjās webbamas. Un ar weenu ween winnas ar miltu ohde-
reim ſpehjinajams irraid. Zo weens lohps
kas weenureisi no ſpehkeem attritis irr, ne
tif ahtri eekſch ſpehka eetohp. Daſcham
Saimneekam, kas, gribbedams ſawus lohpus
no baddu ſprahgschanas isglaht, ſawu kleh-
ti preekſch winneem iſtukſchojis irr, maiſes
truſkums pee-eet, un tahs paſchas gruhtu ſuh-
ri ismittinatas gohwas atkal preekſch maiſes
ja isdoht. — Der tomehr wiſſas ne warr
isdoht, un bes lohpeem ne warr dſihwoht.
Tad jabrauz pee Runga klehti, un tee zeeni-
gi Rungi, ſchehlojami ſawus laudis, un lau-
ſchu pulkam dohdohht, eetohp paſchi truſlu-
mā un paradōs.

Weens gruhts baddu-gads us daſchu gaddu
paleekamu ſlahdu pee teem lohpeem padarra.
Zitti lohpi kam tahs ee-ehſtas ſtujes un Miſ-
ſas trummus eekſch winnu eekſcheem padarru-
ſchi irr, noſpragſt, kad ſchee trummi eekſch
diſcheem augumeem irr isaugufchi. Tahs goh-
was tahdā jagaddā dauds ne eeweddahs un pa-
leek wez-peenā ſlaujamas. Za jauna waiſla
gan drihs wiſſa pehz tahdu Baddu gadda
pohtā eet, un tif tee wezuli paleek.

Mu redſeer, no tahdas ſlikras pahrtikkha-
nas un no Baddu-zeekſchanahm mehs ſawus
lohpus un ſew paſchus mehs uo daſcheem
ſird-

ſird-ehſteem un truſkumeem iſſahrgatum, ja
mehs tohs Abolinus pulkā warretum ſeht.
Un mehs ne warretum Deewam gan pateizi-
bu doht, kad wiſch arriſan muhtu ſemme
ſawu ſweheibu pee Abolinu ſehſchanahm doht.
Ja isbaudiſchanas mums to ka weenu
eekſpehjamu leetu parahdihs, tad tee Saimnee-
ki, kas truſkuma labbad pee lohpu ehduemeem
ar gruhtibu un us maſeem augleem lihdſ
ſchim irr lohpus turreijſchi, un tomehr to
Abolinu-ſehſchanu ne gribbetu usnemt, tee
tad paſchi wainigi pee ſawu gruhtu dſiwoh-
woſchanu palittu.

Dhtrais labbums tahs plaſchas Aboli-
nu ſehſchanas irr, ka tee lohpu-ſuhdi pulkā
ſakrahjajs, ar kaſdeem tad ta druwe dauds
ſtippraki warr eekuhdehta tapr, ne ka bes
teem Abolineem irr warrejis notikt.

Kurſch Saimneeks to ne ſiin ka lohps pā
pilnam pee labba Ehduma pahrtizzis, ir wai-
rak ir trefnakus ſuhdus dohd, ne ka tas, kas
tikfai ſalmus ehd, un pee teem wehl baddu
zeekſch. Tee Bahdſemmneeki, kas to Waſſa-
ras-lohpu-paehdinaſchanu ar Abolineem jau
usnehmuſchi irr, weenlihdſigi to apleezina, ka
nu, eekſch winnu laidareem trihs reis wairak
to ſuhdu irr ne ka winneem papreekſchu irr
bijis. Schee trihſkahrt wairak ſuhdi us wia-

nu laukeem gahsti tad gan warreja tohs semmes auglus prett pirmajeem laikeem trihsfahr-tigi wairoht.

Arriidsan tas pee dascheem Wahdsenne-teem, teem Sehjejeem to Abolinu, irr gaddi-jees, ka tee, pehz gaddeem kad wiffa drume jau stippri gan pee winneem irr eefuhdeta biju-fti, no to pulku to lohpu fuhdu wehl labbu dalku irr warrejufchi us Ptawahm gahst.

Trefchais labbumis no Waffaras-loh-pu pachdinafchanas ar Abolineem, buhs, ka tahs ptawas wairs ta ne taps famaitatas, ka taggad zaur to apgannifchanu ar lohpeem noteef.

Itweens Saimneeks buhs warrejis to weh-ra lift ka tahs ptawas mums gaddu no gad-du flitakas paleef, ar fuhneem armettahs, un allafchin plahnaku un flitaku sahli dohd. Kur ta waina pee to? Daschi fakka tee Gaddi jau tahdi ir. Bet apjautajam meh's tohs wezzus laufchus, tee tad fakka, ka allafchin faufi Gaddi ar flapjeem un filti ar aufsteem irr pahmittejuschees. Gan, kas sinn tam Gaisam un teem Gaddeem warr kahda dallina tahs wainas buht pee to, ka tahs ptawas ne augligas irr, bet teefcham te newaid wiffa ta waina. Gudrais prahts mums parahd

zittas leetas arriidsan pee to wainigas.

1) Ptawas no sahleh'm tukfchas paleef tapehz
ka

ka nedf fuhdi wianahm uslifti tohp, nedfko us wianahm pamett, kas warretu puhderees, un ta jel magfeniht to Ptawas semmi atspirdfinah't. Ka winna to sahli allafchin augli-gi dohf, kad tai ne muhscham kas tohp atdohts? Cefsch druwes, kas arriidsan retti fuhdus dabbu tee eearti Ruggaji jel puhst, un winnai kahdu treknumu dohd. Bet muhs-fu Ptawahm ta labbi ne noteef. Iihds kebhu ruddeni tohp wiff kas pehz plaufchanas wehl ataug, no firgeem un lohpeem kahru kahrtam nograufst, un ne kas atleef kas fapuis tai semmei warretu pa labbu nahst. Ne atspirdfinata semme bet pall's wahja un wahja semme tit flit-tu un fihku sahli isaufsinahs. 2) Ka ptawas pildejahs ar flitahm sahleh'm, un tahs labbas no tahm isfuhd noteef zaur to, ka winnas pawaffara ar lohpeem tohp apgannit-as. Tee lohpi gan proht, no fawas dabbas mahziti, tahs sahles, kas winneem derrigas un gahrdas irr, fewim ismekleht. Tahs tohp no winneem pa dauds lahgham nokohstas, un daschu reis ar wiffahm fakneh'm israutas, bet tahm flitahm sahleh'm, ko tee lohpi ne aisteef paleef weeta un walka augt un auglo-tees, ka gribbedamas.

Tam prettim warretu kas fazzih't. No Pasaules eefakuma irr ptawas apgannitas tappufchas, ka nu ween tas flahdis zaur to teem

teem lohpem noteef; jeb kas winnas wezzös laifös ar kahdu trefnumu irr eeluttinajis. Us to es warru atbildeht, ka tas mums ne-waid sinnams, ka tee laudis it wezzös laifös, preefsch mehri sawas plawas irr turrejschi un fohpejuschi. Tahs taggad buhdamas plawas gandrihs wiffas pehz mehri no jauna irr us-nemtas un esposhtas tappuschas. Cefahkumä tas trefnumis no kapuüschahm kohku lappahm, kas eefsch tahs Plawu semmes bij, iswedde to beesu un labbu sahli no tahs ahra. Kad schis trefnumis istehrojahs, tad fliftaka un plahna-ka sahle waidseja us tahm plawahm augt. Neds arridsan kahdus dirvedsmits gaddus pehz mehri tik dauds zilweli irr bijuschi ka taggad, tad arridsan ne tik dauds lohpu ka taggad. Rahdi sirgu barri no trishdesmits un tscherr-desmits sirgeem ne tohp patlabban pawassarä, fur weht kahda sahlaina plawina sinnama irr us peggullu nobsihti, un pä deenu tahs Gan-nu meitas no Muischahm un zeemeem, ikwee-na ar sawu gannibas pufku tur atkal faroh-dahs fohpä, fur të tai labbai sahlei war wal-tas buht, augt, saknotees un eauglotees?

Atkal ka muhku Plawas tik lohti ar fuh-neem apmettats, pee to ir dirwada waina. 1) Ka winnas pawassarä wiffai aggrü, un ruddeni wiffai febbi ar sirgeem; un loh-peem tohp apdsihtas. Schee eeminn eefsch tahs
at-

atmihksinatatas plawu semmes dsillas beddrites, un eefsch tahm uhdens eewellahs, kas ilgi tur paleefohr, tahs sahlu saknes ispuhdina. Kad nu ta farsta saule to uhdeni iswelf, tad të paleef tufschä weeta, kas jeb ar plehwu pahrwilfta tohp jeb eefsch flirbeem fapreh-ga. Us tahdahm weecahm tas fuhnis lab-praht usmettats, un, jo winsch miftumu at-rohd, neds zitta sahle winnam pretti stahw, labbi beesu sawellahs. 2) Dhtra waina pee apfuhnehtahm plawahm irr ka winnas flikti kohptas tohp. Zuh's brishnotöhs, Draugi, red-söht ka Wahdsemme tee laudis pee plawu kohpschanahm darbojahs. Zitti no wiffai slapjahm plawahm to uhdeni eefsch graweem nolaisch, un fausä laifä atkal uhdeni no up-pehm un dirheem uslaisch, zitti fuhdus us-wedd, zitti atkal tohs fuhnus nonemm un ar feenu fehllu apsehj. Wer to meh's sinnam un prohtam no tahdas Plawu kohpschanas? Un taifni falkohr, kamehr tahs plawas apgan-nitas tohp, tahdi darbi walti buhtu. Ko tas palihdsferu weenam Saimneekam, ka winsch kahdu grawetu zaur sawu plawu buhtu iswiljis, kad lohpi to isminn un zuhkas to farohf?

Ko labbi eefkohpta plawa fpehj sahli doht, tas irr redsams pee Pilsatneeku Aplohkeem. Dasch namneeks us meh'renu aplohku tiffdauds feenu dabbu, ka daschu brihdi eefsch nowad-beem

deem no dauds leelakeem leekneem un klaiju-
meem.

Mums Kursēmmeekem tas wairak tihf,
us plafchahm weetahnt ar istapfcheem stai-
gahf, un puff stundu ar grahbektu wilkt, lihds
kahds feena klehpitinsch fanahf ne ka mehš us
to dohmatum un strahdatum, us masakahm
weetahm, kas labbaki kohptas taptu, to pa-
fchu un wairak wehl, dabbuht, to mehš us
tahm dischahm nekohptahm weetahm ar
dauds pulefchahu dabbutjam. Wehl mehš ta
warram strahdahf jo mums ta ruhme irr.
Bet kad ta kauschu-pafaulē wairofees, tad ar-
ridsan buhs jafahf us to dohmaht ikkuru
masu semmes gabbalinu zaur labbu apfohp-
fchahu jo augligu istahfihf. Zepfchu tairni
falkohf ta aprasta dshwofchana, us plafchu
semmi strahdahf, un to flikti kohpt, kamehr
ta paleef, wiffu wairak to aiskawehs, ka tee
zilweki Kursēmme ne warrehs wairs dauds
wairotees. Jo kad arridsan kur tahs mah-
jas pahrpilditas irr ar Kalpeem un Pui-
scheem, gan retti kahdi warr iseet, usmestees
us jaunu dshwofchahu, kad tee eefsch tahm
wezzahm mahjahm dshwodami, wiffas atmat-
tas, kalnius un fillas pahf fawu semmi un
gannibahm, un wiffas eeleijas pahf fawahm
plawahm turr.

Kur nu zaur apgannifchahu ar lohpeem, un
zaur

zaur kuhru kohpfchamu, tahs plawas mahjas
un ar kuhneem apmestas tappufchas, tur tee
laudis to feena truhlumu labbaki ar jaunahm
plawahm mekle peelihdinaht. Ja wehl me-
schā kahda paleija, kahdas strantes weetinā,
laut jo ar labbeem kohleem faaugufi, to win-
ni jaunās plawas tairidami isposfch, jeb is-
steni runnajohf, meschu pohsta, ne ka winni
to pafchu laiku un darbu, tō tahs jaunās pla-
was winneem mafka, pee labbalas kohpfcha-
nas to wezzu plawu peeliftu.

Zettortajs labbums pee Wassaras
lohpu-pahbdinaschanas ar Abolineem irr tas,
ka tad weens leelais Darbs, un weena leela
meschu pohstifchana atstahs prohti tā besgal-
liga schogu tairifchana.

Kamehr tee firgi un lohpi us gannibahm
un peegullahm tohp dshiti, tee lauki ar scho-
geem irr aptairfami. Eefsch dischahm Mui-
schahm gan to newaijaga to Pulkū gannu,
lauku fargu un usraugu labba. Bet eefsch
masahm Muifschahm un eefsch Mahjahm ja-
turr ikkuru lauku zeetu eefsch schofgeem. Dee-
wam pateiz tā stipprā darba laikā, kur wiffem,
kam tik kahjas un rohkas irr, jafustinajahs,
wehl kahdu feewifschku warr atlaist, tohs Boh-
wu lohpus gannihf, un ka kahdu Behrnu pee
putneem un juhkahm warr peelift. Sirgus
jau jaturr us puf-baddu kahdā aplohkā. Bet
kā

kà ahtri Behrens eefnaudahs, jeb weenam weenigam Gannam lohpi ahtri ismuht. Me buhtu tee lauki zeeti, wiffur fshahdis notiftu, nedf ta ganna pahmahzifchana to paschu atshidsina. Un kad arridsan weenam Saimneekam wiffa drohshiba buhtu no pascha ganneem un lohpeem, tad wifsch no Kaiminu ganneem un lohpeem ne warr drohsh buht, ka fshahdis winnam us laukeem un plawahm ne noteek. Daschi laudis ar fshaudfihu tihshibu ta Turaka laufus un plawas no faweem lohpeem leef pohstih. Gribb nu weens Saimneeks bes fshdehsteem bes kibbeleem ar faweem Kaimineem dshwoht, tad winnam jau jarau-ga, kà to gruhthu darbu eefpeht, itweenu lauku ittin kà Dahrsu jeb Aplohku wiff aplahrt ar schohgeem aptaisht. Un jo nu arridsan ganni un peegulneeki wiffur ar faweem lohpeem un Sirgeem leen, tad Deewam schehl irr plawas wajag eefshandeh. Bet lai nu weens gudrs Zilweks jel isrehfene zeek daudf to kohku pee tahdas plaschas schohgu taifshanas pah wiffu weenu nowaddu isee. Woi pà ilgam tee meschi peetiks schohs kohkus wiffus isdohd? Kad pee to fshahthu tee lohpi un tee wiffnitnaki Meschu pohstietaji, tahs kafas, meschòs ganniti, tohs jaunus kohjinus nomiffo un pohsta. Lai schi plascha schogutaisfchana tif wehl tà paleek pà kahdeem desmits

mits gadbeem, gan tas lohpi speefdamf Mescha un Malka truhkums wiffus widdus pahrens un tee pehz nahkami jo wairaf waidahs. — Bet fo buhs darriht? Lohpi irr turrami un lauki no lohpeem fargajami. Bes tam, kamehr mehsh wehl tohs lohpus isdsennam, ka tee paschi fawu Ehdumu fawim mekle, schohgi mums taifami irr un meschi pohstiejami.

Bet ja mehsh warretum Abolinus sehjohht, wiffseem faweem lohpeem, waffara tà tà seema to ehdumu gattawu mahjas boht, kad tà pee mums un wiffseem Kaimineem notiftu, tad wairs ne waidsehthu laufus un plawas appiht un ganna buhtu, to sehstas widdu tohs dahrsus un kahdu aplohku ar schohgeem aptaisht. Tee meschi paliktu aistaupeti, un to pulku to deenu un darbu, kas tam Saimneekam taggad pee fazufshanas un faweshanas to schohgu kohku, un pee paschas schohgu taifshanas is-eet, tohs wifsch warretu us jo augliqahm leetahm, wiffuwairaf us labbaku aplohshchani fawu plawu turreht.

Peekta is labbums pee Waffaras-lohpu-paehdinaschanas ar Abolineem irr, ka ta wiffeliba un dshwiba to zilweku tad paliktu wairaf fargahstas. Ka daschi zilweki us ganibahm un peegullahm eeaukshinajufshees, eeflappinajufshees eefsch fmagghahm flimmbahm eefriht?

eekeiht? Ka dasch Behrninsch jaure jaure
flapsch tappis, trishzedams un drebbedams pee
gushahm stahn, un mahjäs pahrgahjis, flims
tohp? Zits ka no flimmibas gullu zehlees no
jaumu us peegullahm un gammibahm eeauffti-
najahs un tohp nu jo zeeaki no flimmibas
peespeests un nomirst. Det no daschahm mee-
fas wahjibahm tee laudis paliks isfargahji,
fad ne waidehs tohs lohpus gammiht; tad ir
zilweki, ir lohpi, warrehs karsta, dsestra, un
leetu laikä paehna un appaksch juntu is-
duffcht.

Septais labbums pee scho paschu lee-
tu irr, ka tee jauni laudis un behni, wai-
rak preeffsch kaimneeka un sawu wezzaku az-
zim paleelöht arridsan paliks brihwi, no da-
schahm beekamibahm, blehdibahm un nerikku-
meem, us lahdeem winni ka ganni un pee-
gulneeki pullä lohpa un sawä starpä weeni
buhdami, zits zittu eemahjahs un usfkubbi-
najahs.

Septitais labbums pee Bassaras-
lohpu-ehdinashanu ar teem Abolineem buhs,
ka tad teem Zilwekeem gabbisees wairak ruh-
mes fur dsihwoht.

Ganniteem lohpeem, fas staigadami to eh-
dumu sewim samekle, waijag plafchas wee-
tas, lihds ka winni labbi pee-ehdahs. Tee
lohpi, kam beesi jagrohsehahs us to paschu
weetu,

weetu, ne buhs labbi pahrikkuschi, smahde-
dami to sahli ko winni paschi apmihdejuschi
un sagahnijuschi irr. Winneem waijag tahs
gamibas pahrmiht, un tohs no papuwes us
plawahm, fad tahs ne irr aiselegtas, no fahm
us atmattahm, kalneem, fillas un meschös
laist. Us labbu gannishanu tad waijag ruh-
mes papilnam buht, fur ar teem lohpeem
grohsihtees. Det scho ruhmi wissu tee lohpi
atstahs teem zilwekeem, fad winni pee scheem
sehträ paleelöht, no zilweku rohkahm sawu eh-
dumu dabbuhs.

Taggad to lohpu labbad, tas bes tam wee-
nam Saimneekam ne warr patikt, fad zits
nahktu wissai tuwu pee winnu mahjahm us
jaumu dsihwofchanu usmestees. No sawas
sehtras isfkrehjis winsch bahrgi fanemdams to
jaumu kaiminu, fazzitu: Woi tew prahes irr
scheitan lihduumu taifih, scho fillu usplehst,
us scho pakalnu ehkas zelt, fur es ar saweem
lohpeem istapfchu, fur peegullä jahfchu? Me!
scho wallu es tew ne dohschu. Kur tu effi
usgahjis, ta irr manna semme, manni gan-
nekli. — Un teescham winnam jamekle to
jaumu kaimiru no sewim atstahdinah. Un
ja tas arridsan tei paliktu aisenmdams wis-
fas gammibas weetas ar saweem laukeem, ap-
lohfeem un ehfahm, tad ne warredami abbi,
lohpus pareisi turreht, prett weenu turri-
gaim-

Saimneeku, kas papreekschu schiini weeta irr
dshwoghjis, nu te divi ubbagi dshwotu, wissu
wairak kad teem ais mugguru atkal jau Mah-
jas turumā buhtu. Kamehr tee Saimneeki
nehl ne warr tohs lohpus pee reddeem tur-
reht, kas ar Abolineem peebahsti irr, un teem
nehl wajag sawus lohpus klajumā us salih-
tes nograufchanas isdshht, winneem wajag
us to dohmaht, weenu Jaunfehshu tahsu no
fewim noturreht, un kamehr warredami sawus
gannektus isplehst.

Bet kad nu ikweenam Saimneekam, tohs
Abolinus papuwē fehjōht, Deewa fwehtiba
pee lohpu Ehdumeem pa wissu to gaddu buh-
tu, un winnam grohshchanas un gannish-
chanas weetas wairs ne waidsetu: un ja kah-
dam wissai masa semme buhtu, kad tas til
dabbutu (†) kahdas Puhru weetas, pee sawas
mahjas semmi peeshkirtas, kas ar Abolineem
dashadeem apsehstas, wairak Ehduma winnas
lohpeem ardohs ne ka wissi tee klaji ganne-
kti irr demushhi, tad arridsan ne weens labš
zilweks nedš nidehs nedš aistums to jaunu
kaiminu. Jo zaur to jaunu semmes kohp-
shchanu ar teem Abolineem eeksch abbaht mah-
jahm pahrtikshana buhs preeksch zilwekem un
lohpeem. Ja scho jaunu semmes kohpshchanu
warretu pee mums usnemt, tad redsetum mehš

(†) No teem kohpa = gannekteem.

no wisseem teem plikkeem kalneem atmatahtim
un fillahm, ko taggad teem lohpeem brishwus
japamett, jaunās mahjas papulkam isjeltees,
un muhsu Kursemme warretu tahda jauka
semme tapt, ka dashas weetas Wahdsemme
irr, kur tu no Pilsfatu isgahjis eetohpi zeemā
un no zeemu zaur zeemeem atkal eeksch Pils-
fatu, un kur til ajzis usmetijs, tu redsefi
strahdidamus zilwekus.

Dahr a stotu Labbumu no tahs jaunās
semmes apkohpshchanas ar teem Abolineem
gribbu es peeminneht, ka Strahdneeks warrehs
baltaku putru strehht un wairak fweestu us
fewu maishi likt. Dasham darbneekam dashu
makiti irr jaturr pee sawas maifes. Nedš
tas fweestu bundulinsch nedš ta druwnize win-
nam us neddeku teek. Ka taggad tahs Mah-
ju = dshwoshchanas arridsan eeksch wahjibas irr,
tee Saimneeki ne warr wairak doht, jo win-
neem pascheem wairak ne irr. Bet kad tee
lohpi pee Abolineem turreti wairak peenu un
fweestu doht tad jau arridsan tee Saimnee-
ki, zeekširdšai ne buhdami, sawai kaimet
labbaku pawallu nowehlehs.

No wisseem scheem Labbumeem, ko
ta Abolinu fehshana warr padarriht, juhs
nu gan til dandš prattiseet; ka winna muhsu
semme lohpi wehlejama leeta buhtu; wehleja-
ma arridsan, pehs teem truhkumeem, kas
eeksch

eelfch muhfu femmes un mahjas kohpschanas pat labban irrad, un ko es ar to Abolint labbuneem kohpā esmu peeminnejs. Wiſſu wairak ta Arruna femme ir fchōs laikōs ka eewajota, knappi dohdoht ir to labbibu preekſch zilwekeem, ir tohs ſalmus un pellus preekſch lohpeem. Cefakums pee tahs druwes eewa-johſchanas notikke, kad wiſſur pee teem wez-jeem laukeem jauna femme tappa peeplehſta, bes ka tee laudis us to dohmajuſchi ir, lih-dſigi wairak ſahli un plawas pee teem diſcha-keem laukeem ſagahdiht. Tee diſchi tauki tap-pa nu retti un plahnt ar fuhdeem apgahſti, jur atfritte no ta pirma labba auguma to femmes augfu, ko wezzi laudis wehl peemin. Nu no teem laukeem nedf tee Salini un pellus wais tahdā pilnibā bija ka papreekſchu; Plawas ar-ridſan maſaki ardewe, bads usgahje teem loh-pineem, un pehz, ta badda ſullains, tas meh-ris. Kad lohpi bija apſprahguſchi, jo maſak warreja tohs fuhdus us laukeem liht, un tee jo maſaki dabbujuſchi, allaſchin jo maſaki at-dohd. Echo wiſſu pareiſi apdohmajohht, tas tā leekahs, ka mehſ ſawas femmes un lohpu kohpschanas, no tahs wahjibas, fur abbas taggad ir eetappuſchas zittadi ne warrefim izſillinaht, ka tiffai tohs Abolinus ſehjohht, kas ja Deews gribbehs ſwehtihht, teem loh-peem to Ehdumu papilnam un teem laukeem atkal to Treknumu dohs. lai

lai mehſ nu arridſan apdohmajant to oh-tru, eefakumā mauna Deelikkuma, uszeltu Jautaschanu, prohti:

 II.

Woi warrefim ſawā femmē to Aboli-nu-ſehſchanu lihds ar to Waſſaras lohpu Ehdinaſchanu ar Aboli-neem usnemt?

San wehlejams tas wiſſ buhtu; Det ko pa-lihdſetu to wehlehteēs, kad to ne warretu? Zebſchu nu ta taifna atbildinaſchana us ſcho jautaschanu ſagaidijama irraid no isbau-diſchanahm ar teem Abolineem pee Druwes un lohpu paehdinaſchanu ar teem, tad tomehr gudrs Saimneeks, pirms wiſſch jaunu leetu pee tahs femmes kohpschanas, kaut jo derrigu buhdamu, usnems papreekſchu to apdohmahs woi kā warr zerreht, ka tahda leeta isdarrija-ma irraid? Parahditu tas gudrais prahts winnam to, ka pehz wiſſahm femmes un diſh-weſchanas buhſchanahm ſchi leeta pee winna ne warr notikt, tad wiſſch ne darbotōhs ar win-nu ko isbaudiht. La

La Apdohmaschana muhsu Zautaschanas waijag, ka man schkeet, isdallimatees pee schahm tschettahm ihpaschahm Zautaschanahm. 1) Woi tee treijadi Abolini, muhsu semme fehti augs un to stippru seemu isturrehs? 2) Woi mehs sawa semme warrefim, ka Wahdsemme to warr, us ka usplehsteem Aboliniu ruggajeem Kudsus un Puhrus feht, un woi abbi, ta fehti, augs? 3) Woi mehs tohs Abolinus diwreis ptaujoh, feenu no winneem istaifajoh un tohs lohpus mahjas ar Aboliniu Sehku apfohpjoh ne eerappim eefsch leelas fajautschanas un aiskaweschanas to zittu laufu darbu? 4) Woi warrefim to fehllu treijadu Aboliniu paschi audsinah?

Ja warr notikt kas pirmä, ohtra un jectorta Zautaschana stahw, un ja ne notiks, kas tanni trescha Zautaschana bildinachts irr, tad mehs warram drohschi tohs Abolinus feht.

1) Woi tee treijadi Abolini muhsu semme augs un to stippru seemu isturrehs?

Ka tas Wahdsemmes farkans Abolinisch pee mums aug, no to mums jau weena preeziga sinna no isbaudischanas irr tappufi. Jo schurp un turp tee zeenigi Kungi eefsch muhschahm irr tohs skkufchi ir dahrsos ir laufos feht un tee Abolini irr usnahkufchi, augufchi,

sch, pahr to seemu palikufchi un ohtra wafkara brangi ataugufchi. (†)

Kad pee retti lahdeem tee Abolini ne irr usnahkufchi, tad winni bija jeb fliktu wahju fehllu fehju schi ka man tas pascham pehrn waffara ar simts un peezdesmits mahzineem tahda fehkla irr gahjis; jeb winni ne irr pratrejufchi, ka tee Abolini fehjami irr. Bet fur labba fehkla ar to waidfigu sapraschani (prohti ta ka padohma grammatina mahzjhts irr,) irr fehla toppufi, tur tee Abolini pareisi irr augufchi.

Schi seema ittin weena isbaudischanas seema buhs bijufi woi tee Abolini stippru seemu war iszeest. Ka es taggad wehl seema rakstju, es wehl ne sinnu ko winna manneem Abolineem buhs padarrejufi. (††) Bet es jerreju, ka winneem ne kas taitehs, ja Deews tik labu

(†) Jau tahda Pulkä tabs muifchas, fur Abolini irr fehli tappufchi, ka jau ikweenam kahdas sinamas buhs.

(††) Nu patlabban, kad es scho grammatinu us eespeeschaniu ratsstohs aisdohmu jau waffara irr, un es warru no manneem pehrn fehsteem Abolineem scho sinnu doht. Desmits puhru weetas semmes es ar wahju fehllu biju apschjhts. Us tahm tee Abolinu ruddeni jau retti stahwejufchi ta pat retti wafkara ange, to druwi ne pilnigi pabrnemami. Zittas preez puhru weetas es biju ar

du fillu pawassarū dohs. Jo ta semme dab-
bujā gan labbi ruddeni safakt. Wiſſwairaf
tee semmes augli kas pehz faru dabbu us
ohtru gaddu warr palift, pohstā eer, jeb kad
winni eelſch ne aisfalluſchas semmes appakſch
dſillu ſneegu dabbu furtinatees un puhdicees,
jeb kad pawassarā, kad ta ſulle no ſaknehm
us augſchenes kaſp un jauna atſelſchana
taifahs, kad tad ſalni un dſeftri affi, wehji
naht. Zittadi ta ſeema patti jo ſtippra buhda-
ma, retti kaſhdu ſkaſhdu padarrihs.

No retteem kaſhdeem es eſmu dſuddejis, ka
tee Abolini winneem pahre to ſeemu ir iſfal-
luſchi; Det ka winni zittur ne ir iſfalluſchi,
tad

labbu ſehllu apſehjis, bet wiſſai ſebbi, kaſ-
das deenas preeſch jauneem Zahneem, un
arridsan tas ſehjis ne bij' weenadi tohs
ſehjis weetam pa retti, weetam pa beſſi, un
tas ſneegs, jo ſchee Semmes gabbali wai-
rak pret ſchohgeem ir, arridsan biſa ſkaſhdu
padarrihs. Domehr no ſcheem peez puhru
weetu Abolineem es to ween-zuhdſu weſu-
mus ſeena eſmu dabbujis, bes weenu gab-
lhu, kas eelſch ſehku lohpeem tappa iſeh-
dinahs, un zittu gabbalinn wehl, no ka
es ſehllu no pirnu augumu gribbu nemt. —
No teem plahneem Abolineem es likku jau
to deemu pehz leelu fruſtu-deemu ſahkt
preeſch iſcherabm gohwahm un preeſch
tahm awim, diwreis pā deemu ſehku plaut,
un fur ta plauſchana ir ſahluſi, tur tee

tad wehl pehz kaſhdu wainu buſtru jameſle,
ka tas pee winneem ir notizjis? Wei ne
bij' tee Abolini jau ruddeni paretti? Tad
winni ohtrā Gadda ne ir warreſſchi beſſi
ſtahweht un to Druiwi pahneem. Jeb woi
Sneega Kuppeschi ne bij' us teem Abolineem
ſadſihti, kas pawassarā ſebbi iſluſſe? Tad
winni appakſch to Sneegu ir ſapuſſchi, ka
tas arridsan wiſſwairaf gare ſchohgeem teem
Puhreem un Rudſeem noſeel. Un aſtraki
ta warr noſift teem kaſhda Dahſā ſehdeem
Abolineem, fur maſa weeta wiſſ aplahrt ar
ſchohgu aptaiſita ir. Te tas pee teem
ſchohgeem peegullis ſneegs daudſ ſkaſhdu warr
pa-

Abolini jau atkal taggad, neddelu preeſch
jauneem Zahneem pilndſ ſeedschs ſahw. No
ſcheem pahcheem plahneem Abolineem 3 We-
ſumi ſeena ir taifiti, un gan drihs puh-
ru weetas es eſmu nepſautas pamettis us
ſehllu audſinaſchānu no pirnu augumu, ka
es arridsan wiſſu to ohtru Augumu to zittu
plahnu Abolini ſehllai taupſchu. Det tohs
labbaſus Abolinius to peezu puhru weetu
ſemmes es likſchu us attatu plauſchānu at-
augt. — Wiſſi lohpi lohti kriht us teem
Abolineem. Tahs Ahwis notahlenes us pa-
puwes lauku, eſſkattejuſchas to zilwelu kas
to Abolini ſehku nohſā no Abolini druwes
neſſe, pilnā johnā peekſrehe un pawadde-
ja to lihds weetu, fur ta ſehla preeſch
winneem redbelohs tappa eebahſta.

padarriht. Zeb tee Abolini jau treschâ gaddâ us to paschu weetu irr stahwejuschi, tad winni wezzodamees retti tappa. Zettortâ Gaddâ winni pagallam no tahs semmes issaudahs. — Nettaree tee Abolini isnihks, kad meh's tohs klajumâ un us weenas waffaras augteem, prohti kad meh's wianus papuwê fehfin.

Bet jehschu meh's wianus ta fehfin tad es tomehr dohmaju, ka tahs paschas wainas pee seemas un pawaffaras gaisa, zaur kahdahm daschu gaddu Rudsî un Puhri mums pohstâ eer, warrehs arridsan muhsu Abolinu lauku apstahdeht. Bet woi tapeh3, ka daschu reisi Rudsî seemâ ispuhst, meh's Rudsus wains ne fehfin? Meh's tal fehjam, sinnadami, ka tas ned's pah'r wissu lauku noteek. Ta mums arridsan no Abolinu fehshamu ne waijag atlaistees, laur no wianu fehjumeem kahds gabbals tuffsch paleek; un kad meh's ahtraki tahdu stahdu warrefim peezeest. Mums waijag peerikt, to sinnacht no teem farkaneem Abolineem ka beesaki winni aug, ne ka ne aug, beesaki to seemu iszeefsch ne ka ne iszeefsch. Zittadi pee winneem, ka pee wisseem muhsu fehjumeem mums to augligu isfchirshamu to laiku un ta Gaisa jakagaida no ta schehliga Deewa.

To paschu preezigu sinnu fo es no teem far-

farkaneem Abolineem jums esnu demis, wehl ne warru no to Luzernu un Esparinu Abolinu doht; Jo es ne esnu kajuttis, woi kahds Kursemme jau wianus irr fehjis. Pehri waffarâ es pats likku masu Saujnu Luzerna un Esparu fehllu fo biju pah'r prohwi no weenu Zelgawas prezzeneeku dabbujis, preefsch jauneem Jahneem, us jau usgahjuscheem Meescheem feht. Tas Luzernis labbi usnahze un auge. Tas Esparis ne usnahze. Bet peh3 tee Meeschi libds ar to Luzernu noweldejahs un kad tee Meeschi tappa noptauti, es no to Luzernu neneeku esnu annijis. No rizzu tad lâ winsch Pawaffarâ parahdisees. (†) Echo Pawaffaru bet es ar Deewa spehku diw puhru weetas ar Luzernu likfschu apfeht. Un pah'r gaddu es fehfschu to Esparu, jo man scho waffaru to Semmi, fur es wianu gibbu feht, un kas atmatta irr, waijag preefsch wianu papreefschu kataisih't.

Gann labbi buhtu kad tas Esparis un Luzernis pat labbi muhsu semmê augtu ka tee farkani Abolini. Wissuwairak tas Luzernis, kas, fur winsch aug, tik augligs irr, ka eefsch weena Arreja Mahjahm weens Luzerna lauzinsch no diw puhru weetahm, un eefsch Muishahm no tshetrahm un feschahm, peh3

(†) Tomehr us scho weetianu wairak ne ka fints to Luzernu stahdinu aug.

peh; tam ka dauds jeb mas to lohpu tohp tur-
reti, gan drihs peetiktu, no winna sehku
ween wissu lohpu pulku pah; to wassaru us
turreit. Un ka no winna dauds agraki warr
sehku plaut ne ka no teem farkaneem Aboli-
neem, tad winsch arridsan pee tahs Wassaras-
lohpu paehdinafchanas loh; waidfigs buhtu.

Bet kad meh; arridsan tik tohs farkanus
Wahdsemnes Abolinus plafchi fawa; semme
warretum seht, tad ir tee mums dauds lab-
bumus pee druwahm un lohpeem padarritu.

2) **Woi meh; warrefim us wee-
nu reisi tik usahrteem Abolinu
Ruggajeem Rudsus un Puh-
rus seht, un woi abbas lab-
bibas ta eesehtas aug;?**

Za to ne warr, tad arridsan ne warrefim
tohs Abolinus papuw; seht. Zo lihds tee
Abolini, peh; Aetata plauschanas, labba
plausfcha garruna; us eeahr;fchanu ataugufchi
buh; tas jo nah; labbi eefsch ruddeni.
Tad tikkai sah; to Abolinu semmi ka to zit-
tu papuwes semmi zaur diw;fah;rigam ahr;fcha-
nahm un ez;efchanahm us rudsu feh;fchanu
fataifih; tas pah; wehlu buhtu. Seb to re
warretu isdarrih; jeb ta feh;fchana pa; ilgi is-
wil;inatohs, un tee Rudsu ne dab;buhtu us-
nah;ft.

nah;ft. — Atkal tik weenureisi tohs Aboli-
nus prohti pret jauneem Zahneem plaut, un
tad to semmi, fur winni aug, ka zittu Pa-
pupes semmi preefsch teem Ruds;em fataifih;,
tas warr notikt, bet tad masi augli buhtu no
teem Abolineem. Zo winnu Aetala plausfcha-
na sustu, kas, kad peh; Zahneem dauds lijis
ir, jo augliga pah; to pirnu plauschanu meh;df
buh;.

Arridsan zits ffah;dis pee to ir, kad tee us-
pleh;sti Abolinu ruggaji, pirnu winnus ar
Ruds;em apseh; ez;ejoh; un fah;rtajoh; tohp
kustinati. Tahs Abolinu fah;nes tohp tad wis-
fas us augsch d;fhtas, un semmes wirsu gul-
ledamas tik ah;ri ne puh;ft, ne ka eefsch tahs
semmes buhdamas. Un zaur winnu pueklu
teem Ruds;u feh;jameem leels labbums noteeft.
Tahs paschas fah;nes pa; wirsu gulleddamas
warretu arridsan fibbelus padarriht pee Ruds-
su feh;fchanas. Zitti graudini us winna zup-
pahm uskrittufchi ne usnah;ftu, zitti appaf;fcha
buh;dami, ne warretu usnah;koht, fewi zaur-
speestees. No to wissu tik dauds meh; war-
ram noprast, ka seh;joh; Abolinus papuw;
un atkal eefsch winnu ruggajeem tohs Rudsus,
mums japaleef pee to, fo tas zeeuigs Schu-
barta Kungs mah;jijs ir, prohti us ka us-
pleh;steem Abolinu ruggajeem, neez;eteem un
nekahr;tehtem, tohs Rudsus seht.

Woi

Woi to nu ware, woi ne? pahr to mums ta taisna sinna sagaidajama irr no isbaudischanahm pee semmes. Wehl es to ne es mu isbaudijis. Det ja Deers man lifs dsh woht, tad nahfoshã Ruddeni man ta pirma fehshana us Abolinu ruggajeem buhs. Weena Muischa mann irr sinnana, fur tas pagahjuscha ruddeni irr notizzis. Det tẽ tas Junkeris no ta usplehsta Abolinu ruggaja welleneem, pa zeeteem buhdameem, bihgstidams ka winsch ne warehs feht, jeb ka ta labbiba eefsch tahdeem Welleneem ne augs, irr to usplehstu semmi dikti lizzis faezzeht. Det tad irr notizzis, fo es papreefschu esmu peeminnis. Wiffas faknes no teem ezzeescheem irr us augfchenes rautas tappuschas, tahba pulkã, ka winnam irr waidisjis, (jo zittadi winsch ne buhtu ne mas warejis feht) tahs likt nograhbe un nowest. Det ar tahm tas leelakais labbums preefsch teem rudseem irr atnemts tappis. So nu jau fcht pirma isbaudischanana irr paradijusi, ka faezzeschana to usplehstu Abolinu ruggaju ne derr, kad eefsch teem gribb rudsus feht.

Kassinu woi muhsu ahrkls ne padarrihs to leelaku fibbelu pee scho leetu? Jo ta Rudsu fehshana us usplehsteem Abolinu ruggajeem tad weegla buhtu, kad tee Welleni weenadi pagallam us to fables puffi atnestõhs. Tad

tee

tee Rudsu graudini us tahs semmes kistu, un pahrezzejõht ahrri ar semmes taptu apbehri. Det muhsu ahrkls til iszillina un fehlihi atgrohsa tohs Wellenus, bet ne pagallam atmett, ka tas Wahdsemmes Ahrkls, jo winnam dauds plattaks lemmefis irr, to darra. — Det ja nu tas ta buhtu, tad pirms mehs Ahrkla labbad to tohri augligu Abolinu fehshanu papurwes semme atstahjam, labbaki tas buhtu, ka mehs us eeahshchanu to Abolinu ruggaju, to dischaku Wahdsemmes Ahrklu usnemnam; jo pee zittahm ahrshchanahm dauds fakla, ka tas Kursemmes ahrkls pahr winnu labbaks esfohs.

3) Woi mehs tohs Abolinus diwreis plaujõht, seenu no winneem taisajõht, un tohs lohpus ar winnu fehtu apfohpjõht ne eetapsim eefsch wiñai leelas fajufshanas un aiskaweschanas to zittu lauku darbu?

Es ne dohmaju ka tee Abolini mums aiskawehs tohs zittus lauku darbus. Sehri us Papumi, winni mums wehl pahrnems jeb aistaupehs zittus darbus. — Jo tad newaidsehs to papurwes semmi fur winni aug, ahr, ezzeht, fahrteht un atkal ezzeht. Un jehschu winnu

S

winnu ruggaji preeffsch teem Rudssem irr
arxami, tad, ka tee Rudsji us tahm waggahm
tulim tohp usfehsti, fchi ahrschanu stahw pret
to eeahrschanu ta Rudsju fehkla. Zeeschan
fad us wissu Papuwes lauku Abolini irr au-
guschji, tad tas tohti leels weeglums buhs
fad ta apkohpschana wissa ta lauka, fur Rudsji
irr sehjami ar weenu pafchu Ahrschanu, un ar
weenu weeglu pahrezzischanu buhs padarrita.

Bet ta apkohpschana to Abolinu atkal jau-
nus Darbus padarrihs gan! Pa tschettrahm
fahrtahm buhs darbs pee wianneem. 1. Aboli-
nius noplaut, 2. to feenu nokohpt. 3. Aboli-
niu attalu plaut, 4. to aridsan nokohpt.
Echee tschettri jauni Darbi tohp Deews gan
peelihdsinati zaur teem tschettreem aistaupiteem
darbeem, kas nu wahs ne buhs waidfigas.
Zaur 1. to papuwes semmes usplehschanu 2.
winnas noezzischanu. 3. Winnas fahrtischanas
un 4. ohtras noezzischanas. — Woi ne tohp
weena puhru weeta semme allaschin ahtraki
noplauta ne ka usahrtu? Arridsan ta Abolinu
feena-kohpschana jo winsch ne tohp fagrahpts,
dauds laiku ne aisenms. Us weenas Reeschas
ta pirma opgrohsischanu to Abolinu spailu,
buhse weenas pawoffarinas darbs, un winnu
fastumschana eelfsch kohpinahm ohtras pawaf-
karas darbs, to feenu eeweddohst aisees tahs
rihta-stundas tahs ohtras Deenas.

Neds

Neds teem Saimneem tas warretu'gristiba
buhst kad pret winna Papuwes-Reeschas ahrscha-
nu, ezzeschanu, kohrtaschanu, un ohtru noezze-
schanu wianneem tas usdohst raptu us scheem
pafschem Reescheem, tohs Abolinus plaut, no-
kohpt, attaku plaut un aridsan to nokohpt. Un
pee scheem jauneem Darbeem buhu teem sir-
geem to fainneeku dauds wairaf weeglums ne
ka pee teem wezzeem darbeem, pee tahm dim-
fahrtigahm ahrschanahm un ezzeschanahm.

Bet zitta Apdohmaschana wehl atleek.
Woi zaur to strophaschanu pee teem Aboli-
neem tee Darbi ne wissa teela Pusta us weenu
reisi us muhsu kaku fanahs, ka ne firmahs, tur-
ru papreefsch, kurru atkal pehz padarriht. Pee
gudras eedallinaschanas to Darbu dauds war
padarrihts rapt. Un aridsan tas darbs pee
Abolineem pamettihs mums walla deenas us
zitterm Darbeem. Jo leekat wehra ka tas
ees, pee weenu Reeschu paleekohst. Weena
deena tee Abolini no to Reeschu lauku buhs
noplauti. Tad tahm spailahm tschettras,
peezas deenas, ka tas gais irr, jastuhst.
Eelfsch schahm Deenahm war daschabus dar-
bus us laukeem un plowahm, ka ikfursch no
teem tad gaddisees, padarriht. Tad weena
pawoffara japeekriht pee apgrohsischanas to
spailu. Tahm nu atkal japaleek trihs jeb
tschettras deenas, ka winnas us ohtru pufsi no-
schuhst

H 2

schubst. Schi starpa paleef nu arribsan ziteem Darbeem. Kad nu tahs spailles pagalam fauffas, tad janahf akkaf us Neeschu, winnas eeffsch kohpahn fastumt, tē pat ja pahrgull un ohtra Rihra Aggrumā tohp tas seens eewests.

Zif weenu Darbu, fo mehš bijam apraddejufchi, us weenu reisi no weetās padarriht, to mums pee tahs jaunās semmes kohpshanas ar teem Abolineem buhs, fa man tas preefshā nahf, jaisdallina us daschadeem laikeem. Prohti to fuhdu wefchanu. Zo, kad tee Abolini us to leelaku dalku tahs Papuwes lauku augs, tad mums nedf ta ruhme buhs, fur winnus tanni aprastā fuhdu-wefchanas laikā gahst, nedf mehš, kad jaur teem Abolineem winni trihs reis leelakā Pulkā gabbifees, fa tee Wahdsemmeeli to peefohla, warrefim to Darbu us weenu reisi eewalloht. Bet mehš tad to paschu ta warrefim isdallinaht. 1. Us Abolineem ruddeni weddōht ihfus fuhdus no sirgeem un Awim, tee Abolini tad jo brangaki augs, un wehl atlizzinahs kahdu trefnumu preefsh teem Rudssem, kas eeffsch winnu Ruggajeem taps fehri. 2. Us teem Rudsu ruggajeem, fur nahkofshā pawaffarā Meeschī nahfs, garrus fuhdus no lohpeem. Winni augstāhs kohpāhs faleekami, un pawaffarā isahrdejami. — Za wefchana warr

warr notife ruddeni ir seemā un pawaffarā, lihds to fuhdu-fahrtu eeffsch laidareem kas ne irr kafallufi. Pawaffarā arribsan buhs wala us scho darbu, jo kad wiffi lohpi waffarā tops mahjāhs turreti, tad ne buhs tif daudf pee schohgeem jastrahda. (vedsi Peelikkumā to 4tu labbumu no Abolineem) 3. Trefcha Wefchana to fuhdu notifs tanni aprastā laiskā, us to papuwes dalku, fur Abolini ne aug.

Zo eefahkumā, fa weens Saimmeels eefuls tohs eeffsch leelu Pultu ta Abolina Seena, winfch gan warr wiffā fawā Papuwes laukā Abolinus turrest. Bet allafchin to ne warr darriht, un arribsan eeffsch Wahdsemmes to jau zittadi mahja un darra. Un kadehl? Zadehl, fa tee Abolini, allafchin wiffu papuwes lauku eenendami, pa beefahm lahgham us tahm pascham weetahm augtu. Zif to gabdu kad Rudsfi aug, ta semme palifku brihwa no Abolineem. Zo ar teem Meescheem schee tā jau kohpā aug un paleef us to Papuwes gabdu eeffsch tahs semmes. Kad bet tee Abolini ta pastawigi mistu eeffsch to drumi, tad winni eefahku flikti augt, fa pee wiffseem semmes augteem noteef, kas beefahm lahgham us to paschu weetū aug. Labbaki tophz fa tohs Abolinus tā fehj, fa winni if festā, jeb peektā gaddā, to gabdu lihds rehfehenejōht, kad winni starp Meescheem aug, us to paschu semmes

semtes weetu atkal dabdu ougt, un tas noteek, kad puss Papuwes lauku ar Abolineem apsehstu tur, ka es to wairak stahstischi tan ni ihpashâ nobakâ No eegrohsifchanu to lauku, fo tu scha Peelikkuma gallâ arraddisi.

Bet woi ta apfohsfchana to lohpu ar teem Abolineem, kas pahr wissu wassaru Mahjâs noteek, ne padarrihs wissai dauds to darbu, un aiskawehs zittus darbus. Darbi gan gad-disees bet tomehr, ka es dohmaju, eespehjami darbi, tam kas ne pahr lohtri bihgstahs no darbeem. Tas gan ta eetu. Pehz Brokasta loitu, pulksteni dewin jeb desmits, kad rassâ nogahjuji, diweem Ptawejeem buhs ja-eet us to Abolinu gabbalu kas tas turalais pee sehtas irr, til dauds sehtas plaut, ka wisseem lohpeem us Deenu lihds ohtru deenu pret to paschu laiku waijag irr. — Un gan jau buhs, kad schee ikweens diw jeb tschettras spai-les, pehz tam ka winneem tee gahjumi us sawu gabbalu irraid, buhs isplahwuschî un tad winni, islapschus atlikkuschî, noeet pee zitteem darbeem. Ta patti seewischka, kas lihds schim tohs lohpus ganna lihds nogahjuji ar teem plahwejeem, to fehku uskrauj us roggatinam, un winnu eewedd isklidina us kahdu scheluhnes grihdu, ka ta fehka ne futtinajahs. Pehz ta patti, un wehl kahda meizene, kas winnai pee to warr palihdseht, ar nohsu

nohsu to fehku peeness, un ikweenam lohpan reddeles isballina bet pâ maseem klespineem. Eefsch Muischahm nu gan tahm Mohderehm un eefsch Mahjahm tahm Saimnezehem waidsehs pee tahs lohpu apfohsfchanas xwenu-mehr flahstu buht un peeraudsiht, ka ne weens lohps pahrleeku dabdu. — Labbâ Gaisâ, tee dischi lohpi turrejami irr lauka-laidarâ, fo ne waidsehs beesî pahrzelt, jo winsch ar Rudsfalmeem, kas pee Abolineem us to atliks, kaisihts tohp. Kad tee falmi no teem lohpeem jau labbi apstahwehti irr, tad lihds ar winneem tee fuhdi warr weegli pret ta lauka laidara widdu wrenâ lohpa fadsihiti tapt. Ze tas Papuwes lauks turu pee ta Abolinu lauka, tad ir tur to lauka laidaru warr zelt, un ta ir ta peeneschana ta fehka, ir ta noweschana to fuhdu atweeglinasees. Zeetu-deenas tohp tee lohpi nedf lauka laidarâ bet kuh-tis, nedf ar fehku bet ar Abolinu-jeb zittu feenu, jeb ar zitteem fauseem Ehdumceem, ja kas wehl no seemas atlizzinati irr, paehdina-ti. Bet wissur waijag teem lohpeem to Ehdumu reddeles list. Arridsan pahr tahm farstahm deenas widdus stundahm, un kad tee spahri tralko, un nakti tee lohpi labbaki eefsch kuhim stahw. Ze deenas jaislaisch tohs lohpus pâ pussstundu Aplohlâ ka winni dabdu isstaigatees, un tad winneem sawa maltite labbaki smeeksehs. Ka

Ra tahs awis wißwairak tohs karstus faules starrus ne paness, un jo arridsan Saimneeks gribberu winnu fuhdus ihpaschi eefracht tad preefsch tahm warr arridsan tumu pee to Abolinu ihpaschu laidaru no weeglahm kahrtinahn un ar reddelehm no rikkischeem, taifih to ar Meijahm apduut ka winnahm ehna buhtu. Ir tas awju lauku laidars ar faineem irr kaifijams, un tee fa'mi, kad winni labbi arstichwehti, ar teem fuhdeem pret to widdu lohpa stumjami.

Eesdeenä pret pawaffaru waijag tam fainnekam to sehku us to Swehdeenu fagahdaht, eewest un lifte isklidinaht fehfehni, ka teem laudim Swehtä. Deenä ne irr darboschana ar iskopfscheem un sehka weschanas.

Gann tahm seewischlahm wairak to darbu gaddisees ir pee paschas tahs lohpu-afkohpshanas ar teem Abolineem, ka arridsan, jo tad trihs un ischettrekahrt wairak peena buhs, ne ka taggad, pee flaukschanas, pee sweestu kehneschonas, un pee trauku masgaschanas. Bet ja tik Deews mums tik dauds Abolinus dohtu, ka mehsh tohs lohpus waffara ar teem afkohpt warram, tad tee augli no tahdas lohpu kohpshanas tik leeli iraid, ka winni Deews gan tik dauds atmettihs, wehl weennu seewischku wairak eeksch Mahjahm turreht, ja preefsch lohpu kohpshanas wehl kahda wai-

dsiga

dsiga buhtu. Bet kur minnu dabbuhs, kad dauds tauschu newaid. Me wißur truhfums irr pee jihwekem, jittas nowaddas irr pahrpilditas no laudim. Dascha Utraine, dascha Wallinezene, ir dascha nabbaga Wohz ne preezasees, kad winnas warrehs zaur scho jannu lohpu-kohpshann maifes-pelnu atrast.

Es gribbu Zums scheit arridsan norakstih zif dauds eeksch swarra no Abolinu sehku un seenu ikweenam lohpan, us pahrtitshannu pahr deenu un nakti jadohd.

Ea Abolinu sehka irr ta dohdama. Discham Gohwu lohpan pahr deenu un nakti fimts un diwdesmits mahrzinus, jeb sehch Pohdus. Tee isdallinajami irr us trim afkohpshanahm Rihtös, launaga-un Wakkara, us ikkattru maltiti diw pehdi. Bet tee arridsan ne irr preefscha dohdami us weenu-reisi bet pa trim flehpiteem jeb pa 15 un 17 mahrzineem, un ta, ka tas lohps apshdijis to pirmu flehpi, brihdinseh pahreet, lihds winsch to ohtu dabbu, un ta arridsan kad tas treschais winnam tohp eedohs. Ea pat ir jadarr pee launaga-un pee wakkara afkohpshanas. Lohpu-dirdinaschana labbaki noreef preefsch, ne ka ahtu pehz weenas afkohpshanas. Telleem ne warr to Abolinu sehku tihru doht bet jeb fakrattitu ar Abolinu seenu, jeb fagreestu un fajaktu ar Effelem, jeb tik

fa-

fakrattitu ar smalki famihditeem Waffarinu falmem, jo ar tihru Abolinu fehku paehdinati tee telli fahktu pluhtht. Bet teem telleem to Abolinu fehku un feenu pagallam atraut, tas ne noteek pareisi un tahs mulka dohmas, ka tellu warr fliftaki turreht ne ka dischu lohpu, waijag pamest. So flikti turrehts telsh ne muhscham labbi isaug. Awis ar ridfan drohschaki tohp ehbinatas ar Abolinu fehku, fur feens peejaufks ir. Ir ta Abolinu-sahle wehl jauna, tad no tahs ischettri mahrzini weenai awai peeteek us deenu un nakti, tee us ischettrahm apfohpschanahm, mahrzinu iffattrai, irr isballinajami. Kad tee Abolini jau pilnös seedös stahw tad awai warr ar desmits mahrzinus pahre deenu doht. Bet tad paliks tee Abolinu kaulini no winnas ne ehsti. Tapeh; labbaki ka wianas ar jaunu Abolinu sahli paehdina.

Ea lohpu paehdinahana ar Abolinu feenu ta noteek. Us dischu Gohwu lohpu ja rehkene us deenu un nakti diwpa-desmits, un ja tahda feena papilnam irr arridfan peejpa-desmits un dimdesmits mahrzinus, bet pee ta japeeleek til pat dands swarrä, jeb Waffarinu falmus jeb pellus jeb plawas feena. So wissu ja isballina us trejahm apfohpschanahm rihtös, deenaswidä un wakkarä, ka us iffattras pa ischettreem, peejeem, jeb fehcheem

fehcheem mahrzineem no ta Abolinu feena nahk. Pee tahdas ehdinahanas, tee Gohwu lohpi, ka tee Wahdsemneeki apleezina jau it labbi turrehchohs, un wehl jo labbaki, kad kahds gribb jeb warr, Kartuppelus tahdä pulkä stahdiht, ka winsch no teem weenu ohderinu pahre deenu teem lohpeem warr eedoht. Tee tohp jeb jehli jeb fapluzzinati, bet allaschin fakappati un ar uhdeni kohpä, winneem dohti. Ir tohs Abolinus ar sahli ka Kapohstus ectaisitus warr ka ohderi teem lohpeem doht. Ka tee taifajami, es gallä ihpafcha nodallä jums aprakstichu. — Awai teemä pahre deen un nakti peeteek diw mahrzini Abolinu feena ar weenu mahrzinu pellus jeb Plawas feenu. Sirgs brangi ehdinahs, kad winsch pee plawas feena us deenu un nakti diwpa-desmits mahrzinus Abolinu-feenu dabbu, un tad ne waijag nekahdu ausu un miltu ohderu doht jo winsch arri bes to labbi turrehees. Preeksch kummetu irr septini mahrzini no Abolinu feena gan. Arridfan scho feenu ar falmem kohpä ka Exeli sagreestu teem sirgeem warr doht.

Dasch Saimneeks fazzih, kas tas pahre Darbs to ikdeenas preeksch iffattru lohpu isfwehrt. Tas buhtu bes tam aruhts darbs. Bet arridfan ne waijaga. Nofwerr weenu-reisi, fanemm to nofwehrtu fehku jeb feenu labbi

labbi eeksch azzu mehru. Jeb taisees tewim traufu kur tik dauds fwarra ee-eet ka tew waijag teem lohpeem doht. Us pahreem mahrzineem wairak jeb masaki dauds ne stahw. Aridsan tee Wahdsemneeki to wissu irr isrehekenejuschi gribbedami sinnah, jik tahlu winni ar sawu padohmu to lohpu Ehdumu warr tift.

Ea pat arridsan irr isrehekenehts, jik semmes waijag ar Abolineem apsehstu turreht, weenu dischu lohpu pahre wissu gaddu ar winni sehku un feenu paehdinahst. Kad tee Abolini labbi augusch, tad puss puhra weeta semmes ar teem apsehsta, to sehku us wassaras paehdinahschanauu weenam disham gohwa lohpan ardohd. Weeglati tas noteek us wissu lohpu pullu rehenejohst, kad us diw jeb trim puhru weetahm luzerna Abolinsch aug. Tad tee lohpi iffatrs sawu puss puhra weetu semmes no teem farkaneem Abolineem ne spehs sehkai apeshst, bet wehl atliks no ta Gabbala, feenu taiseht. Us tik pat dauds semmes prohti us puss puhra weetu warr to Abolinu feenu kadabbuht, fo weenam Gohwu lohpan pahre to Seemu jadohd, prohti ta, ka winsch us puss no scho feenu ut us puss no zittu feenu, sellum un Wassariuu fahneem pahretek. Tad jik to dischu lohpu tu gribbesti wassara un feema

feema ar Abolineem paehdinahst, tik to puhru weeta semmes tew jaturr ar Abolineem apsehstas. Un jo drohschaki tu tarus lohpus pahre wissu to Gaddu ismittinahsi, kad tew tas lauzinsch no diw puhru weetu ar luzernu Abolinu buhs, kas padesmis un wairak gaddeem us to weetu kur winsch weenu reisi eesehts irr, aug. — Seschas un gan septinas Awis stahw eeksch ehdinahschanas prete weenu Gohwu lohpu.

Je tahs juhkas warr wassara Mahjas paehdinatas tapr ar Abolinu sahli. Winnas scho sahli ta pat ehd kamehr winna wehl janna un mihssta irr. Bet irr ta Abolinu sahle jau stippraka tappusi, tad to preeksch winnahm waijag sakappahst, appluzinahst un ar miltu fajuinu apbehret. Jo peemihligs ehdums irr preeksch juhkahm tas luzerna Abolinsch. No ta schee lohpi ka barrokli isbarrojahs. Tik tahm waislu juhkahm ne drihsst, pirms winnas apstrehjuschas irr, no scho luzernu Abolinu doht jo no scho ehdumu fewi wissai trefni nobbarodamas, tahs grehtas ne tohp. Bet tahm Siwenu Mahtehm, un tahm jau grehtahm juhkahm un teem Siweneem tas luzerna Abolinsch weens lohci derrigs Ehdums effohst. Tee Siweni, kas ar to ween paehdinati tohp, pahre brijnumu dischi isaugohst.

4. Woi mehš warresim Kursēm- mē tohs Abolīnu Sehtlus au- dsinaht?

Ja to ne warretum, tad gan pagrūti pee mums ar to sehšchanu to Abolīnu eetu. It gaddus to sehšlu pirkt, pahr dauds naudas mums maksatu un stahdis tas arriban buhtu, pahr to Pultu naudu kas pahr šcho sehšlu us Wahdsemmes aiseetu. Un beesi mehš pahr šawu naudu wehl ar slīktu sehšlu taptum peefrahpti.

Bet tē es jums nu atkal warru to preezigu sinu doht, ka ikweens Kursēmme to sehšlu no teem šarkaneem Abolīneem, kad tikkai mahzijs ka to ja darra, warr audsinaht. Es pats pehrn wassarā no weenu Abolīnu gabbalu kur ne seeku labbibas warr eeseht, un kur arri tee Abolīni jo es wahju sehšlu biju eesehjis, retti staweja, tē es no to Abolīnu Attalu papilnam tšhettrus Mahrzinus sehšlu esmu dabujis. Bet es sinu Muisčas, kur šchi sehšla pulkā irr eekulta tappuši. Ihpaschi Blihdenes Muischā, un Sohda Basnizkunga Muischā. No to Blihdenes sehšlu, ka gribbedams trihs fimts mahrzinus no ta pirkt, es esmu prohwi dabujis un dihgā lizzis, un es to warru taisni apleezinaht, ka winna man labbaki irr dihgufi, ne ka wissa ta Wahdsemmes sehšlc.

sehšla no teem šarkaneem Abolīneem, kas mannās rohkās lihds šcho laiku irr bijuši. Jo nu tanni Padohma-grahmatā tas ne irr mahzihts tappis, ka pee to Abolīnu sehšlu eekulšchanas ja strahda, tad gribbu es to šcheitan stahstih.

Papreešchu es gribbu bildinaht, ka tee Wahdsemneeki to darra.

To sehšlu no teem Abolīneem warr jeb no winnu pirmu Augumu jeb no winnu Attalu nemt. Ja no winnu Attalu, tad tas pirmais augums aggraki irr noplanjams, ka tai Attala-sehšlai laikš paleek labbi eenahkt. Tomeht ta labbaka sehšla irr no ta pirmu Augumu.

Kad tahs sehšla galwinas jau stipri brušnas un pamelnas tohp, un rinkojahs, tad tee Wahdsemneeki winnas ar ihseem iskapšcheem nozehrt (ohtrais darbs tad buhtu tohs palikkufchus stohbrus nozirst, es dohmaju, kā tas weeglaki buhtu winnus weenā pkaufchanā pagallam nopšaut.)

Tahs nozirstas sehšla-galwinas tohp maišahs us peedarbā nowestas, un ja winnas šaufas gan irr (pasalkas un šlapias buhtu šahrdōs usleekamas, kur winnas ir šchauditōhs, ir wehl labbaki eenahktu) ar Sprigguleem tuh-dalix nokultas, jeb wehl nenokultas paglabatas, us to laiku kad pee šcho darbu warr peetapt.

Tahs

Tahs no tahm Abolinu galwam nokultas makstinas, fur tee graudini eetscha irr, tohp siltumä noschaiditas, jeb maisä pee karstu krahnu, jeb jeppli, kad maisä irr iswilfta, fur winnas tik ilgam paleek, lihds tad jepplis pagallam irr ardsiffis. Tad tahs tohp pahrsijachtas fa nelabba fehkla papreekschu atstahj; tas arridsan warr notikt, preeksch noschaideschanas. Tahs faufas un pahrsijachtas fehklu makstinas tohp nu ar nuhjahm iskultas, un tee graudini tad pelläs irr. Ta fehkla tohp no tahm pellum jeb ismesta jeb iswehtita un ar smalku feetu fihajta. Zelti leek to graudinu wehteklu kahda pret wehju zittä Balsjä, un ar schippetu pret wehju wehtina. Tee graudini tad Balsj eefriht, un tas wehjsch tohs pellus us peedarba klohnu isdsenn. Zitti atkal tahs nokultas un noschaiditas fehklu makstinas nostampa, zitti us dsirneem mall un ta tee graudini arridsan ispruhgst.

Ta tee nabbagi Wahdsenneeki kam kurnejamas Nijas newaid ar istaisischanas ta Abolinu fehkla publojahs. Bet ka mums tahs Nijas irraid, un ka Abolinu graudini zeeti irr, tad mehs tahs Abolinu fehkla galwinas, ar wisseem stohbreem noplautas warrefim ka zittu labbibu Nija usfehrt un noschaidiht, ar sirgeem likt noinibihrt, un ar spriguleem nokult. Bet bailiga buhtu schi strahdaschana pee teem

Abo.

Abolineem nakti un pee ugguni. Tapeh; labbaki buhtu to Abolinu fehklu pee Deenu iskult.

Zik weena fibbele irr pee tahm Abolinu Sehkla Galwinahm. Winnas, labbi eenahfuschas, pee weeglu aisklusinofchanu, un tik kai faujä nemtas, fawas fehklu makstinas atlaisch. Tad no tahm, jeb plaujohrt, jeb ar graphbekkeem peefittohrt, pulks us loulu warretu isbahrsfitees, un tad mosaki to fehklu eekultu un debbutu. Bet no scho skahdu warretu tas Sainneeks fewis isfargahrt pee to Abolinu noplautschanu, fanemschenu un eeweschenu dsestrümä rihtös un pawakkardhs strahdojohrt.

Gan arridsan labs Schillings tam Sainneekam rohkä nahktu, kas to Abolinu fehklu fewim audsinatu us pahrdofchanu. Jo winna trihs un tschettrus sesierus mahrzina makfa. Un ka no weenu Puhru weetu semmes, kas ar Abolineem apfehsta irr warr astandesimis un fimts Mahrzinus fehklu dabubht, tad no tahdu Puhru weetu eetsch papuwes semmes, kas weenumehr neneeka eeness, nahktu starp dimpadesmits un dimbesmits Dahlereem.

Bet tomehr es ne weenam Sainneekam jeb Arrejam to Padohmu dohmu to Abolinu fehklu us pahrdofschanas jawä Papuwes semme autsinahrt. Eetsch Muischahm, fur plafchi lauti irr, to abtrakti warr padarriht. Bet

J

kapeh;

fapeh; tad Urrejam to ne buhs darriht? Dauds skahda labbad, ko tas winnam padarritu. Jo 1) Audsinajohht tohs Abolinus us winnu fehkla pahrdohfchanu, winsch faweem lohpeem dauds ehduma fauditu. Un taf tee Abolini, tikkai zaur lohpu wehdereem gahju-schi sawus pilnigus auglus pee lohpu turrefchanas un pee atspirgchanas tahs druwes padarra. Un tohs padarrijschi, wianni papilnam to naudu eeneffihs, ko pahr to fehllu warr dabbuht. 2) Kad papuwé Abolinus fehj us winnu fehkla pahrdohfchanu, tad ne ween teem lohpeem ne kahds ehdums pee aug, bet winneem wehl tahs gannibas us to papuwi tohp atrautas. 3) Ta arridsan tai druwe ne kahds trelnumis tohp peelikts, bet wehl atnemts. Jo ittin ta labbiba un wiffi jitti semmes augli, ta arridsan tee Abolini, kad winneem sawu fehllu janess spehku un trelnumu no tahs semmes isfuhko. Buhtu wehl us tahdeem Sehkla-Abolineem ruddeni fuhdi uslikti tapruschi, tad ir tee buhtu atrauti tai semmei fur labbiba aug. Tad nu pamestu tahds Saimneeks kas plaschi sawa papuwes semme Abolinus fehku, ka winsch winnu fehllu warretu pahrdohht, ir sawus lohpus ir sawu druwi jo leelafos truhfumos, ne ka abbi papreefschu ir bijufchi. Un 4) warretu ta fehkla pulka audsinata winnam arridsan

ne

ne pahrdohhta palift. Jo kad tee laudis jau buhs fahlfufchi Abolinus fehku tad ikweens tik gudrs buhs, tik dauds fehllu pats audsinahht ka us fehfschanu nahkofcha gadda winnam wajjaga.

Bet puff ohtru kahru tik dauds, ka weens Saimneeks dohma nahkofcha gadda fehku, winnam scho gaddu fehllu irr ja audsuna. Un to drohfschibas labbad. Kad weena gadda ta fehkla labbi ne isdohhtohs, tad ta atiltufi fehkla to truhfummu peeliktsinatu. Bet pahr par trim gaddeen wezzu fehllu ne buhs nedj turreht nedj fehku; jo tad winnai ne kahds spehku us dihafchanu wairs irr.

Bet Urreji, kas kahrotu Abolinus fehku, waidihs ka ta fehkla to Abolinu tik dahrga irr. Bes tam kad weens Saimneeks gribbetu eefahhtohht tudakin wiffu, jeb puff to papuwes semmi ar Abolneem apfehku, tas winnam pahr dauds pahr diwi Dahlereem us itkurru Puhru weetu maffatu. — Bet pa fohleem jaeret, kad mehns ne warram ftreet. Lai tas Saimneeks eefahhtuma tik puff puhka weetu semmi ar Abolneem apfehku, us to irr wajjaga peezus mahrzinus fehkla, un ta maffa, tfehctrus sefferus mahrzina, weenu Dahleru. Un to winsch gan wehl warehs ismaffahht, un jitta weeta aistampiht. Scho Abolinu dahrsinu winnam wajjag ruddeni ar ihseem fuhdeem

3 2

deem apflacht, un wassara ne fahdu fehlu no teem Abolineem atnemt, bet winnus wif-fus preefsch fehlu taupht. Ja it labba wassara buhs, winsch warrehs ir no winnu pirnu augumu, ir no winnu attatu audfinaht. Bet kaut tik weenu reist no winneem fehlu nehmis tad winsch peezebsmits mahrginus dabbuhs. Ar teem winsch nahstochâ wassara jau peeze puhru weetas semmes Abolinus ar Wassarineem kohpâ warr eeseht, kas winnam treschâ gaddâ papuwes semme tas Abolinu laufs buhs. No scheem Abolineem weenu jeb puffohtru puhru weetas Sehklai atkal aistaupijis, winsch fimts un fimts un peezebsmits mahrginus eekuls, ar ko winsch tad warr desmits jeb peezebsmits puhru weetas, un tas gan buhs wif-fu winna lauku, ar Abolineem apseht. Tad pee masuma eefahjis tas Saimneeks buhtu zettortâ gaddâ tik tah-tu tappis, ka winsch nu wif-fu to papuwes lauku warretu pahre Abolinu lauku turreht. Un tapat arridsan winnam wajjag, pee masumeem eefahkdams, eefsch ta Luzerna un Espera fehklam, kas jo dahrgakas irraid, eekultees. Eefahkumâ peetikru tik pahru feeku weetas semmi ar teem apseht, jo winnu fehflu us tahdu plaschu fehshana, ka tohs farkanus Abolinus, ne irr wajjaga audfinaht. Jo pahru puhru weetas semmes ar to Luzernu apseh-

apsehtas, un lahda atmatta, puff puhra weetas dischumâ, apsehta ar Esperu peeteet sam lohpu puskam weena Arreja. Un tannî paschâ zettortâ gaddâ, kad pee winna ta plascha fehshana to farkanu Abolinu noteet, winnu Esperu un Luzernu dahrsui jau arridsan warr gattawi buht.

Lai tee pirni pehtami peezi Mahrgini tahs fehklas ta farkanu Abolinu weenu Dahleru makfa, tee tschettri Mahrgini tahs Luzerna fehklas (ar ko tahs diwju feeku weetas semmes apsehjamas irr) weenu Dahleru un tschettrus sefferus, un tee trihs Seeti Esperu fehklas (jo tik dauds is-eet us diwju fehflu weetu semmes, bet schi fehkla weegla buhdama ne isness dauds swarrâ) lai tee puff ohtru Dahleru makfa, tad wif-fu tas Eefahkums pee Abolinu fehshanas wehl ne pilni tschettrus Dahlerus makfatu, un pahre to winsch zettortâ un peeta gaddâ ohtru kahru tik dauds to augtu no fawas pruwes un no saweem lohpeem dabbuhs, ne ka winnam papreefschu irr bi'schi. Un woi dasch Saimneeks daschâ Gaddâ, kad winnam truhkumi pee lohpu ehduweem peeteet, tschettrus un wairat Dahlerus preefsch falmeem un feenu ne isdohd, ka winna lohpi tik knappi to Dshwibu warr iswilt? Bet pee teem Abolineem weenureist scho naudu isdewis, winsch us wif-fu farwu muhschu fewi
no

no tahm 'naudu isdohfchanahm, un labbibas
istehrefchanu, un no wisseem teem fideh-
steem, fo lohpu-bads weenam fainneefom
padar, buhtu israhwis, un tas pats wehl
dant labbaks pahetifschana eetaptu.

Es es nu warrecu pabeigt fawu Peelikkumu
pee ta ze n ga Schubarta padohma Gramati-
nu no tem Abolineem. Der jo es nu gribbu
fa it ne fah u waisiga summa no teem Aboli-
neem juns atstaktu, tad fa schim peelikkumam
attal peelidams, es wehl trihs ihpafchias no
dallas esnu norakstijis, fureu wirskafis pa-
rahda kas eefsch tahm stahw. Tas nelafis
zeeniqaas Schubarta Rines bija ar labbu
praktu un firdi preefsch Wabdsennes Are-
jeem fawu padohmu gramatnu rakstijis. Tah-
da pascha prakta un firdi, es, Rinsenne
dsunnis, juns Rinsennes Arejeem it wiina
gramatu, pahruftotu juhfu walloda, ir man-
nu Peelikkumu, rohta juns dohmu. Walfo-
jeet abbejus us pawairotu Deewa fwehtibu
pee juhfu Druwahm un lohpeem:

Pahrbaudaje wiffas leetas, to
kas labs irr, paturraj.

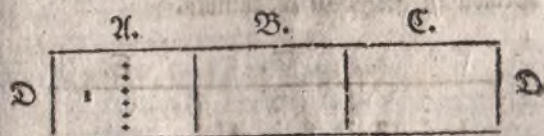
1. Theff. 5, 21.

I. No

I.

No labbas eegrohifschanas fo laufu
fad weens Sainneeks to Abolint
fahli gribb Papuwes - femme
turecht.

Rad ifkurra Waffara Abolini us pussi ta
Papuwes lauka augtu, tad wiffa muhfu ar-
juma femme ihsteni falkohr, eefsch fefcheem
laukeem palifs isballinato. Es gribbu parah-
diht, fa pee teem Abolineem ta druwa wiff-
labbaki apfohpjama buhtu, un tahdu apfohp-
fchanu us fepineem gaddeem norakstijt, pee-
lidams pahr labbaku eeprafchanu, weenu bit-
di no teem laukeem.

Iai wiff' tas Papira gabbals kas starp teem
Bohftabeem DD fa ar Deegu eefnohrets
fir

irr, mums geld pahr to sismi wiffas arjuma semmes. Lad tee lohdsini, kam tee Bohstabi A. B. C. wirfu stahw nosihme tohs rihs laufus, eeksch kahdeem patlabban wiffa ta arjuma semme tohp apfohyra.

Kad Pehrñ Wassarà tas lohdsinsch A. tas Wassarinu lauks, tas lohdsinsch B. tas Rudsu-lauks, un tas lohdsinsch C. tas Papuwes lauks irr biis, tad fehjöht pehrñ pawassara us puffi ta Wassarinu lauka A. Abolinu fehflu starp teem Wassarineem, tas pars lauks eeksch diweem laukeem irr isdallinchts tappis, redsameem pee teem diw lohdsineem, kam tohs fkaite-sihmes 1 un 2 eeksch stahw. Fanni lauka gabbalà 1. aug Wassarini wiffwairak Nusas tohpà ar Abolineem, to es nu ihjuna sabbad to Nusu-Abolinu lauku faulfschu. Ohtrà lauka Gabbalà 2 irr Wassarini ween bes Abolineem fehtri tappuschi. Lad nu schà Wassarà jeb

Pirmà Abolinu plauschanas Gabbà manna Druwa ta stahwetu eedallinata.

B.				C.	
1	2	3	4		

1. Abo-

1. Abolinu lauks, pehrñ wassarà fehtri, scho wassarù plaujans, ruddeni us arjams un apfehjams ar rudseem.
 2. Papuwes lauks, eesuhbejams un ar Puhreem apfehjams.
- B. Tas Wassarinu lauks scho gabbu isdallinchts eeksch to Nusu-Abolinu lauku 3. un eeksch to Meeschu lauku 4.
- C. Rudsu lauks.
- Ohtrà Abolinu Plauschanas Gabbà to lauku apfohpschana un nosihmeschana tà stahw:

C.					
1	2	3	4	5	6

1. Rudsi pehrñ Ruddeni eeksch Abolinu ruggajeem fehtri.
 2. Puhri, Jam-fuhdu-semme fehtri.
 3. Abolinu lauks, ruddeni usarjams un ar rudseem apfehjams.
 4. Papuwes lauks, tà fa ohtrà Gabbà ar winnu darrijams.
- C. Nosihme to Wassarinu lauku, fas zur fehshchanu to Abolinu tohp schò gabbu isfehkirts, eeksch to Nusu-Abolinu lauku, kam ta sime 5 un eeksch to Meeschu lauku ar to sismi 6.

Treschà

Trefchà Abolinu Plauschonas Gaddà, tee wezzi trihs lauki jau irr isfadduschi an winnu w erà feschì lauki irr tappuschì, fa redsams irr pee scho lauku-sihni, kas nu us wisseem jitteem Gaddem warr geldeht, jo tee lauki wair's ne taps pahrgrohsiti; bet tikkai winnu apkohpschana ifgaddus pahenittejajs.

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

Laukà 1. irr Meeschì eeffch Jaun-fuhdu-semmes, kas pehrn ruddeni jeb scho gadda pawaffarà ar gaareem Suhdeem tappa apaahsta. 2. Ausu Abolinu lauks. 3. Nudsi eeffch Abolinu ruagajem fehti. 4. Puhri eeffch jaun fuhdu semmes, kas pehrn papuwe stahwedama ar fuhdeem irr apaahsta tappufi. 5. Abolinu, un 6. papuwes lauks.

Zettorrà Gaddà irr 1. Papuwe 2. Abolini kas plaujami. 3. Meeschì eeffch Jaun-fuhdu semmes. 4. Ausu-Abolini. Kad tohs Ausas nokohptas irr, winnus ar ihseem Suhdeem wajjag aplahst. 5. Nudsi, eeffch Abolinu Ruggajem fehti. 6. Puhri, Jaun-fuhdu semme

Peektà Gaddà. 1. Puhri, Jaun-fuhdu semmi. 2. Nudsi pehrenòs Abolinu ruggajòs fehti. 3. Papuwe. 4. Plaujami Abolini. 5. Meeschì

Meeschi, Jaun-fuhdu-semme. 6. Ausu Abolinu lauks. Tee Abolini ruddeni ar fuhdeem irr aplahjami, un noteef nu us teem ta gadda fehteem Abolineem ifgaddus.

Sestà Gaddà. 1. Ausu Abolinu-lauks. 2. Meeschì Jaun-fuhdu-semme. 3. Puhri, Jaun-fuhdu-semme. 4. Nudsi, pehrenòs Abolinu-Ruggajòs. 5. Papuwe. 6. Plaujami Abolini.

Septità Gaddà. 1. Plaujami Abolini. 2. Papuwe. 3. Ausu Abolini-lauks. 4. Meeschì Jaun-fuhdu-semme. 5. Puhri Jaun-fuhdu-semme. 6. Nudsi pehrenòs Abolinu ruggajòs.

La apkohpschana ifweena ihpafcha lauka no schoem feschem buhtu pahy teem septineem Gaddem, tafda: Pirmà Gaddà plaujami Abolini. Dherà Gaddà Nudsi eeffch Abolinu ruagajem fehti. Us to Nudsu ruagajem tohp ruddeni fuhdi gahsti. Trefchà Gaddà Meeschì eefuhdetà semme. Zettorrà Gaddà papuwe, ar fuhdesama. Peektà Gaddà, Puhri, Jaun-fuhdu-semme. Sestà Gaddà, Ausas ar Abolineem. Tee Abolini tohp ruddeni ar ihseem fuhdeem aplahst. Septità Gaddà atkal plaujami Abolini.

Pee scho eerahditu apkohpschana to feschu lauku, kas pee teem Abolineem noteef, warru

es wehl daschadu preminneht, un to leelas
patlabban labbi wehrä.

1.

Eefsch feschdeem Gadddeem ifkurvâ Gabbalâ
tahs Arjuma semmes, tee Abolini irr weenu
reisi auguschi, un fertitâ Gaddâ fchee aikal
tai weetâ noht für winni feschus gaddus pa-
preefsch irr bijschi. Za pat arridsan tee zitti
Sehjumi, Puhet, Rudsî, Meeschî un Ausas.
Zaur to nu, fa fchee semmes augli tâ pa tel-
tahim labachim ifkurvâ semmes gabbalâ nahf,
winni labbaki auras un isdohsees. Zo ifka-
tra tee a, kas eefsch semmes aug, isnem un
isfukko fewim ihpafchu barribu no tahs. Zohp
ta pascha leeta ohtrâ gaddâ aikal tanni paschâ
weetâ eefehra tad schihs leetas ohtrais sehjums
ne atrohd wairaf to winnai peederrigu barribu,
fo tas pirmais sehjums jau irr atnehmis, jeb-
fchu zitta leeta qan pareisi wehl augtu. Zo
labbi proht tee Dahrseneeki kas kaut gaddu no
gaddu to paschu Dahrsu apfohpdami, tomehr
ifkurvâ weetâ jaunu sehjumu eefehj, prohti
Burkanus, jeb Dahzinus, jeb Rapohstus, ne
tur sehdamî un shabbedami, fur tee to gaddu
papreefsch irr auguschi. Za semme ta fak-
kôpe apnihtst to paschu ar weenu ween nest.
— Pee muhsu wezzas semmes apfohpscha-
fchanas mehsh tif Rudsus un Meeschus wiss-
wairaf effam sehjuschi, jo us retti kahdeem
gabba.

gabbaleem fchi feschchano ar Puhreem un Au-
schim pahrmitteljahs. Pâ ilsofchano tad arri-
dsan tai Druwi waijag apnikkums pee muhsu
Rudsseem un Meeschseem pee-er.

2.

Dasch brishnosees pahr teem dîri Jaun-
fuhdu laukeem, kas pee tahs eerahdidas jcu-
nas semmes fohpschchanas rohtahs, un wehl
to Abolinu lauku buhs ruddeni ar isseem fuh-
deem aplahf. Râ nu itweens no teem fe-
fcheem laukeem istaifa to pussdallu no weenu
no teem trim laukeem, kas taggad irr, tad
wissa eefuhdejama semme buhu pussohru no
teem laukeem kas taggad irr. Kur tee fuhdi
zeltes tif dauts semmes opgahst? Zo patlab-
ban tif ta trescha dalla un retti fur ta puss-
dalla no weenu lauku rohp apgafia. Es at-
bildu. Tee fuhdi pee teem Abolineem oan
gaddisees kad 1) pee winneem wairaf lohpi
taps turreti, un 2) tee paschi wairaf un tres-
natus fuhdus dohs un 3) kad wissus lohpu-
fuhdus warrehs pee mahjahm pahr wissu to
gaddu eekraht, prohti, kad ne kahds lohhs,
us gannibahm wairs ne dshts, fawus fuh-
dus istaifhs. Wissi Wahdsemneeki kas pee
plafchas Abolinu feschchanas, rohs lohpus
mahjâs irr paturrejuschî un paehdinajuschî, no
weenas nuttes to apleezina, fa tad winneem
tee lohpu-fuhdi trihstahre wairaf irr bijschi,
ne

ne ka kad Aboliri ne bija sehti un tee lohpi wehl klue ganniti. — Ir nu tas toisniba, tad mehs jau arridsan warresim trihs reis wairak semmes eefuhdeht, ne ka papreekschu.

3.

Kas samannigi ta zeeniga Schubarka Run- ga padohma-gramatiņu irr lassijis, prattihš man to pahrmest, ka es no winna mahzibu esmu atstahjis, eerahidams diw Jaun-fuhdu- laukus turrest, un wehl fuhdus ruddeni us teem Abolineem uslift. Teefa irr, mans Draugs, ka tas Wahdsemneeks irr mahzjis to druwi pa feschu un astozu Gaddu starpa we- nureisi bet tad stippri eefuhdeht, un tohs Abolius ne ar fuhdeem bet ar Kalku miltem apbeht. — Bet jau arridsan zitti semmes- fohpeji irr scho winna mahzibu pamettuschi, us wairak semmes un ne wissat beeh, bet ka peenahkabs, fuhdus gahschohht, ir leekohht tohs Abolius ar ihseem fuhdeem ruddeni aplaht. Un man schkeet, ks mums arridsan ta buhs jabarra, un kamdehl, ta patlabban bildinah- fchu.

1) Kad pee teem Abolineem trihs reis wairak to lohpu fuhdu gaddisees ne ka tag- gad irr, woi mehs tohs us to masu Papuwes lauziņu, kas pee Abolianu fehshanu irr, ee- wallofim. Kur lihds schim puffeduks tappa apgahsts, tur nu waidsetu trihs reis jo beesaki,

un

un puss ohtru fohtru beesaki gahst, fur pa- preekschu ta trescha dolla ta lauka tappa ee- fuhdeta. — Tahda stippri eefuhdeta semme nu gan paleef us dascheem Gaddem turraa. Bet tomehr tee pirmi sehjumi tahda pah- trefna semme warrehs pa beeh- faauat, un preeksch secha laiku welderetees, un tas pee wissadas labbibas weens sinams leels flah- dis irr. Saimneeki fahjis, scho flahdu warr isfargahht rettali sehjohht. So gan pa- brihscham warr. Bet tad grubri irr ar to sehflu notrahohht. Mies arridsan dohmajac leelu prait effam pee rettas sehshanas taulai- na semme. Pee sehflu til kas aistawisees, un es warreschu leelotees, peez padefmits un diwpadefmits aualus no weenu isfehhtu puhru labbibas effam atdabbujis. Bet tahda retta fehshana isnem wairak semmes. So kad trefnas drumas labbad mann waidseja weenu Puhru Rudsus us diw puhru-weetahn semmes isfehht, un man tad arri diwdefmits puhri no ta weena puhra ataugtu, man taf ne buhtu wairak, ne ka apfehjis to pahchu semmes gabbalu mehrene eefuhdehtu, ar diw puhreem rudsu, un atdabbujis no ifkattru puhru, def- mits. Bet tas no diwi puhreem ko es is- fehju, istaifa diwdefmits. Effai, kad if- weens fehkla graudinsch, diwdefmits aualus atdohtu, tad es to weenu puhru, kas masaki eefsch

eefsch fehklas iseet, buhtu mantojis. Bet tam pretrim tas Saimneeks ta retti fehjöht, warretu daukseis pudeleht. Labbaki tapeh, ka mehs to semmi, kaut arridsan deenäs zaur teem Abolineem waik to fuhdu gadditöhs, tomehr widdujä trefnumä turräm, bet pä beesakahm lahghäm winnu atspirdsinajäm. Un tas notiks pee tahs lauku-fohpichanas, fo es jums eerahdijis esmu. Jo te itweens lauka gabbals fehchu Gaddu starpä trihs reis taps eefuhdehts. Pirma eefuhdehchana winnam noteek us teem Abolineem, oht ra us teem Rudsu - ruggajeem preefsch teem Neescheem; trefcha eefsch winna Papuwes-Gadda. — Ta ik ohträ gaddä mehreni spehjinata, ta semme mums paliks weenadä labbä spehklä us wisseem teem fehjumeem, fo mehs eefsch winnas eefehjahm.

2) Tas nelaitis zeenigs Schubarta Kungs irr warreis likt it beesu fuhdu-fahrtu us fa-weem laukeem gahst, jo winsch to pirmu trefnumu tahs druwas irr lizzis isfuhköht, no Rahzinu fehklahm no fo elji isfpeesch (no Labbaka stahdeem, un no jitteem stahdeem, Waid farkteem, no kahdeem ta silla Pehrwe Indigo tohp israifita. Schee semmes augli tohti trefnu semmi, lezjeklu semmi ispraffa. Kad nu tee paschi to pirmu trefnumu no tahs stippri eefuhdetas Semmes bija atnehmu, chi, tad

tad peh, tahs daschadas labbibas retti fehčas irr warreischi brangi augt, bes ka tahs welerdejäs. Bet ka mehs taggad tiffai tahs daschadas labbibas, un kahdu masumu linna fehflu fehjam (un mums til wajag pee scheem Sehjumeem palikt, jo tee Wahdsemneeki peh, teem wehl melle un winnus mums pareisi makfa,) tas mums tas ne derretu sawu Jaun-fuhdu - semmi wissai trefnu istaifih.

3) Neds arridsan peh, ta laika tas weeg-lums buhtu wissu to pulku fuhdu, kas zaur teem Abolineem gaddisees, tas irr trihs reises til dauks, ka taggad irr, tanni aprastä fuhdu - wefchanas laika, us to Papuwes lauku iswest. Schis darbs pä ilgu iswilginatöhs, un jau kahdu neddetu no ta seena-plauschannas laika mums aismemtu. Bet isballinahts us teem waku brihdeem kas ruddeni, pirmä pawaffarä, fur ta plafcha schohgu taifischana, ka lihds schim irr bijusi muhs wairs ne kawehs, un peh, isfehdeem Waffarineem roh-dahs, winsch ir Zilwekeem, ir lohpeem weeg-laks taps.

4) Un peh, teem Abolineem, fo es esmu mahzjijis ruddeni ar ihseem fuhdeem apklacht, tas teem teescham ffahdu ne kahdu padarrihs ka tas Raffitais tahs padohma grahmatinas to arridsan falka. Ne ween tee Abolini, bet wehl tee rudsi, kas eefsch winnu ruggajeem taps

taps fehti, tad brangati augs. Un woi ne wiſſi tee leeli augti, kas zaur teem Abolineem pee Semmes- un lohpu-fohpſchanas atlezs us to ween paſtahw, ka tee Abolini pareiſi at- aug. Pehz to Wahdſemneeku mahzibahm waijag jeb Suhdus jeb tohs ſadruppinatus Kalku afminus us teem Abolineem liſt. Wet fur nu tee laudis, eefahfufchi tohs us dru- was feht, nedſ fuhdus winneem peeliks, nedſ gribbehs jeb ne warrehs to Kalku miltus winneem usbeht, tee paſchi ar ſawu Aboli- niu fehfchanu tahſu ne tops, un ſkarridami maſus augſus no teem, ahtri atſaidiſees win- nus feht, pehz brehfkdami ka teem Abolineem ta waina irr. Kas tadehſ gribb to Abolini- fehfchanu usnemt, lai ſcho ſinnu zeeti ſawam prahtam eefpeefch: Ka tee fuhdi pee teem Abolineem ne irr taupijami. Zau paſchâ winnu ptaufchanas gaddâ winni tohs atdohs, un gahjuſchi zaur teem wehdereem to lohpu to fuhdu pulku wairohs.

4.

Zitteem Saimneekem ſchkittehs pee tohs jaunus ſemmes = apfohpſchanas daſchu labbi- bas fehjumu pa dauds deſchu atkal pa maſu ef- ſam. Winneem liſſees pa dauds tas Puhru fehjums buht. Woi tad tee Semneeki baltu maiſi ween ehdihs, ka eefch Arreju mahjas diſhwofchanas, ihpaſchu = puhru = lauku, wee- nadâ

nadâ diſchunâ ar to rudſu lauku buhs tur- reht! Es atbiſtu, ka tas Saimneeks ne irr pa dauds puhrus fehjis, ſamehr winnam tee rudſi preefch maſes gan ataug, ka es pehz parahdiſchu, un ſamehr tee puhri Pilſſatâ wairaf geld ne ka tee rudſi. — Wet kad puhri, tee Saimneeki warrehs weht ſazjht, tiſ labbi ka tee rudſi ne aug, woi tad arri winnus tiſ pat dauds ka ſchohs buhs feht? Ne, manni Draugi, ja juſſu ſemme tahda eencid- neezene pret teem puhreem paleet kahda winna bijuſi irr. Wet es dohmaju ka winna dauds weetas, zaur teem, pee teem Abolineem pa- wairoteem fuhdeem wairaf eefpeezinata, zitta- da taps. Zaggad weens Saimneeks tapehz ne warr dauds puhrus feht, jo ſchi labbiba it trefnu ſemmi ispraſſa un jo tahdu winſch ne warr plaſchi ſataiſiht. Apgohdijis tiſ diw puhru weetas tâ ſtipri, ka preefch puhreem ihſteni waijaga, tad gan maſ to fuhdu preefch teem rudſeem eefch winna ſtalleem atliſ. Wet tam jau waijag zittadi tapr kad pirmiâ Kahrtâ, no teem ar Abolineem paehdinateem lohpeem zaur wiſſu gaddu ee- frahti fuhdi leelâ pulkâ buhs, un kad ohtrâ Kahrtâ tee rudſi eefch to Aboliniu rugga- jeem fehti pat labbi ka Zaur-fuhdu-ſemme auqs, pehz tam ka tee Wahdſemneeki kas to darra, mums apleezina. — Es ar to ne

gribbu leegt, ka teem puhreem weena semme pahr tahs ohtras jo peemihliga irr. Wiini wifflabbaki aug labbi eefuhdetä mahlu un tanpi trekna melnä semme un tee Dudsfi wiffwairak grandtu semme. Bet tomehr mums tee rudsi ir zittä semme, kas tik labbi kohpta, un ne wiffai wahja irroid pareisi ataug. Un tä tas arridsan ar teem puhreem buhs, ja meh's tik warretum, winneem ka tai labbi-bai, kas wairak taukus prassa arridsan wairak doht. — Warr buht, ka it tihra smiltfchu semme, kaut jo stippi eefuhdetä, puhri ne aug. Tad teem lautineem, kas tahdu semmi apstrahda, waidsetu diw rudsu laukus turveh. Weenu eefsch Abolinu ruggajeem un to ohtru eefsch tahs papuwe no jaunu eefuhdetas semmes.

5.

Zitti atkal dohmahs, tohs rudsu un meeschu sehjumus pee tahs eerahditas jaunas semmes apkohpschanas pa masus effam. "Jo tee rudsu un meeschu lauki tik effofchi ta pussdalla no teem laukeem kas patlabban ar schahm labbihahm stohw apfehiti. Pee Arreja dschwofchanu paleefohr, kad weens Saimneeks diwpedesmits laudsu puhrus (tas ihstais peezpadesmits stribku puhrus) ir rudsus ir meeschus irr isfehjis, tad winsch pehjtahs jaunas lauku apkohpschanas tik feschkohpa

"kohpa-puhrus (jeb pussastotu stribku puhru) rudsus un tik pat dauds meeschus fehru. "Wei tas warr winna mahjas-turrefchanai "peerikt?" — Peeriks, ja tas tikkai taifniba irr ko tee Wahdsemneeki rakka, ka ta druwa, zaur Abolinu fehchanam atlabbinata, desmits un peezpadesmits lahtigus auglus atdoht. Un to mums deenas ta isbaudifchana ar teem Abolineem parahdihis. — Bet ja tas nu tä buhtu, tad tas Saimneeks isfehjis pussastotu puhru rudsu un ta arridsan meeschus, to paschu dabbutu ko papreefschu dabujis, ohtru laht tik dauds-dauds wahjalä semme, sehjoht. Jo lai meh's fahshenajam, un to wajag gudram un labbam Saimneekam prast. Netti tas widdus irr, fur pahr wiffu lauku wairak ka tohs peektus auglus no fehflu warr atdabbuht. Datsch gabbalinsch gan wairak pä brishscham ir to desmitu augtu doht; bet prer winnu atkal zitti irr, kas tik ohtrus un treschus auglus, datsch kas tikkai to fehflu eeness. Tad tohs labbus un wchjus gabbalus kohpä leefohr, tik no ifkatru isfehru puhru tas Saimneeks peezus atdabbu, un no teem peezpadesmit rudsu un meeschu puhreem, ko winsch lihds schim irr isfehjis, winsch peezreis tik dauds — tas ihstais septindesmits un peezus puhrus rudsus, un tik pat dauds to meeschu, irr eefuhlis.

Bet

Ber kad nu pee tahs jaunas semmes kohp-
fchanas wiffi sehjumi tik desmit kahrtiqōs au-
gōs ataugtu, (ber wairaf ka tee Wahdsem-
neeki apleezina) tad tas Sainneeks no teem
septnem puhreem un trihs feekteem rudsu un
meeschu, ko winsch eeseht iskultu desmits
reis tik dauds, un tas arridsan ihstais septin-
desmits un peezus puhrus rudsus, un tik pat
dauds meeschus.

Ber kad weenadi tohs rudsus un mee-
schus dabbu, kad ne sehj un kad sehj tohs
Abolnaus, kam tad pee schein buhs puhlo-
tees? Jau tapehz waidsetu, jo tawem loh-
peem tad wairaf ehdums buhs. — Ber pa-
gaidi jelle. Wehl mehs ar sawu rehkenescha-
nu ne effam gallā. Ia Sainneeka jaunas
bandas wiff tas buhs, ko Deews winnam us
to puhru lauku, un ja winsch tohs ne buhtu
sehjis, us to obru rudsu lauku, un us to
ausu lauku swehtihz. Schee lauki arridsan
fawus desmits kahrtiqus auglus nessihz.
Winsch tad no wiffadas labbibas issehs un
eekuls tā.

Issehs septin puh. trihs feek. rudsus
eekuls 75 Puh.
— 6 puhrus puhru us puff-
astotu puhru weetu semmes
eekuls 60 —
Issehs

Issehs septin puh. trihs feek. meeschus
eekuls 75 Puh.
— 11 puhru ausas us puffasto-
tu puhru weetu semmes
eekuls 110 —

No wiffadas labbibas tas Sainneeks trihs
desmits un diw puhrus issehs, un eekuls trihs
fints un diwdesmits puhrus, un peeleeohht
wehl 6 puhrus firinus un diw puhrus linu
sehflu (tur tee aug es pehz parahdischu)
winsch pah wiffu sawā flehte dabbuhs ee-
beht, trihs fints diwdesmits un sechus
puhrus.

Tee Sainneeki fazzihz: "Mehs jau arri-
dsan lihds schim effam puhrus un ausas
firinus un linu sehflu sehjuschi." — Gan
effat sehjuschi, ber tad juhs ne warrejat peez-
padesmit stihku puhrus rudsus, neds tik dauds
meeschus eeseht, neds no abbas labbibas sep-
tindesmits peezus puhrus eekult. Juhs tē
buhseet sehjuschi un eekuhljuschchi.

Issehjat 2 Stihku puhrus puhru
us puffstreschu puhru wee-
tas semmes eekuhlat 12 Puh.
— 12 puhrus un 3 feek.
rudsus, — eekuhlat 62 —
— 8 puhrus ausu us peez
puhru weetas semmes,
eekuhlat 40 —
Issehjate

Isfehjat 1 puh. firinu = eefuhlat 6 puh.

— 1 — linnu fehflu — 2 —

— 8 — meeschus, un ka
juhs tohs kawà labbakà
semme buhfeet fehjufschi,
tad festus augfus rehfe-
nejohr juhs effat eefuh-
lufchi — 48 —

No daschadeem semmes augteem juhs tad effat trihsdesmits un pussirefchu puhru isfeh-
jufchi un atdabbujufchi fimts nu septindes-
mits puhrus. Uhdsinajeet tohs ar teem trihs-
fimts diwdesmit un feschdeem puhreem kas pee
tahs jaunus semmes apkohpfschanas dabbuja-
mi irraid, tad juhs prattifeet, ka te us wai-
raf augteem tohp strahdahr. Pee winnas
teefcham, neds preefsch zilwekeem neds
preefsch lohpeem bads irr bihgedams.

6.

Nu wehl atleef, ka es juns parahdu, fur
kweefchi (jeb waffaras puhri) firini, pup-
pas, lehzes, linni, kanepji, un ja wehl
zitti kahdi fehjumi irraid, kas ne mehds pul-
kà fehti tapt, kawu semmes-weetinu pee tahs
jaunas lauku apkohpfschanas atraddihs. Scheem
wiffeem es eerahdu to papuwes semmi pah-
to weetu fur teem buhs aukt. "Det ka?
Woi wiffi augs papuwes semme?" Ka labb
ne augs? Zo ta papuwes semme | pee tahs
jaunas

jaunas apkohpfschanas ne irr wahja. Preefsch
gaddu winna fuhdus irr dabbujufi, un tif
meefchi eefsch teem irr augufchi. "Det woi
"to semmi ne famaitihs, kad ta eefsch kawà
"papuwes gadda wehl tohp apfehda?" Ka
winna famaitihs, kad winna pehrn apfuhdera
tappufi scho goddu atkal fuhdus dabbuhs? Zo
to jarauga eefpeht, ka to papuwes semmi,
kas apfehda irr tappufi, pehz tam, kad tee
semmes augli nokohpti irr, tudalin ar fuh-
deem apqahsch un tad preefsch puhru fehfscha-
nu fataifa. Un es dohmaju ka tahdà semme,
weenureifi ahretà un labbi ezzehtà, bes kahr-
teschanas warrehs drohfschi puhrus feht.

Inhdu papuwes semmi, kas pee tahs jau-
nas druwas apkohpfschanas buhs, warretu ar
drohfschibu wiffu apfehda, kad tif warretum tohs
darbus eefpeht, un ja mums ruhmes us lau-
keem ne waidsetu, fur tohs fuhdus wirfu
gahst, kas tanni aprastà laifà weddami ir-
raid.

Tad nu tas arridsan weens ihpats labbums
pee tahs jaunus semmes apkohpfschanas buhs
ka wiana teem meefcheem un tahm aufam
wiffu semmi tanni Waffarinu laukà aistau-
pihs. Zo lihds fehim fehahm abbahm labbi-
bahm zaur teem maseem Sehjumeem ta dru-
wa gan tappe eefchaweta.

Eè atfal zits Saimneeks, galwu grohsidams fakka: "Bet tad arribsan tas papuwes "lauks wiffai maf paleef, fà ar teem schoh-geem? Un fur lohpineem" — — Pahy teem ne behdajees, mans Draugs! Peemini, fa tawi lohpiini wiffi fehtà ir, no Abolinu fehtu labbi pæhduschi. Pee tahdu ehdumu winni us tawu papuwes lauku ne lausifees. Un teem fehtà buhdameem, tu warri wiffus tawus laukus bes schohgeem kohpa falaiſt, un arribsan no ahrenes puffes wallam turreht, ja tiffai tew no kaiminu lohpeem drohschiba irr.

"Gan labbi tas ta wiff buhtu; bet es weht "ne tizzu." Kas werr netizzigam palihdfeht? Tad zeeſchi pats truhkumu, un redsi fa tawus lohps baddu zeeſch, un baddu lailà dohd winnam tohs rehbigus graudinus no tawas flehtes, un isflauki tawu naudu maffu, preeſſch wianu tohs ſalmus pehrkôht, fa winſch tik to dſihwibu iswilktu.

II. Ka

II.

Ka tee Abolinu Behnini taiſami irr?

Eè Wahdſemneeki, kas jau us leeſeem lankeem Abolinus zehi, un no teem ſeenu pulkà taiſa, irr ihpaſchus behnumus isdohmajufchi, us kahdeem ſcho ſeenu baſchu gaddu warre paglabbaht bes fa winſch maitajahs jeb neſpehziſ paliktu.

Tahdi Behnini nu paſtahw eefſch ſchahm tſchettrahm dallahm, kas irr. 1) Tas Zohrmis. 2) Tas Klohnis jeb grihds. 3) Tas ſeena Jums. 4) Tas Bohmis pee fa tas ſeena Jums tohy uswilktz un nolaiſis.

I.

Tas Zohrmis paſchà widdà us to weetu, fur tam behninam buhs ſtahwefht zellams irr, un ta tohy taiſihts. Tſchettri ſtabbi tohy jeb usmuhreti, jeb no reſnahm Kohku kluzzeem ſemmi dſilli eerakti, weens pret ohtu, eefſch ta ſtapa no trim jeb tſchettrahm, un pahy to ſemmi winni isſtahw pà diwahm pehdahm. No weenu ſtabbu us ohtu tohy balki likti, kas tam grihdam pahy fleekſnu derrehs. Tad tohy pee teem tſchettreem ſtabbeem tſchettri reſni un oerri balki ſlawôht eerakti. Zſterers balkis pee ta galla kas eefſch, ſemmes eertohy
pa

pa tſchetttrahm un peezahm pehdahm irr apbedſinachts un ta ſemmé eerakts, ka wiſch ar to apbedſinatu gallu pa we nu pehdu no ſemmes iſtſchw. Arriſan iffakts ballis tumu pee ſawu ſtabbu eerakts tohp ar to paſchu zaur dſelſu Klambareem labbi ſawilſts ſtarp teem tſchettreem ſtahwóht eeramteem balkeem tohp no to ſleekſnu balki lihds augſcham maſi rikkifſchi eſpraufii. Appakſch to ſleekſnu Balki tee ri kifſchi ne irr leekami, bet té tas Zohrmis waktam paleek ka tas wehſch no appakſcha warr eekſtreht. Us ta Zohrma tſchuffuru Juntinſch ka zeppuris tohp uſtaifſhts, un tam waijag labbi zeeram buht, ká leetus un ſneegs ne warr eekſch to Zohrmu eekriſt. Arriſan to wehl japeemim ka teem ſtawóht eerakteem balkeem waijag appakſchá labbi reſneem buht.

2.

Tas grihds jeb klohnis, tohp ta taiſihts. Papreekſchu aſtoni ſtabbi tohp taiſiti, jeb usmuhreti, jeb no reſnu koſku kluzzeem un ſemmé eerakti. Ikweens no ſcheem aſtoneem ſtabbeem diweem Zohrma ſtabbeem teekſcham prettim ſtahw un no ſcheem paſcheem pá feſcheem jeb ſeptineem ohliſſcheem, pehz tam ka to Behninu grih diſchu taiſiht, atſahj. Arriſan tee klohna ſtabbi ar teem Zohrma ſtabbeem weenadà augſtumà irr. Kad ſchee aſtoni klohna ſtabbi gattawi ſtahw, tad tee klohna

klohna ſleekſna balki no weena ſtabba us ohtru tohp uſlikti un ar Dſelſu Klambareem peetaifiti. Tad wehl no iffaktru klohnu ſtabbu peelaiſchams weens balkis lihds ta Zohrma ſtabbu kas prettim ſtahw, un tas warr us diwjadu wiſſi notikt. Kad tahdi garri balki irr, kas ar weenu gallu us weenu klohna ſtabbu uſlikti pahrfneegtu diuus prettim ſtahwedamus Zohrma ſtabbus un tad iktu ais to Zohrmu aikal lihds weenu klohna ſtabbu, tad tſchetttri tahdi balki kruſtu pahf tapu likri tà ka ikweens balkis ar ſaweem galkeem us diw klohna ſtabbeem, un widdu diw Zohrma ſtabbeem usgull. Kad bet ta taiſa, tad ne waijag us teem Zohrma ſtabbeem to ſleekſnu balki likt, jo tas garrais balkis, fur wiſch us teem Zohrma ſtabbeem usgull, teem tas ſleekſnu balkis tohp. — Bet kad tahdi garri balki newaid, tad no iffaktra klohna ſtabbu tohp balki lihds to Zohrmu peelaiſti. Tſchetttri tahdu balku teem Zohrma ſtabbeem usgullehs, tſchetttri balki wianu ſleekſnu balkeem irr peelaiſchami.

Ir nu tas Klohnis tik tahfu gattaws ka wina aſtoni ſtabbi eerakti, un tee balki lihds to Zohrmu likri irr, tad ſtarp diweem klohna ſtabbeem aikal weens balkis prett to Zohrmu irr iſlaiſchams. Tas buhs tſchetttri balki leekami ſtarp tſchettreem pahreem to klohna ſtabbu

bu. Ze bet atkal dimjada taifichana irr. Zitti fcheem balkeem arridsan stabbus par grundti eeroht, un tee tad pah'r wiffu dimpa-desmits klohna stabbus taifa. — Zitti kas to ne darr papreefschu fleeksni balkus leef us teem klohna stabbeem no weenu stabbu us ohtru, un tad no ifattra fleeksnu balka widdu to balki us to Zohrma fleeksni islaisch. Zee kas us to pirmaju wiffi taifa, tad, kad wi fi stabbi gattawi, un wiffi balki prer to Zohrmu likti, tofs fleeksna balkus no weena klohna stabbu us ohtru apkahret leef.

Arridsan fchee fchettri pehdigi balki us dimjadu wiffi ar to ohtru gallu prer to Zohrmi tohp peelaisiti. Zee kas tofs garrus Balkus krustu pah'r teem Zohrma stabbeem pah'rlikfufchi, starp diweem balkeem weenu balki fkehrfschu eetaifa, un fchim fkehrfschu balkam peelaifch to balki kas no to widdu weena pah'ra klohna stabbu prer to Zohrmu iseer. Zeem atkal lam wiffus klohna balkus tik lihds teem Zohrma stabbeem likfufchi irr, fche fchettri widduji klohna balki peelaischami irr pee pah'chu to Zohrma fleeksna balki.

Starp wiffieem fcheem klohna balkeem tohp grihds no dehleem likts. Gan drihf prer ta grihda widdu tohp wehl dim stuttu balki tam Zohrmam par labbaku turreschanu peesprausti, un tad tas klohnis gattaws.

Zas feena Junta. Tam weens fchuffkura balkis, zaurlaists ar faweem galleem zaur dim Zohrma balkeem. Scheem balkeem arridsan fchKirbis eetaifihits, tik plats ta fchuffkura balkam weera irr fewi fchaubatees un tik tafsu ka to juntu us to semmaku weetu grihb nolaist. Pee teem galleem ta fchuffkura balka arridsan tee Junta sparrifchi peetaifami. Prer to Junta widdu zitts Balkis teefcham appafsch to fchuffkura balku zaur to pah'chu fchKirbi to dimju Zohrmu balku, zaur to Zohrmu zaur-laists irr. Abbi balki warr arridsan tik labbi refni Bohmi buht. Zas ohtrais Junta bohmis eesprausts irr ar faweem galleem widdu eefsch weenu lohgu no teemakeem balkeem, us kurru lohgu tee Junta sparrifchi, pee ta fchuffkura balki tumu weens pee ohtru peetaifiti, eefsch leelafahm starpahm usgullahs, un eefsch allafchin jo leelafahm starpahm isteef us plafchaku grundtu lohgu, arridsan no fchet-treem balkeem taifitu. Du tohp rikkifchi job lattes krustu pah'r pah'r teem sparveem us nag-lohti, un par fcheem tofcheem ar garveem falmeem juntehts. Eefsch ta Zohrma balkeem irr pa dischahm starpahm zaurumi zaururbti, fur, kad tas Juntas lihds tahdeem zaurumeem nolaists irr, bselsu bultas eesbahsch,

bahsch, ka tas Jums us schahm bulschm
warr usweschrees.

4.

Tas Bohmis jeb wellis irr appalsch ta
Behnina grihda, un appalsch ta Tohrma,
ais kurre wansch ar sawu teewgallu labbu gab-
balu sneeds, tadehl peetaisihes, ka pee wi-
nu ar resnu stricki to Juntu warretu uswilt
un nolaisht. Tas strickis ar weenu gallu pee ta
Tohrma Tschukkura balki zeeti peetaisihes,
noreet lihds ta Juntta widba balku, kur
wansch sewis rihdams pah weenu fkreemelu no
dsessu jeb missingu, attal pret to tchukkura
balki useet, un te pahrskredams zittam fkre-
melam nolaischahs, zaur wissu Tohrnu zaur,
lihds tam bohnam, kur wansch ar sawu oh-
tru gallu peetaisihes un ustihes irr. Tam
Bohnam istahw tas resgals, lihdsigs tam
resgallam weena besmera, no ta Behnina
klohu ahra, schini resgalla irr eesprausts
labs spihkis pee ka peekampj, kad to Bohmu
gribb grohsiht. Kad nu tas strickis us to
Bohmu wairak tohp ustihes, tas Jums pee
ta uswelkabs, un wansch nolaischahs, kad tas
strickis no to Bohmu wairak tohp nolaisht.

Tas labbums tahdu Behninu irr, 1) ka
tas Wehsch appalscha to grihdi eefsch ta
Tohrma eefschjis zaur teem rikkischeem wis-
su feenu no appalschu un augschu warr
pahre

pahrpust, un ka tas Jums to feenu no lee-
tu un sneegu labbi isfarga, 2) ka dauds fee-
na us tahdu Behninu warr glabbah. Kad
tee klohu stabbi septimus ohlischus atsihji,
no teem Tohrma stabbeem, kad us tahdu
Behninu peezdesmits ohru wesumus feenu tah-
dus: tas pee; birkawas swerr usbahst warr.

Es scho Abolinu-Behninu taisichanu tif
tapseh esmu norakstijls ka schini grahmatina
ne kas truhkstu kas pee tabs dshwofchanas ar
teem Abolineem wajaga, un ka cudri Amat-
neeki starp juma no schihs norakstichanas war-
retu eepastees saweem zeenigeem Rungeem
tahdus Behninus usbuchweht. Zo eefsch Ar-
reja dshwofchanas tahdu ne wajag. Saim-
neeks sawu Abolinu feenu warrehs glabbah
schukhads un appalsch pajunteem, un kad
wairak wiraam buhtu, wansch wiranu arridsan
kandsa warr famest un gandrihs tohs pa-
schus labbumus to tee Behnini padarr pa-
nahktu, kad tabs kandsas ta taisitu. Papreek-
schu labbi slipprus schaggarus, ka mehds
preeksch feena kandsahm taisiht, labba leela
rinke us semmes wajag nostahdiht, un aug-
scham labbi zeeti kohpa faset. Tad pareisi
augsts paklahjums no schaggareem leekams un
weens garrenistis schkirstis, no dehleem sa-
naglohts, kas pee abbeem gosseem wolkam irr
tohp us to paklahju widdu eefsch teem schag-
gareem

gareem eestuntes, un tad tas feens kaudsa fameests. Zaur to lahdi tas wehstch warreestreet, un to feenu, zaur teem schagga reem pah-puhst. No to weetu fur ta kauds us winnas spizzes talsifchanu irr eerauta tappussi, garri salmi leekani un tahdu Zimtu jataifa kohdu tee leifchi pahr faween feena jeb rudsu kaudsahm mehds talsifch. La arridsan tem Abolinu feenam gan labbi waidschtu feni turretees.

III.

Parahdischana, ka to Abolinu sahli preesch teem lohpeem ka Kapohstus warreestreet.

La Abolinu sahle tohp ka Exelis fagreesta ar sahlu un uhdeni cetaifista, magfenit eestampeshta tad schi sahle ka kapohsti usruhga un irr preesch teem lohpeem weens tohti weffeligs ehbums, to winni labpracht ehd, un pee ka winni nobarrojachs, un gohwas, schohs Abolinu Kapohstus ehbuschas, wehl wairaf peenu dohd, ne kad winnas to kaufu Abolinu feenu ehd.

Kas ne gribb tik dauds kohka traufus preesch scheem Abolinu Kapohsteem turreest, tas warreestreet

warreestreet arridsan dsilu Beddu talsifch, un schahbeddes feenas ar mahleem isohdereht. To tsilata ta bedde irr, jo labbala winna irr. Duhtu arridsan uhdeni appalscha, tad tas ne talsifch neneeku. Puff Dwalitschu (tahdu kas astoni us puhru eer) f. bla wajaga s pohdus jehfims Mahrzinus Abolinu sahli eesahlich. Ar weenu puhru sahlu tad warreetu tuhstoschur un sefch fims mahrzinus Abolinu sahli eestreet.

Kad tohs Abolinus eesahl tad eesch lohpu barroschanas tablatu ar winneem teel, ne tad winni pahr feenu istaisit tohp. To tik dauds Abolinu sahle, ka wajag diw fims peezdesmits Mahrzinus feenu talsifch, dohd kad winna eesahlita tohp tuhstoschus un peezfintus mahrzinus kapohstus. Tee peeteekdischam lohpan us wissu seemu pa septineem mehnescheem prohti kad winnam, ka pee to Abolinu feenu, wehl pellus un waffarinu salmus flachtu dohd. — Bel kad ar Abolinu feenu scho paschu lohpu pahr to seemu ehbina, tad isect diw padesmits mahrzinus feena us beenu rehenejohst, diw tuhstoschli peez fims un diwdesmits mahrzini. — No to sahli, kas eesch tik dauds feenu irr istaisita, zellahs, kad winna eesahl, dewin padesmits tuhstoschli weens fims un diwdesmits mahrzini Abolinu kapohsti, no ka diwpadesmits dischi lohpi pahr

pabr to seemu warr usturrehti tapr. Zaur to, ir tas sahls ir tas darbs kas pee tahdu kas pohstu taifischanas irr isgahjis, gann augligi amakfahs tohp.

Wiss wairak ta eefahlichana tahs Abolinu sahles no leetu flahdu weenu Saimneeku tad warrehs isfargahf, kad pehz noplafschanas to Abolinu wiffai ilgi lihst un winsch wairs ne finn ka winnus paglabbahf.

Weidsoht es wehl gribbu norakstihf, ka ahtri weenai awai warr palihdseht, kas no Abolinem pahrehdusees un uspuhtijees irr. Sagrohst weenu sauju garrus salmus ka weenu resnu faiti, eebahsch to paschu tai awai mutet un fahsen to ka eemauktu us winnas galwu. Tuhdalm winna sahls wentees un iswehmusi wessela tohp.

Parahdischana to wahrdu kas pee rakstu = eefveeschanas ir pahrgrositi tappusch.

Uo wiss pirmanu Yappu pret Weigumu ne Leepajas bes Leepajas.

- Uo Yappu 11. rinde 11. feda rinde no appafsch flaitajdt ne gramata, bet gramatu.
- — 13. rinde 2. no augfcham flaitajdt ne bomajufchi, bet isdohm . . .
- — 14. rinde 11. no augfcham, tas wahrds pulka ohtra reis' pabr leetu flahw.
- — 20. rinde 8. no augfcham ne albid . . . bet atbid . . .
- — 22. rinde 2. no augfcham ne wehlu bet wehle.
- — 22. rinde 9. no augfcham ne tahm, bet teem.
- — 26. rinde 2. no appafsch ne eeta puf fi bet eeta pufi.
- — 63. rinde 16. no appafsch ne ta sihme bet fchi sihme.
- — 95. rinde 6. no augfcham ne kahdas bet kahda.
- — 100. rinde 11. no appafsch ne winnas, bet winna.
- — 104. rinde 15. no augfcham lassf to fehflu to.
- — 108. rinde 14. no appafsch lassf ka tas nedf allafchin nedf pabr.
- — 108. ir no beiquumu tahs weenpazmitas rindes no appafsch flaitajdt, fchee wahrdi islaisfi tappusch: rif tohs Abolinus plafchaki Yapuwe fehfim tad meh.

- 118 Tappu 109. rinde 9. no appalſch pehz zernis
 peeleeſams ir til
- — 128. rinde 6. no augſcham ne tad, bet
 taſ.
- — 128. rinde 14. no augſcham, ir fa ſablöbt
 no zelti, tee wahrdi pehrarohſiti
 tappuſchi un waijag ta ſahweht:
 Zitti ta grandiu wehtellu
 ſahda Walja leek.
- — 135. ir tanni W'ide tam ohtram lohdſi
 nam appalſch U celeeſama ta flaitu
 ſime 2.
- — 139. rinde 4. no augſcham laſſi un ta.
- — 142. rinde 9. no appalſch ne ta, bet to.
- — 145. rinde 9. no augſcham laſſi, tad
 mums taſ.
- — 147. rinde 13. no appalſch ne apgahs
 dijs, bet apgahſis.
- — 147. rinde 4. no appalſch laſſi til pat
 labbi.
- — 150. rinde 7. no augſchu ne eeſcht, bet
 eeſchj.
- — 154. rinde 15. no appalſch ne tnhdu,
 bet tahdu.
- — 165. rinde 4. no appalſch ne wiaku,
 bet wiaku.
-